

/PROJEKT/

**Uchwała Nr
Rady Miejskiej w Ustrzykach Dolnych
z dnia**

**w sprawie przyjęcia „Raportu z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla
Gminy Ustrzyki Dolne za lata 2019-2021”**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jedn. Dz. U. z 2022 r. poz. 559 z późn. zm.) w związku z art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (tekst jedn. Dz. U. z 2021 r. poz. 1973 z późn. zm.), Rada Miejska w Ustrzykach Dolnych uchwala co następuje:

§ 1

Przyjmuje się „Raport z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Ustrzyki Dolne za lata 2019-2021” stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Ustrzyk Dolnych.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

**Uzasadnienie
do projektu Uchwały Nr
Rady Miejskiej w Ustrzykach Dolnych
z dnia
w sprawie przyjęcia „Raportu z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla
Gminy Ustrzyki Dolne za lata 2019-2021”**

Zapis art. 17 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (tekst jedn. Dz. U. z 2021 r., poz. 1973 z późn. zm.), nakłada na organ gminy obowiązek sporządzenia programów ochrony środowiska, jako realizację polityki ekologicznej państwa. Zgodnie z art. 14 ust. 1 ww. ustawy, polityka ta jest prowadzona na podstawie strategii rozwoju, programów i dokumentów programowych, o których mowa w ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2021 r. poz. 1057 z późn. zm.).

Uchwałą Nr XXXV/469/17 Rady Miejskiej w Ustrzykach Dolnych z dnia 13 lipca 2017 r. został przyjęty Program Ochrony Środowiska dla Gminy Ustrzyki Dolne na lata 2016-2025. Organ wykonawczy gminy sporządza i przedkłada radzie gminy raport z wykonania programu ochrony środowiska w celu skontrolowania stanu realizacji zadań zaplanowanych w Programie Ochrony Środowiska.

Zakres raportu obejmuje:

- wykaz priorytetów ekologicznych przyjętych w Programie Ochrony Środowiska,
- wykaz zrealizowanych przedsięwzięć wraz z poniesionymi kosztami,
- wnioski z monitoringu realizacji Programu,
- wskazanie głównych zagrożeń w realizacji Programu.

Zasadniczym zadaniem dla wykonania raportu była analiza realizacji celów, priorytetów i w konsekwencji działań jakie stały przed samorządem gminnym w dziedzinie ochrony środowiska. Ich podjęcie i wykonanie miało na celu realizację międzynarodowych zobowiązań naszego kraju, a w szczególności podjętych w związku z przystąpieniem Polski do Unii Europejskiej.

Raport odnosi się do działań podjętych dla realizacji zadań i celów w następujących zagadnieniach:

- Klimat,
- Zasoby wód powierzchniowych,
- Zasoby wód podziemnych,
- Gospodarka wodno-ściekowa,
- Środowisko przyrodnicze,
- System obszarów i obiektów prawnie chronionych,
- Rezerваты Przyrody,
- Parki Krajobrazowe,
- Obszary Chronionego Krajobrazu,
- Obszary Natura 2000
- Awarie przemysłowe.

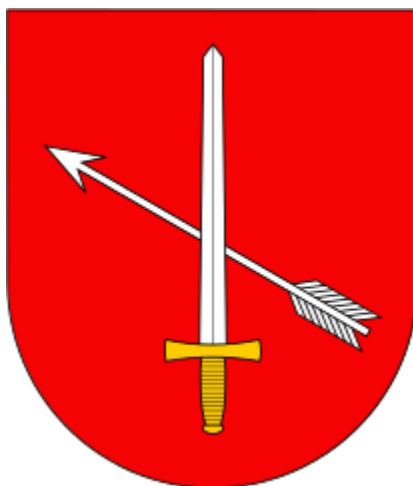
Biorąc pod uwagę powyższe ustalenia podjęcie niniejszej uchwały jest uzasadnione.

Załącznik do Uchwały Nr

Rady Miejskiej w Ustrzykach Dolnych
z dnia w sprawie przyjęcia
„Raportu z wykonania Programu Ochrony Środowiska
Dla Gminy Ustrzyki Dolne za lata 2019-2021”

Gmina Ustrzyki Dolne

„RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY USTRZYKI DOLNE ZA LATA 2019-2021”

„RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DŁA GMINY USTRZYKI DOLNE ZA LATA 2019-2021”

WYKONAWCA:
Adam Czekański „Bio-San”
ul. Konarskiego 74
38-500 Sanok
e-mail: aczekanski@wp.pl
tel. 509 793 106

SPIS TREŚCI:

1. Wprowadzenie.....	5
2. Podstawa prawna opracowania	5
3. Cel i przedmiot opracowania.....	5
4. Ogólna charakterystyka Gminy Ustrzyki Dolne.....	6
4.1. Charakterystyka geograficzno-gospodarcza.....	6
4.2. Dane demograficzne.....	7
5. Stan środowiska w latach 2020 - 2021.....	8
5.1. Ocena jakości powietrza atmosferycznego na terenie Gminy Ustrzyki Dolne	8
5.1.1. Klimat.....	8
5.1.2. Stan jakości powietrza atmosferycznego – normy prawne.....	9
5.1.3 Ocena jakości powietrza atmosferycznego na terenie Gminy Ustrzyki Dolne	15
5.1.4. Klasyfikacja stref.....	27
5.2. Zasoby wód powierzchniowych.....	29
5.3. Zasoby wód podziemnych.....	31
5.4. Gospodarka wodno-ściekowa.....	31
5.5. Środowisko przyrodnicze.....	36
5.5.1. System obszarów i obiektów prawnie chronionych	36
5.5.2 Rezerваты Przyrody	37
5.5.3 Parki Krajobrazowe.....	40
5.5.4. Obszary Chronionego Krajobrazu	42
5.5.5. Obszary Natura 2000.....	43
5.6. Awary przemysłowe	45
5.6.1. Zakłady o dużym i zwiększonym ryzyku wystąpienia awarii przemysłowych.....	45
5.6.2. Transport materiałów niebezpiecznych	46
6. Cele główne.....	46
7. Realizacja zadań ekologicznych w 2019 - 2021 roku.....	49
8. Wnioski z analizy realizacji Programu Ochrony Środowiska Gminie Ustrzyki Dolne.	76
9. Monitoring Programu Ochrony Środowiska.....	77
10. Wykorzystane materiały i opracowania	81

Wykaz pojęć i skrótów

As – arsen
B(a)P – benzo(a)piren
BKP - Biuro Konserwacji Przyrody
BZT5 - biologiczne zapotrzebowanie tlenu
Cd – kadm
ChZT – chemiczne zapotrzebowanie tlenu
c.o. – centralne ogrzewanie
CO – tlenek węgla
C6H6 – benzen
CO2 – dwutlenek węgla
EE – edukacja ekologiczna
GL – jakość gleb
GO – gospodarka odpadami
GUS – Główny Urząd Statystyczny
GZWP – Główny Zbiornik Wód Podziemnych
H – klimat akustyczny
IMGW – Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej
IUNG – Instytut Upraw Nawożenia i Gleboznawstwa
JCW – jednolite części wód
JCWPd – jednolite części wód podziemnych
KP PSP - Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej
KPGO – Krajowy Plan Gospodarki Odpadami
KPOŚK – Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych
KPZL – Krajowy Program Zwiększania Lesistości
LDWN – długookresowy średni poziom dźwięku A wyrażony w decybelach (dB), wyznaczony w ciągu wszystkich dób w roku, z uwzględnieniem pory dnia (rozumianej jako przedział czasu od godz. 6.00 do godz. 18.00), pory wieczoru (rozumianej jako przedział czasu od godz. 18.00 do godz. 22.00) i pory nocy (rozumianej jako przedział czasu od godz. 22.00 do godz. 6.00)
LN, – długookresowy średni poziom dźwięku A wyrażony w decybelach (dB), wyznaczony w ciągu wszystkich pór nocy w roku (rozumianych jako przedział czasu od godz. 22.00 do godz. 6.00)
LZO – lotne związki organiczne
MA – mapa akustyczna
MEC – Miejska Energetyka Ciepła
Mg – megagram
m.s.c. – miejska sieć ciepłownicza
mpzp – miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego
Ni – nikiel
NO2 – dwutlenek azotu
O3 - ozon
OP – zasoby przyrodnicze
OSCh-R – Okręgowa Stacja Chemiczno-Rolnicza
OSO – obszary specjalnej ochrony ptaków
OZE – odnawialne źródła energii
OZW – obszary mające znaczenie dla Wspólnoty

PA – powietrze atmosferyczne
PAP – zapobieganie poważnym awariom
Pb – ołów
PD – poziom dopuszczalny
PEM – pola elektromagnetyczne
PEP – Polityka Ekologiczna Państwa
PIG – Państwowy Instytut Geologiczny
PIS – Państwowa Inspekcja Sanitarna
PIW – Państwowa Inspekcja Weterynaryjna
PM – pył drobny, (z ang. *Particulate Matter*)
PMŚ – Państwowy Monitoring Środowiska
POH – Program ochrony środowiska przed hałasem
POKzA – Program Oczyszczania Kraju z Azbestu do 2032
PONE – Program Ograniczenia Niskiej Emisji
POP – Program ochrony powietrza
POŚ – „Programu Ochrony Środowiska
Program Wojewódzki – „Program Ochrony Środowiska Województwa Podkarpackiego”
Raport – Raport z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Gminie Ustrzyki Dolne
RDLP – Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych
RDOŚ – Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
RDW – Ramowa Dyrektywa Wodna
RLM – Równoważna Liczba Mieszkańców
RZGW – Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej
SM – kopaliny
SOO – specjalne obszary ochrony siedlisk
SO₂ – dwutlenek siarki
T – turystyka
UE – Unia Europejska
W – wody powierzchniowe i podziemne
WIOŚ – Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska
WM – wody morskie: przejściowe i przybrzeżne
WPF – Wieloletnia Prognoza Finansowa
WPGO – Wojewódzki plan gospodarki odpadami
WPOŚ – Wojewódzki program ochrony środowiska
WWA – wielopierścieniowe węglowodory aromatyczne

1. Wprowadzenie

Raport z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Ustrzyki Dolne (nazywany dalej Raportem) jest dokumentem sporządzanym, co dwa lata w celu skontrolowania stanu realizacji zadań zaplanowanych w Programie Ochrony Środowiska. Źródłem informacji dla opracowania niniejszego dokumentu były następujące dane:

- dane i informacje udostępnione przez Urząd Miasta Ustrzyki Dolne , w tym uchwały budżetowe,
- dane Głównego Urzędu Statystycznego,
- BDL,
- WIOS w Rzeszowie.

Niniejszy dokument określa stopień realizacji zadań własnych Gminie Ustrzyki Dolne.

2. Podstawa prawna opracowania

Podstawą opracowania „RAPORTU Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY USTRZYKI DOLNE ZA LATA 2019-2020-2021”, (zwanego dalej Raportem) jest art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. Prawo ochrony środowiska ((t.j. Dz.U. 2022 poz. 1260). Zgodnie z art. 17 wyżej wymienionej ustawy Burmistrz Gminy sporządza program ochrony środowiska, a co 2 lata opracowuje się raporty z wykonania niniejszych programów. W związku z ustawą z Prawo ochrony środowiska, politykę ekologiczną państwa zgodnie, z którą opracowywane były programy ochrony środowiska, zastąpiono polityką ochrony środowiska, która m.in. winna być prowadzona za pomocą wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska. Zgodnie z art. 14 ust. 1. wyżej wymienionej ustawy polityka ochrony środowiska jest prowadzona na podstawie strategii rozwoju, programów i dokumentów programowych, o których mowa w ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1057.).

Wprowadzone zmiany przepisów prawnych zmieniły założenia i wytyczne metodyczne wg, których został opracowany niniejszy dokument.

Przedmiotem niniejszego opracowania jest raport z wykonania w latach 2019, 2020, 2021 celów i zadań zapisanych w dokumencie: „Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Ustrzyki Dolne na lata 2016 – 2025” (zwanym dalej POŚ), stanowiącym instrument długofalowego zarządzania środowiskiem oraz element ciągłości i trwałości działań władz Gminy na rzecz ochrony i zrównoważonego rozwoju środowiska.

3. Cel i przedmiot opracowania

Głównym celem Raportu jest ocena stopnia realizacji założonych celów oraz efektów działań zapisanych w „Programie ochrony środowiska”. Raport zawiera swoiste podsumowanie działań podjętych dla realizacji zadań i osiągnięcia celów określonych w Programie Ochrony Środowiska.

Zakres Raportu obejmuje:

- wykaz priorytetów ekologicznych przyjętych w Programie Ochrony Środowiska poddanych analizie,
- wykaz zrealizowanych przedsięwzięć wraz z poniesionymi kosztami,
- wnioski z monitoringu realizacji Programu,
- wskazanie głównych zagrożeń w realizacji Programu.

Źródłem informacji dla opracowania niniejszego dokumentu były m. in. dane i informacje udostępnione przez Urząd Miasta Ustrzyki Dolne. Za informacje dodatkowe posłużyły dane statystyczne Głównego Urzędu Statystycznego.

Reasumując zasadniczym zadaniem, jakie niniejsze opracowanie ma spełnić jest analiza realizacji celów, priorytetów i w konsekwencji działań, jakie stały przed samorządem gminnym w dziedzinie ochrony środowiska. Ich podjęcie i wykonanie ma na celu realizację międzynarodowych zobowiązań naszego kraju, a w szczególności, podjętych w związku z przystąpieniem Polski do Unii Europejskiej oraz w znacznej mierze wynikającej z nich Polityki Ekologicznej Państwa.

4. Ogólna charakterystyka Gminy Ustrzyki Dolne

4.1. Charakterystyka geograficzno-gospodarcza

Ustrzyki Dolne pod względem administracyjnym są gminą miejsko-wiejską, wchodzącą w skład powiatu bieszczadzkiego, położoną w południowo-wschodniej części województwa podkarpackiego. Gmina sąsiaduje: od wschodu z granicą Państwa, od północy z gminami Bircza i Fredropol, od południa z gminą Czarna i od zachodu z gminami Olszanica i Solina. Gmina Ustrzyki Dolne składa się z kilkunastu sołectw, dosyć luźno powiązanych ze sobą siecią komunikacyjną.

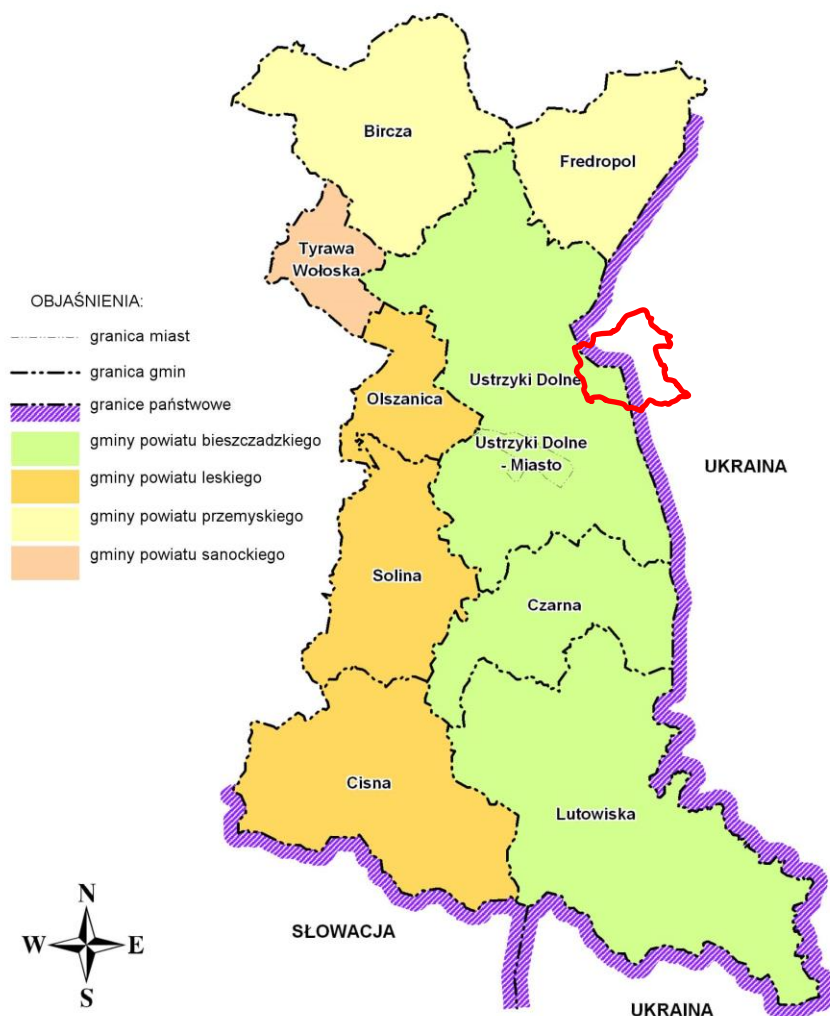
Rozległy obszar gminy pozwala na zachowanie stosunkowo niskiej gęstości zaludnienia. Gmina położona jest w zlewni Strwiąża - dopływu Dniestru i Wiaru, który z kolei jest dopływem Sanu. Można zatem zauważyć wyraźny podział, mianowicie południowo - wschodnia część gminy należy do zlewiska Morza Czarnego, pozostały fragment - do zlewiska Morza Bałtyckiego.

Gmina Ustrzyki Dolne położona wśród istniejących obszarów europejskiej sieci NATURA 2000. Na terenie gminy wyznaczono następujące obszary:

- Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków: Góry Słonne kod obszaru PLB180003 obejmujący 32.535,6 ha;
- Pogórze Przemyskie kod obszaru PLB180001 obejmujący 1,4 ha;
- Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk: Góry Słonne PLH180013 obszar podobny jak w dyrektywie ptasiej,
- Moczary PLH180026 o powierzchni 1181,8 ha. Obszar obejmuje północne zbocza wzniesień: Żuków (868 m n.p.m.), Na Buczkach (796 m n.p.m.), Górę Kiczerki (626 m n.p.m.) oraz górną część dolin potoków: Królówka i bezimiennego dopływu Mszańca. Ostoja należy do gruntów wsi Bandrów, od strony zachodniej graniczy z łąkami wsi Moczary, od strony wschodniej przylega do granicy Państwa.

Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk: Góry Słonne PLH180013 obszar podobny jak w dyrektywie ptasiej, Moczary PLH180026 o powierzchni 1181,8 ha. Obszar obejmuje północne zbocza wzniesień: Żuków (868 m n.p.m.), Na Buczkach (796 m n.p.m.), Górę Kiczerki (626 m n.p.m.) oraz górną część dolin potoków: Królówka i bezimiennego dopływu Mszańca. Ostoja należy do gruntów wsi Bandrów, od strony zachodniej graniczy z łąkami wsi Moczary, od strony wschodniej przylega do granicy Państwa. Dla rozwoju gminy ważne jest wykorzystanie walorów wynikających z położenia, dogodnych powiązań komunikacyjnych oraz stworzenie warunków zamieszkania konkurencyjnych – w stosunku do obszaru sąsiednich gmin – o równie atrakcyjnym sąsiedztwie obszarów naturalnych, a lepszej dostępności do usług.

Na koniec 2021 roku w gminie Ustrzyki Dolne zameldowanych było 16 870 osób, w tym 51% kobiet.

Rysunek 1 Położenie gminy - źródło: (Źródło: POŚ dla powiatu bieszczadzkiego)

4.2. Dane demograficzne

Ludność Gminy Ustrzyki Dolne na koniec grudnia 2021 roku liczyła 16870, co stanowi około 79,3 % mieszkańców powiatu i 0,8 % mieszkańców województwa.

- Gęstość zaludnienia wynosi 35 osób/km². Jest to wartość niższa od średniej wojewódzkiej wynoszącej 119 osób/km² oraz krajowej wynoszącej 123 osób/km².
- Podział administracyjny. Gmina Ustrzyki Dolne pod względem administracyjnym jest gminą województwa Podkarpackiego i powiatu bieszczadzkiego.

Tabela 1 Zameldowania osób na pobyt stały w Gminie USTRZYKI DOLNE w 2021 roku

Liczba osób zameldowanych z innej gminy	Liczba osób, które ponownie zameldowały się w Ustrzykach Dolnych (powrót do Ustrzyk Dolnych)	Liczba dzieci urodzonych i zameldowanych	Liczba osób, które zmieniły miejsce zameldowania w obrębie gminy Ustrzyki Dolne
---	--	--	---

105	10	100	229
RAZEM: 444			
Wymeldowania z pobytu stałego z Gminy USTRZYKI DOLNE w 2021 roku			
Liczba osób wymeldowanych		Liczba osób zmarłych	
233		236	
RAZEM: 469			

Tabela 2 Stan ludności – porównanie lat 2018 - 2021¹

Stan ludności – porównanie lat 2018 - 2021				
Rok		Liczba ludności na 31.12. zameldowanych w gminie Ustrzyki Dolne	Urodzenia dzieci, które są zameldowane w gminie Ustrzyki Dolne	Zgony osób ostatnio zameldowanych w gminie Ustrzyki Dolne
pobyt stały			pobyt czasowy	
2018	17395	379	146	164
2019	17234	416	147	182
2020	17103	357	142	218
2021	16870	355	100	236

5. Stan środowiska w latach 2020 - 2021

5.1. Ocena jakości powietrza atmosferycznego na terenie Gminy Ustrzyki Dolne

5.1.1. Klimat

Gmina Ustrzyki Dolne leży w obrębie piętra klimatycznego umiarkowanego, które rozciąga się od 200 m n.p.m. (kotliny) do 750 m n.p.m. (Gmina posiada specyficzny klimat, pozostający pod dużym wpływem klimatu kontynentalnego, co powoduje stosunkowo długi okres zalegania śniegu.

Te warunki klimatyczne i górskie położenie sprzyjają uprawianiu sportów zimowych, stąd Ustrzyki Dolne uważane są za "zimową stolicę województwa podkarpackiego". Klimat panujący w gminie Ustrzyki Dolne zaliczany jest do strefy klimatu górskiego i podgórskiego. Nasłonecznienie jest tu dobre szczególnie na wzniesieniach o ekspozycji południowej, zachodniej i wschodniej. Ponadto teren ten należy do obszarów o dobrym przewietrzaniu. Panują tu korzystne warunki zarówno termiczne jak i wilgotnościowe. Mniej korzystne warunki występują w wąskich dolinach, gdzie mamy do czynienia z inwersją temperatury i stagnacją wychłodzonego powietrza często występującą w tych samych miejscach (tzw. zmrozowiska). Cechy klimatu gminy i miasta Ustrzyki Dolne najlepiej prezentują wyniki pomiarów ze stacji meteorologiczno - synoptycznej w Lesku. Z analizy materiałów pomiarowych temperatury wynika, że zimy w ostatnich latach nie są mroźne, a zaleganie pokrywy śnieżnej sukcesywnie się zmniejsza. Wiosny cechują się dużym zróżnicowaniem temperatur. W lecie występują temperatury wysokie, a jesień jest ciepła i długa. W punkcie pomiarowym opadów w Ustrzykach Dolnych mierzone zasilanie atmosferyczne wynosi 1019 mm średnio w roku. Najmniejsze opady są w styczniu i lutym, maksimum opadów odnotowuje się w czerwcu i lipcu Kierunki wiatrów w

¹ Raport o stanie gminy Ustrzyki Dolne za rok 2021

największym stopniu wykazują zależność od orografii terenu, a ściśle kierunków przebiegu dolin rzecznych.²

5.1.2. Stan jakości powietrza atmosferycznego – normy prawne

Oceny jakości powietrza dokonuje się z uwzględnieniem dwóch grup kryteriów:

- ustanowionych ze względu na ochronę zdrowia ludzi,
- ustanowionych ze względu na ochronę roślin.

Podstawę oceny stanowią określone w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012r. (Dz. U. poz. 1031) poziomy substancji w powietrzu: dopuszczalne, docelowe, celów długoterminowych i alarmowe. W niektórych przypadkach w ww. rozporządzeniu określono dozwoloną liczbę przekroczeń określonego poziomu, a także terminy, w których określony poziom powinien zostać osiągnięty. Wartości poszczególnych poziomów substancji w powietrzu zostały zróżnicowane ze względu na ochronę zdrowia ludzi i ochronę roślin. Dla każdego z tych kryteriów zostały określone odrębne wymagania dotyczące lokalizacji stacji pomiarowych, a także wymaganego zakresu wykonywanych badań. W ocenie jakości powietrza stosowane są również Wytyczne Komisji Europejskiej do decyzji 2011/850/UE, które stanowią, że przekroczenie normy jakości powietrza występuje wtedy, gdy wartość odpowiedniej statystyki (np. średniej rocznej, średniej dobowej) po zaokrągleniu do ilości miejsc znaczących, z jaką podana jest norma, przekracza wartość normowaną. Ponadto istotne w tym zakresie są następujące normy prawne:

- Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 11 grudnia 2020 r. w sprawie dokonywania oceny poziomów substancji w powietrzu (Dz.U. 2020 poz. 2279).

Poddawane ocenie dotrzymania w roku 2020 poziomy kryterialne zostały zdefiniowane w Dyrektywie 2008/50/WE:

1. poziom dopuszczalny - oznacza poziom substancji w powietrzu ustalony na podstawie wiedzy naukowej, w celu unikania, zapobiegania lub ograniczania szkodliwego oddziaływania na zdrowie ludzkie lub środowisko, jako całość, który powinien być osiągnięty w określonym terminie i po tym terminie nie powinien być przekraczany.
2. poziom docelowy - oznacza poziom substancji w powietrzu ustalony w celu unikania, zapobiegania lub ograniczania szkodliwego oddziaływania na zdrowie ludzkie lub środowisko jako całość, który ma być osiągnięty tam, gdzie to możliwe w określonym czasie.
3. poziom celu długoterminowego - oznacza poziom substancji w powietrzu, który należy osiągnąć w dłuższej perspektywie z wyjątkiem przypadków, gdy nie jest to możliwe w drodze zastosowania proporcjonalnych środków w celu zapewnienia skutecznej ochrony zdrowia ludzkiego i środowiska.

Kryteria dla SO₂, NO₂, CO, benzenu, pyłu PM₁₀, pyłu PM_{2.5}, Pb - ochrona zdrowia

Kryteriami w rocznej ocenie jakości powietrza dla SO₂, NO₂, CO, C₆H₆, pyłu PM₁₀ i zawartości ołowiu w pyłe PM₁₀, dokonywanej pod kątem ochrony zdrowia, są poziomy dopuszczalne wymienionych substancji.

² STRATEGIA ROZWOJU GMINY USTRZYKI DOLNE 2 0 1 5 - 2 0 2 5

Tabela 1 Kryteria obowiązujące w rocznych ocenach jakości powietrza dla SO_2 - ochrona zdrowia.
Źródło: „STAN ŚRODOWISKA W WOJEWÓDZTWIE PODKARPACKIM RAPORT 2021”.

Okres uśredniania stężeń	Dopuszczalny poziom SO_2 w powietrzu $\mu g/m^3$	Dopuszczana częstość przekroczenia dopuszczalnego poziomu w roku kalendarzowym
jedna godzina	350	24 razy
24 godziny	125	3 razy

Tabela 2 Kryteria obowiązujące w rocznych ocenach jakości powietrza dla NO_2 - ochrona zdrowia. Źródło: „STAN ŚRODOWISKA W WOJEWÓDZTWIE PODKARPACKIM RAPORT 2021”.

Okres uśredniania stężeń	Dopuszczalny poziom NO_2 w powietrzu $\mu g/m^3$	Dopuszczana częstość przekroczenia dopuszczalnego poziomu w roku kalendarzowym
jedna godzina	200	18 razy
rok kalendarzowy	40	nie dotyczy

Tabela 3 Kryteria obowiązujące w rocznych ocenach jakości powietrza dla CO - ochrona zdrowia.
Źródło: „STAN ŚRODOWISKA W WOJEWÓDZTWIE PODKARPACKIM RAPORT 2021”.

Okres uśredniania stężeń	Dopuszczalny poziom CO w powietrzu $\mu g/m^3$	Dopuszczana częstość przekroczenia dopuszczalnego poziomu w roku kalendarzowym
8 godzin	10 000	nie dotyczy

Tabela 4 Kryteria obowiązujące w rocznych ocenach jakości powietrza dla benzenu - ochrona zdrowia. Źródło: „STAN ŚRODOWISKA W WOJEWÓDZTWIE PODKARPACKIM RAPORT 2021”

Okres uśredniania stężeń	Dopuszczalny poziom benzenu w powietrzu $\mu g/m^3$	Dopuszczana częstość przekroczenia dopuszczalnego poziomu w roku kalendarzowym
Rok kalendarzowy	5	nie dotyczy

Tabela 5 Kryteria obowiązujące w rocznych ocenach jakości powietrza dla pyłu PM_{10} - ochrona zdrowia. Źródło: „STAN ŚRODOWISKA W WOJEWÓDZTWIE PODKARPACKIM RAPORT 2021”.

Okres uśredniania stężeń	Dopuszczalny poziom PM_{10} w powietrzu $\mu g/m^3$	Dopuszczana częstość przekroczenia dopuszczalnego poziomu w roku kalendarzowym
Rok kalendarzowy	40	nie dotyczy
24 godziny	50	35 razy

Tabela 6 Kryteria obowiązujące w rocznych ocenach jakości powietrza dla Pb - ochrona zdrowia.
Źródło: „STAN ŚRODOWISKA W WOJEWÓDZTWIE PODKARPACKIM RAPORT 2021”.

Okres uśredniania stężeń	Dopuszczalny poziom Pb w powietrzu $\mu\text{g}/\text{m}^3$	Dopuszczana częstość przekroczenia dopuszczalnego poziomu w roku kalendarzowym
Rok kalendarzowy	0,5	nie dotyczy

Tabela 7 Kryteria stosowane w rocznej ocenie jakości powietrza za 2021 rok i związane z nimi klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń

Zanieczyszczenie	Normowany poziom	Czas uśredniania stężeń	Klasa A	Klasa C
Dwutlenek siarki	dopuszczalny	1 –godz.	Nie więcej niż 24 przekroczenia stężeń 1–godz. $S1 > 350 \mu\text{g}/\text{m}^3$	Więcej niż 24 przekroczenia stężeń 1–godz. $S1 > 350 \mu\text{g}/\text{m}^3$
	dopuszczalny	24 –godz.	Nie więcej niż 3 przekroczenia stężeń 24–godz. $S24 > 125 \mu\text{g}/\text{m}^3$	Więcej niż 3 przekroczenia stężeń 24–godz. $S24 > 125 \mu\text{g}/\text{m}^3$
Dwutlenek azotu	dopuszczalny	1 –godz.	Nie więcej niż 18 przekroczeń stężeń 1–godz. $S1 > 200 \mu\text{g}/\text{m}^3$	więcej niż 18 przekroczeń stężeń 1–godz. $S1 > 200 \mu\text{g}/\text{m}^3$
	dopuszczalny	rok	$S \leq 40 \mu\text{g}/\text{m}^3$	$S > 40 \text{ mg}/\text{m}^3$
Tlenek węgla	dopuszczalny	8 –godz.	$S8\text{max} \leq 10 \mu\text{g}/\text{m}^3$	$S8\text{max} > 10 \mu\text{g}/\text{m}^3$
Benzen	dopuszczalny	rok	$S \leq 5 \mu\text{g}/\text{m}^3$	$S > 5 \mu\text{g}/\text{m}^3$
Pył zawieszony PM10	dopuszczalny	24 –godz.	Nie więcej niż 35 przekroczeń stężeń 24–godz. $S24 > 50 \mu\text{g}/\text{m}^3$	więcej niż 35 przekroczeń stężeń 24–godz. $S24 > 50 \mu\text{g}/\text{m}^3$
	dopuszczalny	rok	$S \leq 40 \mu\text{g}/\text{m}^3$	$S > 40 \mu\text{g}/\text{m}^3$
Ołów	dopuszczalny	rok	$Sa \leq 0,5 \text{ mg}/\text{m}^3$	$Sa > 0,5 \text{ mg}/\text{m}^3$
Arsen	docelowy	rok	$Sa \leq 6 \text{ ng}/\text{m}^3$	$Sa > 6 \text{ ng}/\text{m}^3$
Kadm	docelowy	rok	$Sa \leq 5 \text{ ng}/\text{m}^3$	$Sa > 5 \text{ ng}/\text{m}^3$
Nikiel	docelowy	rok	$Sa \leq 20 \text{ ng}/\text{m}^3$	$Sa > 20 \text{ ng}/\text{m}^3$
Benzo(a)piren	docelowy	rok	$Sa \leq 1 \text{ ng}/\text{m}^3$	$Sa > 1 \text{ ng}/\text{m}^3$
Ozon	docelowy	24 –godz.	Nie więcej niż 25 dni ze stężeniem $S8 \text{ max} > 120 \mu\text{g}/\text{m}^3$ (średnio dla ostatnich 3 lat)	więcej niż 25 dni ze stężeniem $S8 \text{ max} > 120 \mu\text{g}/\text{m}^3$ (średnio dla ostatnich 3 lat)

Tabela 8 Kryteria obowiązujące w rocznych ocenach jakości powietrza dla pyłu PM2.5 - ochrona zdrowia. Źródło: „STAN ŚRODOWISKA W WOJEWÓDZTWIE PODKARPACKIM RAPORT 2021”.

Okres uśredniania stężeń	Poziom dopuszczalny PM2.5 w powietrzu – faza II – klasa A1 $\mu\text{g}/\text{m}^3$
Rok kalendarzowy	20

Kryteria dla As, Cd, Ni, B(a)P w pyłe PM10 - ochrona zdrowia

Kryteriami stosowanymi w rocznej ocenie jakości powietrza dla As, Cd, Ni i B(a)P w pyłe PM10, dokonywanej pod kątem ochrony zdrowia, są poziomy docelowe.

Tabela 9 Kryteria obowiązujące w rocznych ocenach jakości powietrza dla As, Cd, Ni, B(a)P, zawartych w pyłe PM₁₀. Źródło: „stan środowiska w województwie podkarpackim raport 2021”.

Zanieczyszczenie	Okres uśredniania stężeń	Docelowy poziom substancji w powietrzu [ng/m ³]
<i>Arsen</i>	<i>rok kalendarzowy</i>	<i>6</i>
<i>Benzo(a)piren</i>	<i>rok kalendarzowy</i>	<i>1</i>
<i>Kadm</i>	<i>rok kalendarzowy</i>	<i>5</i>
<i>Nikiel</i>	<i>rok kalendarzowy</i>	<i>20</i>

Dyrektywa 2004/107/WE w sprawie arsenu, kadmu, rtęci, niklu i wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych w otaczającym powietrzu, zobowiązuje Państwa Członkowskie do podjęcia wszelkich niezbędnych środków, które nie pociągają za sobą niewspółmiernych kosztów, w celu zapewnienia, aby począwszy od 31 grudnia 2012 r., stężenia arsenu, kadmu, niklu i benzo(a)pirenu w otaczającym powietrzu, nie przekraczały wartości docelowych.

Kryteria dla ozonu - ochrona zdrowia i ochrona roślin

Ocena jakości powietrza w odniesieniu do ozonu, pod kątem ochrony zdrowia opiera się na dwóch wartościach kryterialnych, którymi są: poziom docelowy oraz poziom celu długoterminowego. Terminem osiągnięcia wartości docelowej określonej dla ozonu w celu ochrony zdrowia ludzi był 1 stycznia 2010 r. Dla ozonu określony został również poziom celu długoterminowego z terminem osiągnięcia do 2020 r.

Tabela 10 Poziom docelowy i celu długoterminowego dla O₃. Źródło: „STAN ŚRODOWISKA W WOJEWÓDZTWIE PODKARPACKIM RAPORT 2021”.

Kryterium	Okres uśredniania stężeń	Poziom docelowy i celu długoterminowego dla O ₃ w powietrzu [mg/m ³]	Dopuszczana liczba dni z przekroczeniami poziomu docelowego w roku kalendarzowym
<i>Poziom docelowy</i>	<i>8-godzin</i>	<i>120</i>	<i>25 dni 2)</i>
<i>Poziom celu długoterminowego</i>	<i>8-godzin</i>	<i>120</i>	<i>nie dotyczy (określana jest wartość max)</i>

W przypadku ocen w zakresie ozonu, prowadzonych w odniesieniu do ochrony roślin, ocena jakości powietrza dla ozonu opiera się również na dwóch wartościach kryterialnych: poziomie docelowym oraz poziomie celu długoterminowego.

Terminem osiągnięcia wartości docelowej określonej dla ozonu w celu ochrony roślin był 1 stycznia 2010 r.

Tabela 11 Kryteria obowiązujące w rocznych ocenach jakości powietrza dla ozonu (AOT40) - ochrona roślin. Źródło: „STAN ŚRODOWISKA W WOJEWÓDZTWIE PODKARPACKIM RAPORT 2021”.

Kryterium	Okres uśredniania stężeń	Dopuszczalna wartość parametru AOT40 dla O ₃ w powietrzu
Poziom docelowy	okres wegetacyjny (1 V - 31 VII)	18 000 2) (ug/m3)-h
Poziom celu długoterminowego	okres wegetacyjny (1 V - 31 VII)	6 000 (ug/m3)-h

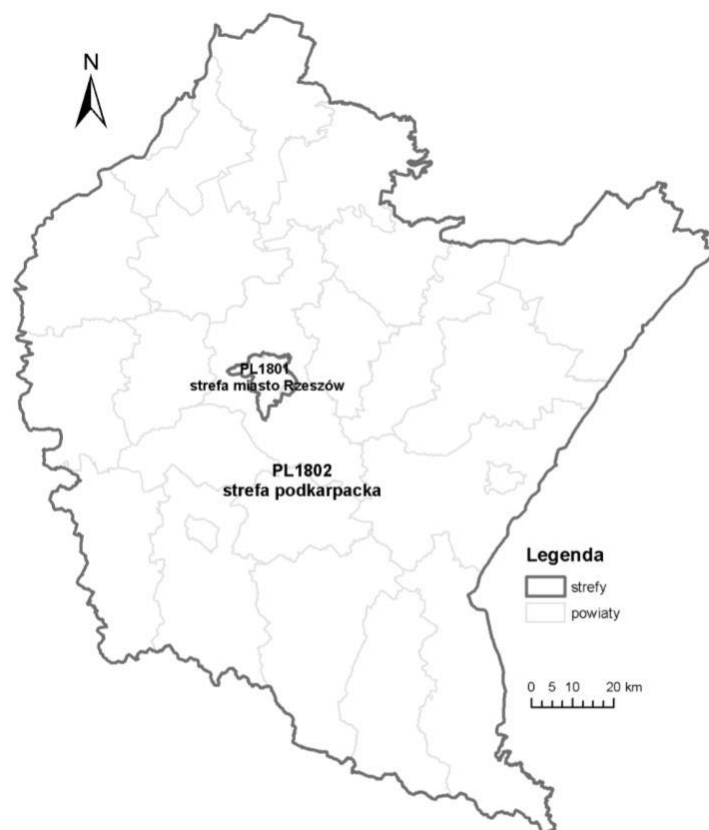
Kryteria dla SO₂, NO_x - ochrona roślin

Kryterium oceny jakości powietrza pod kątem ochrony roślin, dotyczącej SO₂ i NO_x, stanowią poziomy dopuszczalne dla stężeń długookresowych tych zanieczyszczeń, określone w rozporządzeniu Ministra Środowiska w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu.

Tabela 12 Kryteria obowiązujące w rocznych ocenach jakości powietrza - ochrona zdrowia. Źródło: „STAN ŚRODOWISKA W WOJEWÓDZTWIE PODKARPACKIM RAPORT 2021”.

Substancja	Okres uśredniania stężeń	Poziom dopuszczalny substancji w powietrzu [µg/m ³]
Dwutlenek siarki	rok kalendarzowy	20
	pora zimowa (okres od 1 X do 31 III)	20
Tlenki azotu	rok kalendarzowy	30

W ocenie jakości powietrza uwzględnia się substancje, dla których w prawie krajowym i w dyrektywach unijnych określono normatywne stężenia w postaci poziomów: dopuszczalnych, docelowych lub celu długoterminowego w powietrzu. Substancje te zostały wybrane ze względu na powszechność występowania i szkodliwość dla zdrowia ludzkiego i roślin i są nimi: pyły zawieszone, w tym PM₁₀ i PM_{2,5}; wielopierścieniowe węglowodory aromatyczne (WWA), w tym benzo(a)piren; tlenki azotu; tlenki siarki; metale: kadm, rtęć, ołów, nikiel; arsen; tlenek węgla; ozon.

Rysunek 2 Strefa Podkarpacka, źródło – Roczna ocena jakości powietrza w Województwie Podkarpackim – raport wojewódzki za rok 2021.

Oceny i wynikające z nich działania odnoszone są do jednostek terytorialnych nazywanych strefami, obejmujących obszar całego kraju. Zgodnie z art. 87 ust 2 ustawy Prawo ochrony środowiska dla wszystkich zanieczyszczeń uwzględnianych w ocenach jakości powietrza obowiązuje następujący podział kraju na strefy:

- aglomeracja o liczbie mieszkańców powyżej 250 tysięcy,
- miasto (nie będące aglomeracją) o liczbie mieszkańców powyżej 100 tys.,
- pozostały obszar województwa, nie wchodzący w skład aglomeracji i miast powyżej 100 tys. mieszkańców

Województwo podkarpackie podzielone zostało na dwie strefy: strefę miasto Rzeszów i strefę podkarpacką. Ocenie pod kątem ochrony zdrowia podlegają obie strefy, natomiast ocena pod kątem ochrony roślin wykonana jest dla strefy podkarpackiej. Gmina Ustrzyki Dolne zlokalizowana jest w strefie podkarpackiej.

5.1.3 Ocena jakości powietrza atmosferycznego na terenie Gminy Ustrzyki Dolne

Ocenę jakości powietrza ze względu na ochronę zdrowia ludzi w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska wykonuje się dla następujących zanieczyszczeń: dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, tlenku węgla, ozonu, benzenu, pyłu zawieszonego PM₁₀, ołowiu, arsenu, kadmu, niklu i wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych w pyłe PM₁₀ oraz pyłu zawieszonego PM_{2,5}.

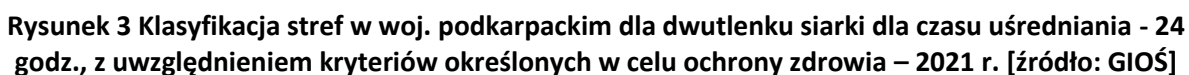
Ocena jakości powietrza w województwie podkarpackim za rok 2021 została opracowana w oparciu o wyniki pomiarów poziomów stężeń zanieczyszczeń wykonanych w 2021 r. na stacjach pomiarowych rozmieszczonych na obszarze województwa podkarpackiego, działających w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. W województwie podkarpackim w rocznej ocenie jakości powietrza wykorzystano wyniki pomiarów ze stacji manualnych i automatycznych. Serie pomiarowe zostały zweryfikowane (weryfikacja techniczna i merytoryczna). Pomiary na stacjach monitoringu powietrza wykonywane były metodami referencyjnymi lub ekwiwalentnymi do referencyjnych

Wielkość emisji z obszaru województwa określona została na podstawie bazy emisyjnej na potrzeby rocznej oceny jakości powietrza za rok 2021. Baza podzielona została na obszary zestawiające emisję: ze źródeł punktowych (energetyka zawodowa, procesy technologiczne), ze źródeł powierzchniowych (sektor komunalno-bytowy), ze źródeł liniowych związanych z transportem (drogi krajowe, wojewódzkie, powiatowe i gminne oraz emisja poza spalinową i wtórna: ścieranie opon, okładzin hamulcowych, nawierzchni jezdni, unos z jezdni), z rolnictwa (w tym pola uprawne, hodowla, maszyny rolnicze), ze źródeł naturalnych (las i emisja biogenna) oraz innych źródeł, np. niezorganizowanych obejmujących kopalnie i hałdy. Zakres bazy emisyjnej obejmował źródła emisji, których działalność i występowanie powoduje emisję dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, pyłów drobnych, benzo(a)pirenu oraz dodatkowo prekursorów zanieczyszczeń tj. nie metanowych lotnych związków organicznych i amoniaku.

Dwutlenek siarki

Poziom zanieczyszczenia powietrza dwutlenkiem siarki ze względu na ochronę zdrowia ludzi ocenia się w odniesieniu do poziomów dopuszczalnych:

- stężenie 1-godzinne 350 µg/m³ – dopuszczalna częstość przekroczeń to 24 razy w roku (na wykresach pokazane jest 25 maksymalne stężenie 1-godzinne),
- stężenie 24-godzinne 125 µg/m³ – dopuszczalna częstość przekroczeń to 3 razy w roku (na wykresach pokazane jest 4. maksymalne stężenie 24-godzinne),
- dodatkowo dla SO₂ określony został poziom alarmowy 500 µg/m³.

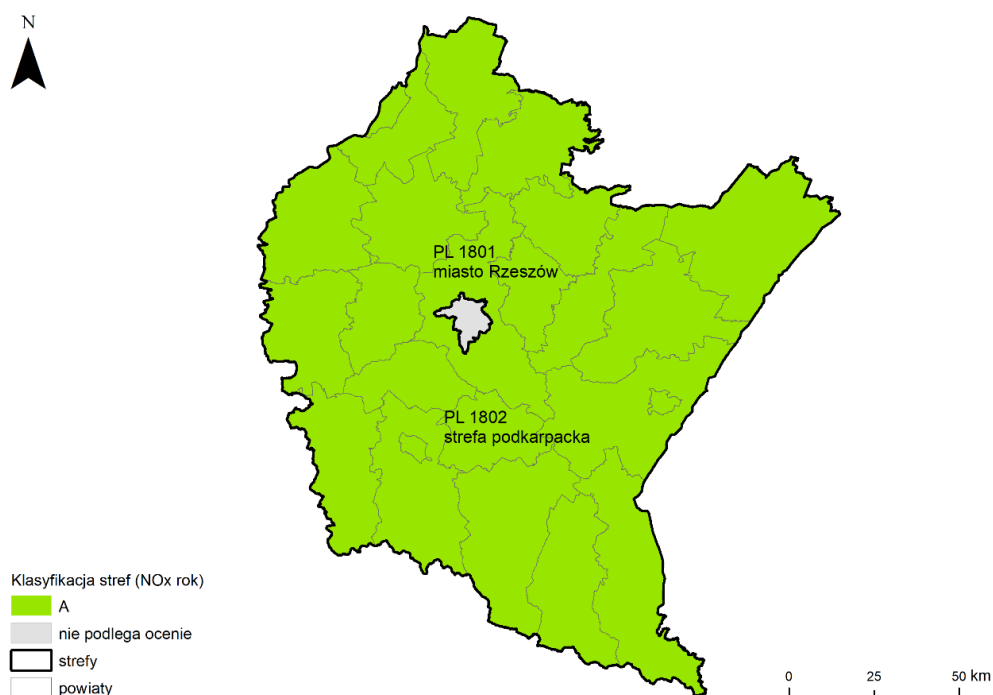

Dwutlenek azotu

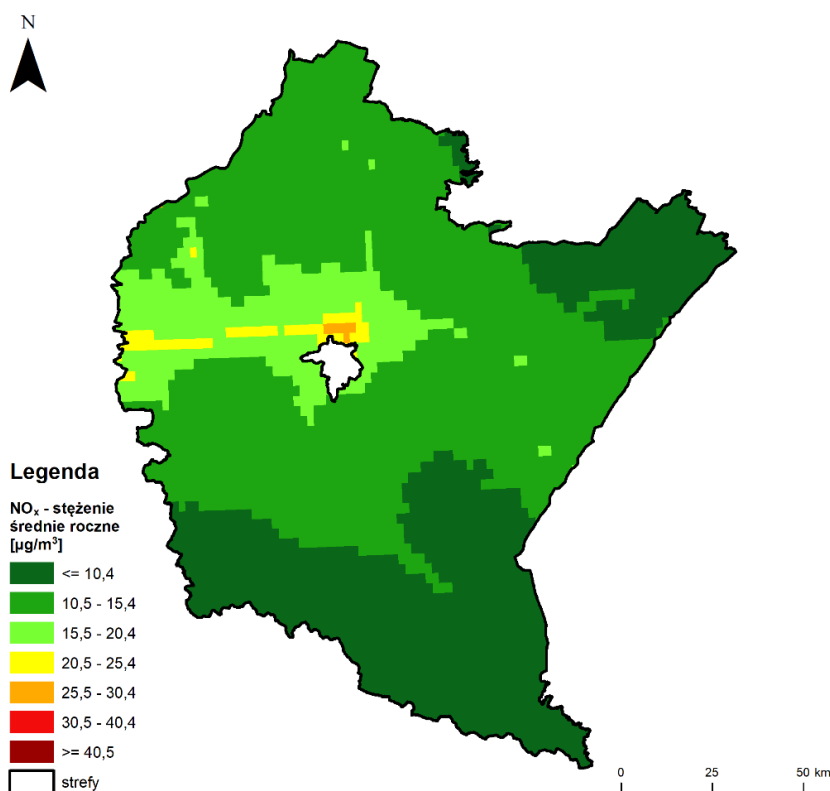
- stężenie 1-godzinne $200 \mu\text{g}/\text{m}^3$ – dopuszczalna częstość przekroczeń to 18 razy w roku (na wykresach, pokazane jest 19-te maksymalne stężenie 1-godzinne),
- stężenie średnioroczne $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

Wyniki pomiarów dwutlenku azotu ze stacji monitoringu powietrza, wyniki modelowania dla stężenia 1-godzinnego NO₂, oraz metoda szacowania oparta na wynikach modelowania dla stężenia średniorocznego NO₂ za rok 2020 wykazały dotrzymanie obowiązujących dla tego zanieczyszczenia poziomów dopuszczalnych dla stężenia 1-godzinnego i średniorocznego w kryterium ochrony zdrowia na obszarze województwa podkarpackiego. Strefy miasto Rzeszów i podkarpacka zakwalifikowane zostały do klasy A.³

16

Rysunek 4 Klasyfikacja stref w woj. podkarpackim dla dwutlenku azotu dla czasu uśredniania - rok, z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia – 2021 r. [źródło: GIOŚ]

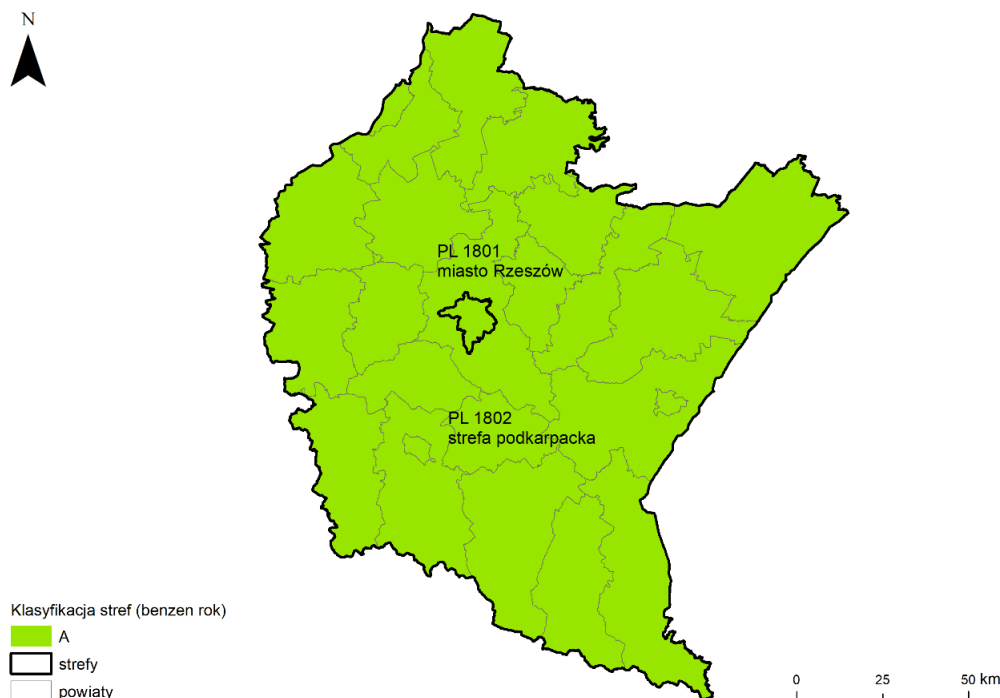

Rysunek 5 Rozkład przestrzenny wartości stężenia średniego rocznego tlenków azotu w województwie podkarpackim w 2021 roku, opracowany z wykorzystaniem metody szacowania w oparciu o wyniki modelowania jakości powietrza dla roku 2021 wykonanego przez IOŚ-PIB [źródło: GIOŚ, IOŚ-PIB]

Tlenek węgla

Obliczone maksymalne 8-godzinne kroczące stężenia tlenku węgla na stacjach pomiarowych w województwie PODKARPACKIM nie przekraczały dopuszczalnej normy w żadnej dobie pomiarowej. W roku 2021 podobnie jak w latach poprzednich nie stwierdzono przekroczeń poziomu dopuszczalnego w strefach województwa.

Benzen

Rysunek 6 Klasyfikacja stref w województwie podkarpackim dla benzenu dla średniorocznego czasu uśredniania, z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia – 2021 r.

W strefie podkarpackiej w 2020 r. najwyższe stężenia średnioroczne benzenu w wyznaczonych punktach pomiarowych nie wykazały przekroczenia dopuszczalnej normy rocznej. Na żadnym stanowisku prowadzącym pomiary stężeń benzenu w powietrzu atmosferycznym nie wykazano przekroczeń poziomu docelowego. Całe województwo uzyskało klasę A.

Pył zawieszony PM10

Poziom zanieczyszczenia powietrza pyłem zawieszonym PM10 ocenia się w odniesieniu do poziomów dopuszczalnych:

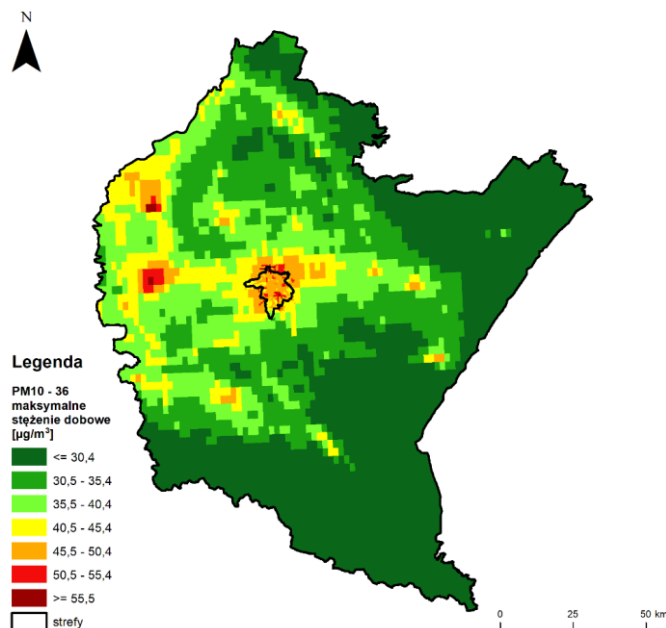
- stężenie 24-godzinne $50 \mu\text{g}/\text{m}^3$ – dopuszczalna częstość przekroczeń to 35 razy w roku,
- stężenie średnioroczne $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

Dodatkowo dla pyłu PM10, mierzonego metodami automatycznymi, ustanowione są również poziomy:

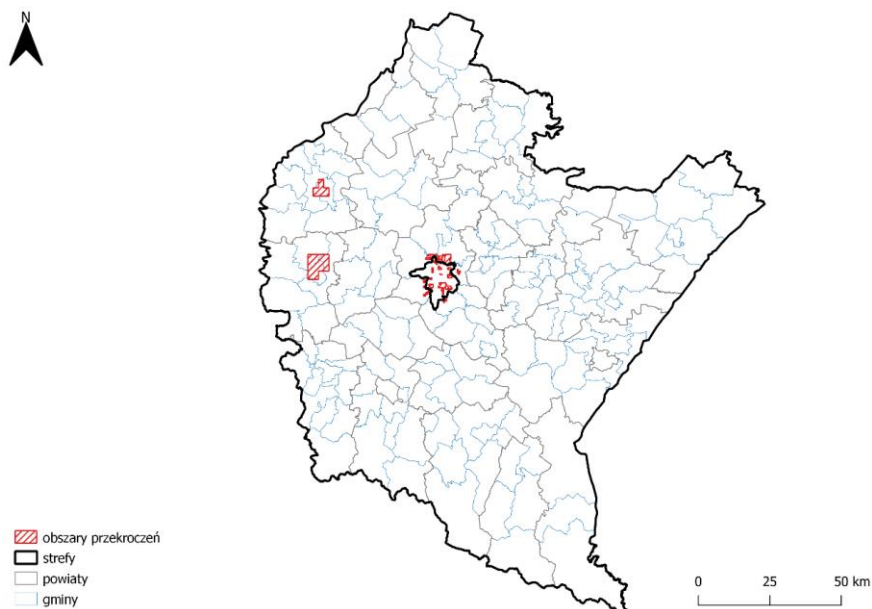
- informowania – stężenie 24-godzinne $200 \mu\text{g}/\text{m}^3$ wartość progowa informowania społeczeństwa o ryzyku wystąpienia przekroczenia poziomu alarmowego pyłu PM10,
- alarmowy – stężenie 24-godzinne $300 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

Wyniki analiz wykazały, że odliczenie udziału źródeł naturalnych (napływów pyłów pustynnych i pyłów z biopozarów) oraz zimowego utrzymania dróg (solenia i posypywania piaskiem), w przypadku żadnej stacji pomiarowej nie spowodowało obniżenia liczby dni ze średnim 24-godzinnym stężeniem pyłu zawieszonego PM10 powyżej $50 \mu\text{g}/\text{m}^3$ ($L > 50$), do dopuszczalnej częstości przekroczeń wynoszącej 35 w roku kalendarzowym.

Powyższe analizy nie spowodowały zmiany klasy stref: ani miasta Rzeszów (strefa PL1801), ani strefy podkarpackiej (strefa PL1802). W związku z tym, zgodnie z obowiązującymi zasadami, udział ten nie został uwzględniony w ocenie jakości powietrza.

Rysunek 7 Rozkład przestrzenny 36 maksymalnej wartości stężenia 24-godzinnego pyłu PM10 w województwie podkarpackim w 2021 r., będący wynikiem modelowania jakości powietrza dla roku 2021 wykonanego przez IOŚ-PIB [źródło: IOŚ-PIB]

Rysunek 8 Zasięg obszarów przekroczeń dobowego poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM10 określonego ze względu na ochronę zdrowia w województwie podkarpackim w 2021 r. [źródło: GIOŚ]

Na terenie strefy miasto Rzeszów wyznaczono 17 obszarów przekroczenia dobowego poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM10. Jeden obszar przekroczenia związany był z emisją komunikacyjną i wyznaczony został wzdłuż ulicy Piłsudskiego na odcinku 0,9 km (0,1 km²). Pozostałych 16 obszarów przekroczenia, o łącznej powierzchni 14,6 km², związanych było z emisją powierzchniową

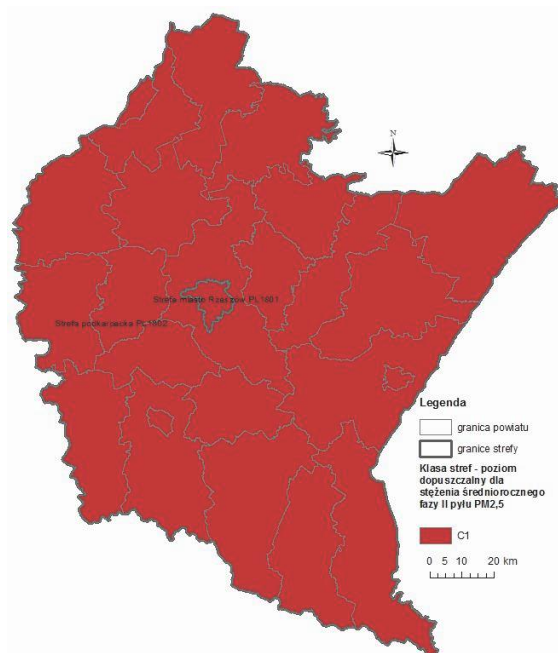
(sektor komunalno-bytowy). Sześć z nich to mikroobszary poniżej 0,05 km² stanowiące ciągłość większych obszarów przekroczenia w strefie podkarpackiej. Łącznie obszary przekroczenia wystąpiły w 16 obrębach ewidencyjnych miasta.

Na terenie strefy podkarpackiej wyznaczono 15 obszarów przekroczenia dobowego poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM₁₀. Wszystkie obszary przekroczenia związane były z emisją powierzchniową (sektor komunalno-bytowy). Obszary przekroczenia wystąpiły w 12 gminach z powiatów: rzeszowskiego, mieleckiego i dębickiego.

Tabela 13 Zestawienie informacji dotyczących obszarów przekroczeń poziomu dopuszczalnego stężenia pyłu zawieszonego PM₁₀ w roku 2021 w województwie podkarpackim, z uwzględnieniem kryterium określonego w celu ochrony zdrowia [źródło: GIOŚ]

Strefy	Nazwa strefy	Typ normy	Czas uśredniania (parametr)	Pow. obszaru przekroczenia [km ²]	Udział w pow. strefy [%]	Liczba mieszkańców obszaru przekroczenia	Udział w liczbie mieszkańców strefy [%]
PL1802	strefa podkarpacka	Poziom dopuszcz.	Śr. 24-godz.	86,5	0,5%	123 746	6,4%

Pył zawieszony PM_{2,5}

Rysunek 9 Klasyfikacja stref w woj. podkarpackim dla pyłu PM_{2,5}, dla średniorocznego czasu uśredniania-faza II, z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia – 2021 r.

[źródło: GIOŚ]

Poziom zanieczyszczenia powietrza pyłem zawieszonym PM_{2,5} ocenia się w odniesieniu do:

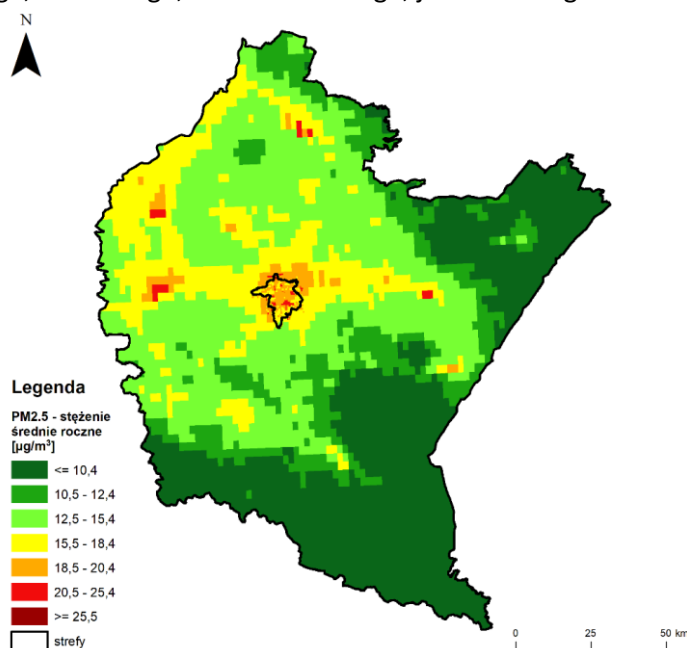
- średniorocznego poziomu dopuszczalnego – 25 µg/m³, termin osiągnięcia: 2015 r.
- pułapu stężenia ekspozycji 20 µg/m³ (norma dla kraju, miast > 100 000 mieszkańców oraz aglomeracji)
- 3-letnia średnia krocząca, obliczana z 3 lat poprzedzających rok wykonania oceny. Termin osiągnięcia: 2015 r.

W strefie podkarpackiej na stacjach tła miejskiego średnioroczne stężenia pyłu zawieszonego PM_{2,5} zawierały się w przedziale 16-22 µg /m³ (80-110% normy fazy II). Przekroczenie średniorocznego poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM_{2,5} fazy II wystąpiło w: Dębicy, Jarosławiu, Nisku i Mielcu.

W objętych badaniami obszarach ochrony uzdrowiskowej średnioroczne stężenia pyłu zawieszonego PM_{2,5} wyniosły: Rymanów-Zdrój - 10 µg/m³ (50% normy fazy II), Latoszyn – 16 µg/m³ (80% normy fazy II).

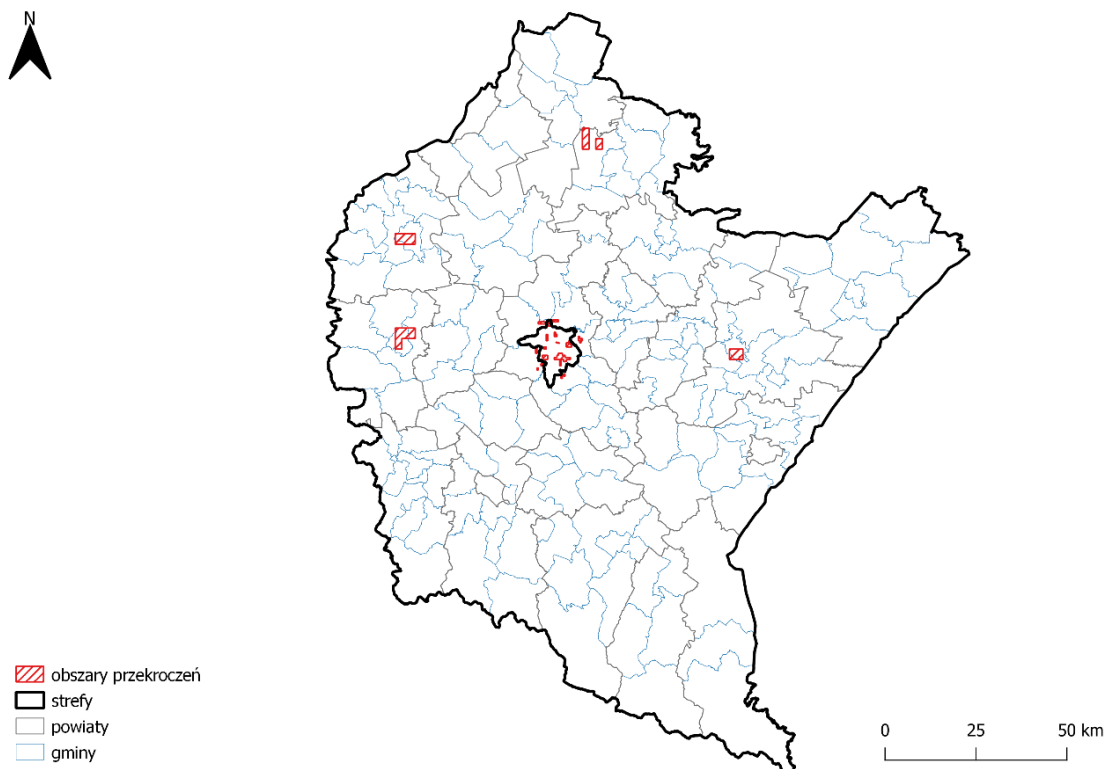
Rozkład stężeń oparty na wynikach pomiarów ze stacji oraz na wynikach modelowania wskazuje na występowanie na obszarze województwa podkarpackiego wartości średniorocznych pyłu zawieszonego PM_{2,5} w przedziale 4-25 µg/m³ (20-125% normy fazy II). Najwyższe stężenia średnioroczne pyłu zawieszonego PM_{2,5}, przekraczające dopuszczalną normę 20 µg/m³ wskazane zostały na terenie miasta Rzeszowa, powiatu rzeszowskiego (gminy: Świlcza, Trzebownisko, Krasne, Tyczyn, Boguchwała), powiatu jarosławskiego (gminy: m. Jarosław, Jarosław, Pawłosiów), powiatu niżański (gmina Nisko), powiatu stalowowlowski (gmina Pysznica), powiatu dębicki (gminy: m. Dębica, Dębica, Żyraków), powiatu mielecki (gminy: m. Mielec, Mielec).

W Rzeszowie wartości średnioroczne pyłu zawieszonego PM_{2,5} zawierały się w przedziale 14-25 µg/m³ (70-125% normy). Najwyższe stężenia średnioroczne pyłu zawieszonego PM_{2,5}, przekraczające poziom dopuszczalny fazy II wskazano na obszarze Śródmieścia, Wilkowyi, Słociny, Zalesia, Białej, Matysówki, Zwięzycy, Staroniwy, Przybyszówki, Baranówki, Staromieścia, Pogwizdowa. Na terenie strefy podkarpackiej wyznaczono 13 obszarów przekroczenia średniorocznego poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM_{2,5}. Wszystkie obszary przekroczenia związane były z emisją powierzchniową (sektor komunalno-bytowy). Obszary przekroczenia wystąpiły w 15 gminach z powiatów: rzeszowskiego, mieleckiego, dębickiego, niżańskiego, stalowowlowskiego, jarosławskiego.

Rysunek 10 Rozkład przestrzenny wartości stężenia średniego rocznego pyłu PM_{2,5} w województwie podkarpackim w 2021 r., opracowany z wykorzystaniem metody szacowania w oparciu o wyniki modelowania jakości powietrza dla roku 2020 wykonanego przez IOŚ-PIB

[źródło: GIOŚ, IOŚ-PIB]

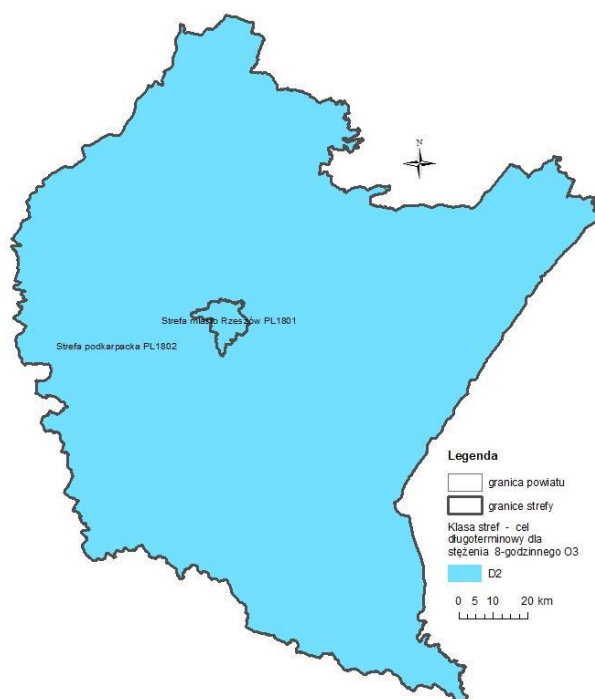
Rysunek 11 Zasięg obszarów przekroczeń średniorocznego poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM_{2,5} faza II określonego ze względu na ochronę zdrowia w województwie podkarpackim w 2021 r.
[źródło: GIOŚ]

Ozon O₃

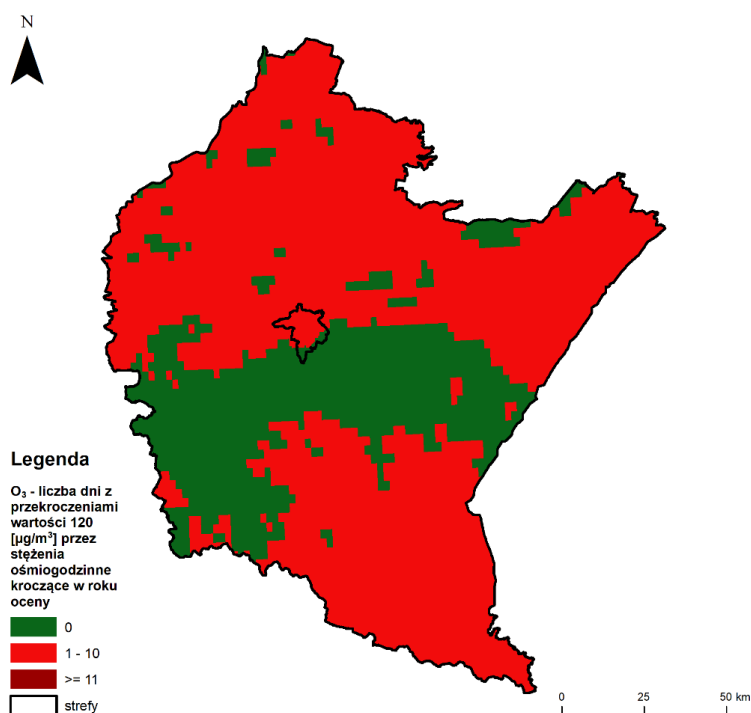
Wyniki pomiarów ozonu ze stacji monitoringu powietrza za rok 2021 oraz wyniki modelowania wykonane dla roku 2021 (obejmujące lata 2019-2021) wykazały dotrzymanie obowiązującego dla tego zanieczyszczenia poziomu docelowego dla stężeń 8-godzinnych w kryterium ochrony zdrowia na obszarze województwa podkarpackiego. Strefy miasto Rzeszów i podkarpacka zakwalifikowane zostały do klasy A.

Drugim parametrem dla ozonu w kryterium ochrony zdrowia, podlegającym ocenie rocznej, jest dotrzymanie poziomu celu długoterminowego. Poziom ten uznaje się za dotrzymany jeżeli w roku podlegającym ocenie stężenia 8-godzinne ozonu nie przekroczyły poziomu 120 µg/m³.

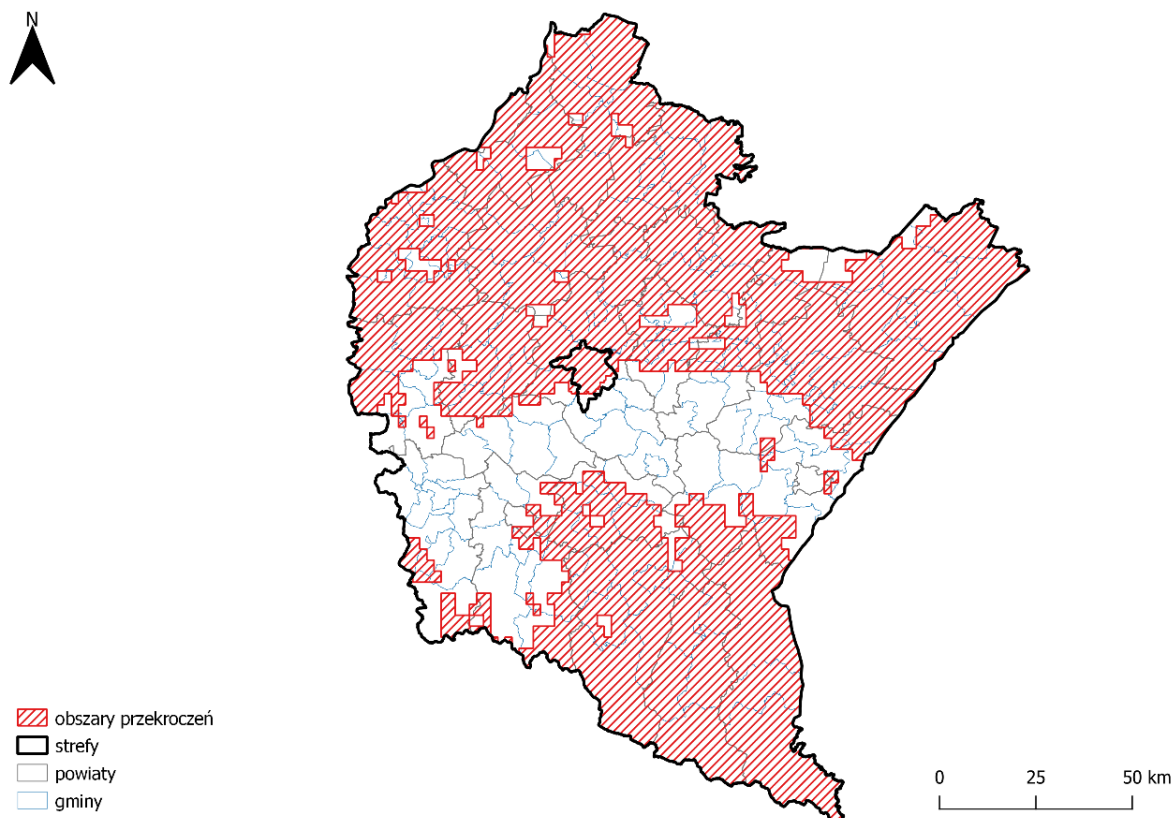
Wyniki pomiarów ozonu ze stacji monitoringu powietrza za rok 2021 oraz wykonany w oparciu o metodę szacowania rozkład stężeń, wykazały przekroczenie poziomu celu długoterminowego dla stężenia 8-godzinnego ozonu w kryterium ochrony zdrowia na obszarze województwa podkarpackiego. Strefy miasto Rzeszów i podkarpacka zakwalifikowane zostały do klasy D2. Nie został osiągnięty w 2021 r. na obszarze województwa poziom celu długoterminowego, wyznaczony dla ozonu na poziomie 120 µg/m³ dla ośmiogodzinnego okresu uśredniania stężeń. Maksymalna wartość 8-godzinnego stężenia ozonu na stacji w Rzeszowie wyniosła 130,9 µg/m³ i stanowiła 109% poziomu celu długoterminowego. W strefie podkarpackiej maksymalne wartości stężenia 8-godzinnego ozonu na stacjach pomiarowych zawierały się w przedziale 111,8-129,8 µg/m³ (93-108% poziomu celu długoterminowego).

Rysunek 12 Klasyfikacja stref w województwie podkarpackim dla ozonu, cel długoterminowy dla 8-godzinnego czasu uśredniania, z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia – 2021 r. [źródło: GIOŚ]

Rysunek 13 Rozkład przestrzenny liczby dni z przekroczeniem poziomu celu długoterminowego O_3 na obszarze woj. podkarpackiego w 2021 r., opracowany z wykorzystaniem metody szacowania w oparciu o wyniki modelowania jakości powietrza dla roku 2021 wykonanego przez IOŚ-PIB [źródło: GIOŚ, IOŚ-PIB]

Rysunek 14 Zasięg obszarów przekroczeń poziomu celu długoterminowego ozonu dla 8-godz. stężenia O_3 ze względu na ochronę zdrowia w województwie podkarpackim w 2021 r. [źródło: GIOŚ]

W odniesieniu do kryterium poziomu celu długoterminowego ozonu, w 2021 r. obszar przekroczenia objął 12 816,7 km² tj. 72,3% województwa podkarpackiego – strefy podkarpackiej. Obszar przekroczenia strefy podkarpackiej zamieszkuje strefy 1 272 841 mieszkańców regionu. Na terenie strefy miasto Rzeszów wyznaczono 1 obszar przekroczenia w zakresie poziomu celu długoterminowego ozonu i objął on w całości lub w części wszystkie obrębów ewidencyjne miasta. Na terenie strefy podkarpackiej wyznaczono 18 obszarów przekroczenia w zakresie poziomu celu długoterminowego ozonu. Trzy z nich to mikroobszary poniżej 0,05 km² stanowiące ciągłość większych obszarów przekroczenia w sąsiednich województwach. Obszary przekroczenia w strefie podkarpackiej wystąpiły na terenie 139 gmin we wszystkich powiatach.

Benzo(a)pirenu

Wyniki pomiarów benzo(a)pirenu ze stacji monitoringu powietrza wykazały przekroczenie obowiązującego dla tego zanieczyszczenia poziomu docelowego dla stężenia średniorocznego w kryterium ochrony zdrowia na obszarze województwa podkarpackiego. Strefy miasto Rzeszów i podkarpacka zakwalifikowane zostały do klasy C.

Do oceny jakości powietrza w zakresie dotrzymania średniorocznego poziomu docelowego benzo(a)pirenu na terenie województwa podkarpackiego i wyznaczenia obszarów przekroczeń wykorzystano również metodę szacowania opartą na wynikach modelowania za rok 2021.

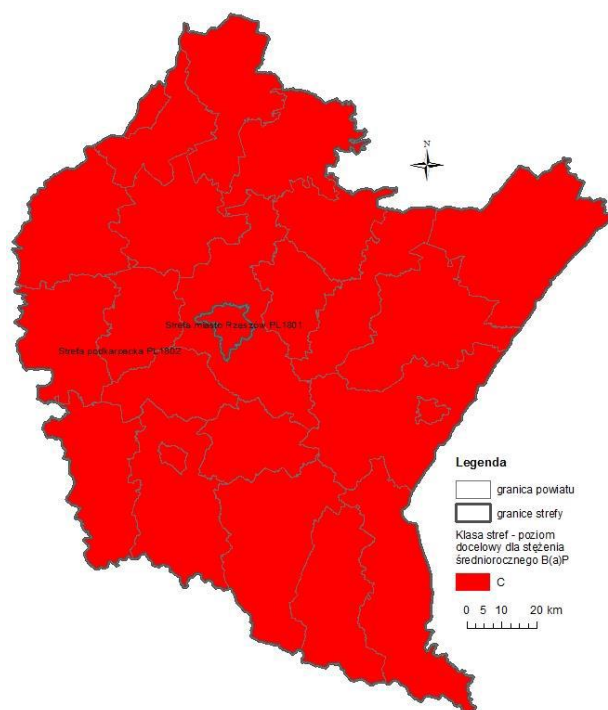
Badania benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM₁₀ prowadzone w wojewódzkiej sieci monitoringu jakości powietrza w 2021 r. na czternastu stacjach pomiarowych wykazały przekroczenie wartości docelowej we wszystkich punktach pomiarowych zlokalizowanych na obszarach miejskich. Spośród monitorowanych obszarów miejskich najwyższe średnioroczne stężenie benzo(a)pirenu wynoszące 5,9 ng/m³ (590 % poziomu docelowego) odnotowano w Dębicy. W pozostałych punktach pomiarowych w podkarpackich miastach średnioroczne stężenia benzo(a)pirenu zawierały się w przedziale 2,1-3,4

ng/m³ (210-340% poziomu docelowego). W objętych monitoringiem uzdrowiskach średnioroczne stężenia benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM₁₀ wyniosły odpowiednio: Iwonicz-Zdrój-1,03 ng/m³ (103% poziomu docelowego); Rymanów-Zdrój –1,4 ng/m³ (140% poziomu docelowego); Latoszyn – 2,5 ng/m³ (250% poziomu docelowego).

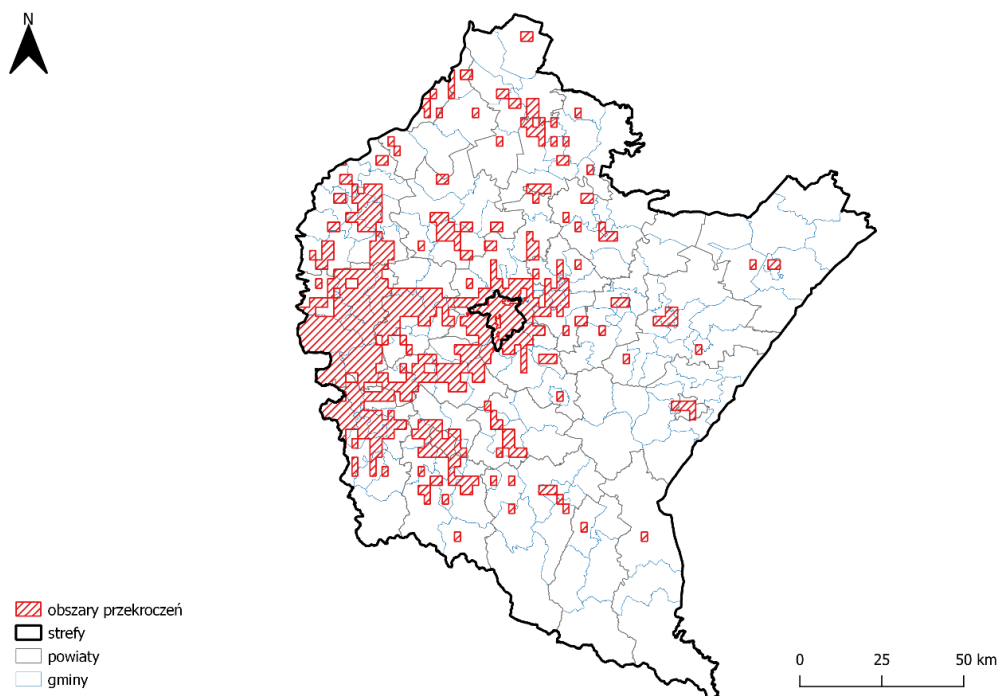
Rozkład stężeń benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM₁₀ oparty na wynikach pomiarów ze stacji i na wynikach modelowania dla województwa podkarpackiego wskazuje na występowanie wartości średniorocznych benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM₁₀ w przedziale 0,1-5,9 ng/m³ (10-590% poziomu docelowego). Najwyższe stężenia średnioroczne benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM₁₀ wskazane zostały w gminach: m Dębica, Dębica, Żyraków.

W Rzeszowie wartości średnioroczne benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM₁₀ zawierały się w przedziale 1,2-3,5 ng/m³ (120-350% normy). Najwyższe wartości stężeń średniorocznych benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM₁₀ wskazano na obszarze Zalesia, Białej i Pogwizdowa.

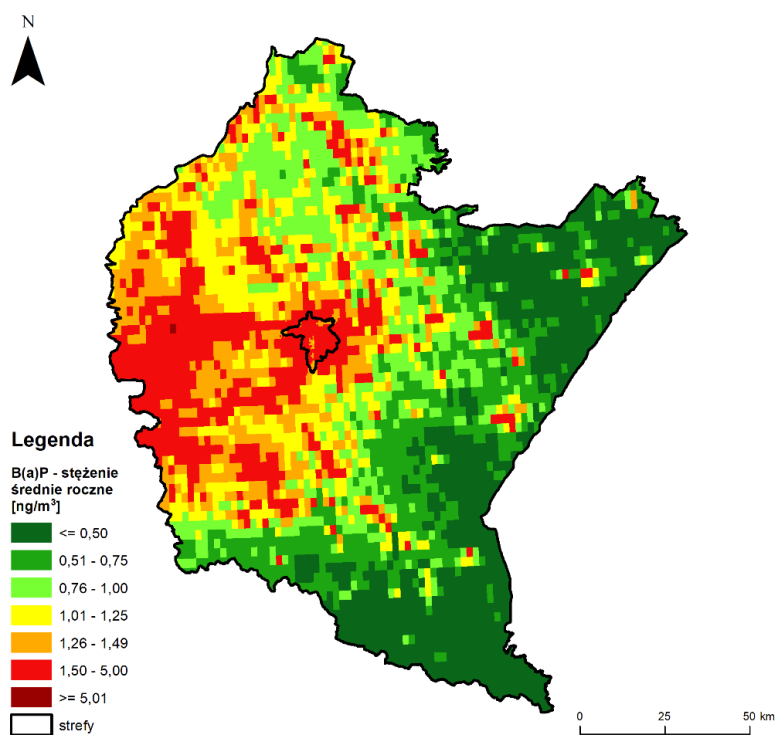
Zgodnie z Wytycznymi Komisji Europejskiej do decyzji 2011/850/UE, przekroczenia normy jakości powietrza występują wtedy, gdy wartość odpowiedniej statystyki (np. średniej rocznej) po zaokrągleniu do liczby miejsc znaczących z jaką podana jest norma, przekracza wartość normowaną. Poziom docelowy dla benzo(a)pirenu wynosi 1 ng/m³. Jeżeli stężenie średnioroczne benzo(a)pirenu wynosi 1,50 ng/m³ to zgodnie z ww. wytycznymi otrzymany wynik zaokrągla się do 2 ng/m³ (co jest przekroczeniem poziomu docelowego), jeżeli stężenie średnioroczne benzo(a)pirenu wynosi 1,49 ng/m³ to otrzymany wynik zaokrągla się do 1 ng/m³ (co nie jest przekroczeniem poziomu docelowego).

Rysunek 15 Klasyfikacja stref w województwie podkarpackim dla benzo(a)pirenu, dla średniorocznego czasu uśredniania, z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia – 2021 r. [źródło: GIOŚ]

Rysunek 16 Zasięg obszarów przekroczeń poziomu docelowego benzo(a)pirenu określonego ze względu na ochronę zdrowia w województwie podkarpackim w 2021 roku (źródło: PMŚ)

Rysunek 17 Rozkład przestrzenny wartości stężenia średniego rocznego B(a)P w województwie podkarpackim w 2021 r., opracowany z wykorzystaniem metody szacowania w oparciu o wyniki modelowania jakości powietrza dla roku 2021 wykonanego przez IOŚ-PIB [źródło: GIOŚ, IOŚ-PIB]

Na terenie strefy miasto Rzeszów wyznaczono 7 obszarów przekroczenia średniorocznego poziomu docelowego benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM₁₀. Cztery z nich to mikroobszary poniżej 0,05 km² stanowiące ciągłość większych obszarów przekroczenia w strefie podkarpackiej. Wszystkie

obszary przekroczenia związane były z emisją powierzchniową (sektor komunalno-bytowy). Obszary przekroczenia wystąpiły we wszystkich obrębach ewidencyjnych miasta.

Na terenie strefy podkarpackiej wyznaczono 86 obszarów przekroczenia średniorocznego poziomu docelowego benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM₁₀. Jeden z nich to mikroobszar poniżej 0,05 km² stanowiący ciągłość większego obszaru przekroczenia w Rzeszowie. Wszystkie obszary przekroczenia związane były z emisją powierzchniową (sektor komunalno-bytowy). Obszary przekroczenia wystąpiły w 124 gminach w strefie podkarpackiej.

Tabela 14 Zestawienie informacji dotyczących obszarów przekroczeń poziomu docelowego benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM₁₀ w roku 2021 w województwie podkarpackim, z uwzględnieniem kryterium określonego w celu ochrony zdrowia [źródło: GIOŚ]

Kod strefy	Nazwa strefy	Typ normy	Czas uśredniania (parametr)	Powierzchnia obszaru przekroczenia [km ²]	Udział w powierzchni strefy [%]	Liczba mieszkańców obszaru przekroczenia	Udział w liczbie mieszkańców strefy [%]
PL1802	strefa podkarpacka	Poziom docelowy	Średnia roczna	2 837,1	16,0%	1 013 989	52,7%

5.1.4. Klasyfikacja stref

Podstawę klasyfikacji stref w oparciu o wyniki rocznej oceny stanowią dopuszczalne poziomy substancji w powietrzu oraz dopuszczalne poziomy substancji powiększone o marginesy tolerancji, stanowiące określony procent wartości dopuszczalnej. Marginesy tolerancji ustanowione zostały dla wszystkich normowanych substancji poza ozonem. Ich wartości są stopniowo redukowane, aż do czasu przyjętego jako data wymaganego osiągnięcia stężeń nie wyższych od wartości granicznej. Przekroczenie dopuszczalnych poziomów wiąże się z obowiązkiem opracowania szczegółowych programów ochrony powietrza.

Oceny poziomów stężeń zanieczyszczeń dokonuje się przede wszystkim w oparciu o wyniki pomiarów immisji, stosowane są również obliczenia z wykorzystaniem matematycznych modeli rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń w powietrzu oraz obiektywne metody szacowania wykorzystujące informacje o emisji zanieczyszczeń.

Objęte oceną w kryterium ochrony zdrowia zanieczyszczenia gazowe w roku 2021, tj. dwutlenek siarki, dwutlenek azotu, tlenek węgla, benzen i ozon osiągały na terenie województwa stężenia nieprzekraczające obowiązujących dla tych substancji wartości kryterialnych. Pozwoliło to na zakwalifikowanie strefy miasto Rzeszów i strefy podkarpackiej pod względem zanieczyszczenia powietrza tymi substancjami do klasy A. W przypadku ozonu nie został dotrzymany poziom celu długoterminowego.

W województwie podkarpackim dotrzymany został średnioroczny poziom dopuszczalny dla pyłu zawieszonego PM₁₀. Strefy miasto Rzeszów i podkarpacka zaliczone zostały do klasy A. Natomiast w zakresie dobowego poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM₁₀ w kryterium ochrony zdrowia, strefy miasto Rzeszów i podkarpacka otrzymały klasę C.

Na terenie strefy miasto Rzeszów wyznaczono 17 obszarów przekroczenia dobowego poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM₁₀. Jeden obszar przekroczenia związany był z emisją komunikacyjną i wyznaczony został wzdłuż ulicy Piłsudskiego na odcinku 0,9 km. Obszar przekroczenia obejmuje około 500 mieszkańców. Pozostałych 16 obszarów przekroczenia związanych było z emisją powierzchniową (sektor komunalno-bytowy). Sześć z nich to mikroobszary poniżej 0,05 km²

stanowiące ciągłość większych obszarów przekroczenia w strefie podkarpackiej. Obszary przekroczenia związane z emisją powierzchniową w Rzeszowie objęły swoim zasięgiem 14,6 km² (11,3% strefy) zamieszkałych przez 42 565 mieszkańców.

Na terenie strefy podkarpackiej wyznaczono 15 obszarów przekroczenia dobowego poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM₁₀. Wszystkie obszary przekroczenia związane były z emisją powierzchniową (sektor komunalno-bytowy). Obszary te objęły swoim zasięgiem 86,5 km² (0,5% strefy) zamieszkałych przez 123 746 mieszkańców.

Wyniki badań powietrza atmosferycznego przeprowadzonych w 2021 r. w regionie wykazały przekroczenie dopuszczalnego stężenia średniorocznego pyłu zawieszonego PM_{2,5} fazy II w kryterium ochrony zdrowia zarówno na terenie strefy miasto Rzeszów jak i strefy podkarpackiej. Obie strefy otrzymały klasę C1.

Na terenie strefy miasto Rzeszów wyznaczono 10 obszarów przekroczenia średniorocznego poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM_{2,5} fazy II. Jeden obszar przekroczenia związany był z emisją komunikacyjną i wyznaczony został wzdłuż ulicy Piłsudskiego na odcinku 0,9 km. Obszar przekroczenia obejmuje około 500 mieszkańców. Pozostałych 9 obszarów przekroczenia związanych było z emisją powierzchniową (sektor komunalno-bytowy). Dwa z nich to mikroobszary poniżej 0,05 km² stanowiące ciągłość większych obszarów przekroczenia w strefie podkarpackiej. Obszary przekroczenia związane z emisją powierzchniową w Rzeszowie objęły swoim zasięgiem 10,7 km² (8,3% strefy) zamieszkałych przez 38 043 mieszkańców.

Na terenie strefy podkarpackiej wyznaczono 13 obszarów przekroczenia średniorocznego poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM_{2,5} fazy II. Wszystkie obszary przekroczenia związane były z emisją powierzchniową (sektor komunalno-bytowy). Obszary te objęły swoim zasięgiem 64,5 km² (0,4% strefy) zamieszkałych przez 120 117 mieszkańców.

W dodatkowej klasyfikacji w zakresie poziomu dopuszczalnego określonego dla tzw. fazy I, równego 25 µg/m³, z terminem obowiązywania do 31 grudnia 2019 r. strefy miasto Rzeszów i podkarpacka otrzymały klasę A.

Dla metali w pyłe zawieszonym PM₁₀ (arsen, kadm, nikiel, ołów) wartości odniesienia zostały dotrzymane na obszarze całego województwa. Strefy miasto Rzeszów i podkarpacka zaliczone zostały do klasy A.

Średnioroczne stężenia benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM₁₀ przekroczyły wartość docelową we wszystkich punktach pomiarowych zlokalizowanych na terenach miejskich. Spośród trzech objętych pomiarami obszarów ochrony uzdrowiskowej poziom docelowy B(a)P został dotrzymany w Iwoniczu-Zdrój i Rymanowie-Zdrój. Natomiast przekroczenie stwierdzono w obszarze ochrony uzdrowiskowej w Łatoszynie. Strefy miasto Rzeszów i podkarpacka zaliczone zostały do klasy C.

Na terenie strefy miasto Rzeszów wyznaczono 7 obszarów przekroczenia w zakresie średniorocznego poziomu docelowego B(a)P. Cztery z nich to mikroobszary poniżej 0,05 km² stanowiące ciągłość większych obszarów przekroczenia w strefie podkarpackiej. Obszary przekroczenia w Rzeszowie swoim zasięgiem objęły 112,6 km² (87,3% strefy) zamieszkałych przez 189 920 mieszkańców.

Na terenie strefy podkarpackiej wyznaczono 86 obszarów przekroczenia w zakresie średniorocznego poziomu docelowego B(a)P. Jeden z nich to mikroobszar poniżej 0,05 km² stanowiący ciągłość większego obszaru przekroczenia w Rzeszowie. Obszary przekroczenia w strefie podkarpackiej objęły swoim zasięgiem 2 837,1 km² (16% strefy) zamieszkałych przez 1 013 989 mieszkańców.

Dla ozonu dotrzymany został poziom docelowy w zakresie stężenia 8-godzinnego w obu strefach zaliczonych do klasy A. Nie został natomiast dotrzymany poziom celu długoterminowego ozonu w kryterium ochrony zdrowia w obu strefach, którym przydzielono klasę D2. Na terenie strefy miasto Rzeszów wyznaczono 1 obszar przekroczenia w zakresie poziomu celu długoterminowego ozonu. Objął on swoim zasięgiem 105,4 km² (81,7% strefy) zamieszkałych przez 189 028 mieszkańców. Na terenie strefy podkarpackiej wyznaczono 18 obszarów przekroczenia w zakresie celu długoterminowego

ozonu. Trzy z nich to mikroobszary poniżej 0,05 km² stanowiące ciągłość większych obszarów przekroczenia w sąsiednich województwach. Obszary przekroczenia w strefie podkarpackiej objęły swoim zasięgiem 12 816,7 km² (72,3% strefy) zamieszkałych przez 1 272 841 mieszkańców.

Tabela 15 Zestawienie klas stref dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia w 2021 roku dla strefy podkarpackiej

Nazwa strefy	SO ₂	NO ₂	C ₆ H ₆	CO	O ₃	PM ₁₀	Pb	As	Cd	Ni	B(a)P	PM _{2.5}
Strefa podkarpacka	A	A	A	A	A1	C	A	A	A	A	C	C1 ²

Źródło: WIOŚ RZESZÓW 2021

5.2. Zasoby wód powierzchniowych.

Gmina Ustrzyki Dolne położona jest w dorzeczu Dniestru, a w odniesieniu do administracji gospodarki wodnej znajduje się w granicach regionu wodnego Dniestru zarządzanego przez Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Krakowie.

Charakterystyczną cechą gminy z uwagi na układ sieci hydrograficznej jest kierunek odpływu wód. Głównymi ciekami odwadniającymi gminę jest Strwiąż z dopływami. Obszar gminy położony jest w obrębie zlewiska Morza Czarnego. Odwadniają go rzeki: Strwiąż z dopływami należący do zlewni górnego Dniestru.

Rzeki w gminie mają charakter górski. Charakterystycznym zjawiskiem jest duża nierównomierność przepływów wynikająca m. in. ze zmienności zasilania opadami i warunków terenowych. Intensywne opady atmosferyczne przy znacznych spadkach rzek i potoków stwarzają dobre warunki szybkiego odpływu. Z uwagi na mało przepuszczalne podłoże spływ odbywa się w znacznym stopniu powierzchniowo, wskutek czego w okresach suszy występują bardzo małe przepływy, a w okresach deszczowych gwałtowne i wielkie wezbrania. W ciągu roku maksymalny odpływ w rzekach i potokach powiatu występuje w miesiącach marzec, kwiecień, maj natomiast minimum odpływu obserwowane jest najczęściej w miesiącu sierpniu. Cieki o większym przepływie: Strwiąż, Wiar, Jasieńka, Łodynka, Królówka wcinając się w podłoże pogłębiają wypreparowane głębokie doliny i odcinki przełomowe. Strugi wodne przyjmują więc kierunek zgodny z rusztowym układem grzbietów i pasm lub przecinają je poprzecznie. Rzeki i strumienie mają górski charakter: zmienność przepływów, są głęboko wcięte w podłoże. Do ważnych zjawisk wodnych należą źródła zboczowe i podzboczowe, obszary stale lub okresowo podmokłe w dnach dolin i w obrębie spłaszczeń podstokowych.

Zbiornik zaporowy Solina

Część zbiornika wodnego Solina położona jest w Gminie Ustrzyki Dolne. Jego powierzchnia wynosi 21,05 km², długość wzdłuż Sanu - 21,2 km, gromadzi przy maksymalnym piętrzeniu 503,97 mln m³ wody. Powstał w 1968 roku w wyniku przegrodzenia koryta Sanu zaporą betonową typu ciężkiego. Głębokość zbiornika przy zaporze wynosi 60,5 m, średnio 22,4 m.

Zbiornik wykonany został głównie dla celów energetycznych, przeciwpowodziowych, wyrównawczych oraz dla zaopatrzenia w wodę pitną okolicznych miejscowości wczasowo - turystycznych, wsi oraz miasta Ustrzyki Dolne. Stworzył również dogodne warunki do wypoczynku

i rekreacji oraz wpłynął na rozwój turystyki w regionie. Zbiornik jest źródłem zaopatrzenia w wodę pitną okolicznych miejscowości.

Zgodnie z aktualizacją programu wodno-środowiskowego kraju, w granicach gminy Ustrzyki Dolne wyróżnić można 10 JCWP – Jednolitych Części Wód Powierzchniowych rzecznych. Należą do nich następujące jednolite części wód (JCW):

- RW20000221559 – Zbiornik Solina do zapory w Myczkowcach o powierzchni 16,57 km²
- RW20001222136 – Daszówka o powierzchni 22,05 km²
- RW200012221529 – Głęboki Potok o powierzchni 18,12 km²
- RW20001222169 – Olszanka o powierzchni 60,12 km²
- RW2000122233299 – Tyrawka o powierzchni 21,99 km²
- RW20001222452 – Wiar do Sopotnika o powierzchni 118,36 km²
- RW20001222465 – Wyrwa I do granicy państwa o powierzchni 29,48 km²
- RW200012224681 – Kropiwnica do granicy państwa o powierzchni 0,58 km²
- RW900012748 – Mszaniec do Syhawki o powierzchni 3,98 km²
- RW9000127691 – Strwiąż do granicy państwa o powierzchni 186,94 km²

Stan JCWP ocenia się uwzględniając wyniki klasyfikacji stanu/potencjału ekologicznego i stanu chemicznego na podstawie badań elementów biologicznych, charakteryzujących występowanie w wodach różnych zespołów organizmów oraz na podstawie elementów wspierających – hydromorfologicznych i fizykochemicznych.

W ramach monitoringu diagnostycznego elementów biologicznych jednolitych części wód powierzchniowych rzecznych na terenie Ustrzyk Dolnych, objętych badaniem stwierdzono ich stan na dobry i bardzo dobry. Elementom hydromorfologicznym w jednolitych częściach wód, które na podstawie przeglądu warunków hydromorfologicznych zostały wyznaczone jako sztuczne lub silnie zmienione nadano II klasę, natomiast elementom hydromorfologicznym w naturalnych jednolitych częściach wód nadano klasę I (bardzo dobry stan ekologiczny).

Teren gminy Ustrzyki Dolne położony jest w obrębie JCWPd (jednolite części wód podziemnych) znakowanych jako:

☐ PLGW2000168 – o powierzchni 287,59 km²

☐ PLGW9000169 – o powierzchni 190,92 km²

Monitoring jakości wód podziemnych prowadzony jest w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska na poziomie krajowym oraz w sytuacjach uzasadnionych specyficznymi potrzebami regionu, także w sieciach regionalnych. Badania stanu wód podziemnych w sieci krajowej prowadzi Państwowy Instytut Geologiczny, będący na mocy ustawy Prawo wodne państwową służbą hydrogeologiczną zobligowaną do wykonywania badań i oceny stanu wód podziemnych. Badania wód w sieciach regionalnych, w zakresie elementów fizykochemicznych, wykonywane są przez wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska. Monitoring jakości wód podziemnych prowadzony był przez Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy na zlecenie Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska. Wody podziemne powiatu bieszczadzkiego zakwalifikowane zostały jako wody dobrej jakości. Wody te nie są zanieczyszczone ani narażone na związki azotu. Stan ilościowy oraz stan chemiczny wg „Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły” dla JCWPd nr

168 oraz JCWPd nr 169 określono jako dobry. Dobry stan wód podziemnych oznacza stan osiągnięty przez część wód podziemnych, jeżeli zarówno jej stan ilościowy, jak i chemiczny jest określany jako co najmniej „dobry”, w związku z tym osiągnięcie przez nią celów środowiskowych nie jest zagrożone. Dla spełnienia wymogu niepogorszenia stanu części wód, dla części wód będących w co najmniej dobrym stanie chemicznym i ilościowym, celem środowiskowym będzie utrzymanie tego stanu.

Pomocnym dla utrzymania dobrego stanu wód podziemnych jest budowa sieci kanalizacji sanitarnej i przyłączy kanalizacji, budowa szczelnych zbiorników bezodpływowych a także budowa lokalnych oczyszczalni ścieków i przydomowych oczyszczalni ścieków bytowych na terenach wiejskich, co wpłynie pozytywnie na stan środowiska w Gminie Ustrzyki Dolne. Wyeliminuje to przedostawanie się zanieczyszczeń z nieszczelnych zbiorników bezodpływowych do gruntu lub z niewłaściwie eksploatowanych oczyszczalni przydomowych. Z danych zaczerpniętych z gminnej ewidencji zbiorników bezodpływowych i przydomowych oczyszczalni ścieków bytowych.

Miasto i okolice zasilane są w wodę ze zbiornika wodnego „Solina”, którego część położona jest w Gminie Ustrzyki Dolne. Jego powierzchnia wynosi 21,05 km². Przy maksymalnym piętrzeniu gromadzi 503,97 m³ wody, które zabezpieczają zapotrzebowanie miasta i okolic w wodę.

5.3. Zasoby wód podziemnych

Według założeń Ramowej Dyrektywy Wodnej podstawową jednostką systematyki hydrogeologicznej są jednolite części wód podziemnych (JCWPd). Są to obszary wykazujące odrębność z uwagi na warunki hydrogeologiczne, wydzielone głównie w oparciu o system zlewniowy. Dla jednolitych części wód podziemnych prowadzone są analizy presji antropogenicznych (m.in. poprzez monitoring) i opracowywane programy wodno-środowiskowe.

Podział obszaru Polski na jednolite części wód podziemnych w procesie wdrażania Ramowej Dyrektywy Wodnej podlega zmianom. Obecna wersja podziału obejmuje 161 części i obowiązywała do końca 2015 roku. Wprowadzona nowa wersja podziału obejmuje 172 części oraz 3 subczęści (zweryfikowane JCWPd).

Gmina Ustrzyki Dolne znajduje się w obrębie dwóch jednolitych części wód podziemnych – JCWPd 153 obejmującej północną część gminy oraz JCWPd 160.

Stan ilościowy piętra czwartorzędowego ocenia się jako dobry, natomiast stan jakościowy jako zadowalający.

5.4. Gospodarka wodno-ściekowa

5.4.1. Stopień zwodociągowania

Głównym źródłem zaopatrzenia w wodę ludności gminy Ustrzyki Dolne są zasoby wód powierzchniowych. Mieszkańcy gminy korzystają również z ujęć grawitacyjnych a także z indywidualnych studni głębinowych. Aglomeracja zasilana jest w wodę za pomocą wodociągu relacji Solina – Ustrzyki Dolne. Inwestycja ta została oddana do eksploatacji w 1978 r.

Długość sieci wodociągowej w gminie wynosi 67 300 mb. Ilość przyłączy wodociągowych wynosi 1505.

Rocznie dostarczane do odbiorców jest ok. 414 200 m³ wody. Przy ujęciu wody w Solinie znajduje się Stacja Uzdatniania Wody (SUW). Z systemu wodociągowego w aglomeracji korzysta 1505 gospodarstw domowych. Na terenach wiejskich gminy Ustrzyki Dolne do magistrali wodociągowej przyłączone są

miejsowości: Dźwiniacz Dolny, Łodyna, Brzegi Dolne, Jałowe, Hoszów, Moczary, Bandrów Narodowy, Ustjanowa Dolna, Ustjanowa Górna, Łobozew Dolny i Równia. W miejscowościach Grąziowa, Stańkowa oraz Ropienka istnieją lokalne sieci wodociągowe. Z systemu wodociągowego na wsi korzysta 881 gospodarstw domowych.

Na przestrzeni lat 2015 – 2021 ogólna ilość zużytej na terenie gminy wody kształtowała się następująco:

Tabela 5.23 Ilość wody dostarczonej gospodarstwom domowym na terenie Gminy Ustrzyki

Dolne

Nazwa	Ilość mieszkańców korzystających z sieci wodociągowej						
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
	Mk	Mk	Mk	Mk	Mk	Mk	Mk
Powiat bieszczadzki	393,7	398,0	403,6	423,2	431,7	411,7	414,2
Ustrzyki Dolne	328,5	330,8	336,7	341,0	335,0	335,1	336,1
Ustrzyki Dolne - miasto	236,2	233,3	237,1	236,0	234,8	232,2	230,4
Ustrzyki Dolne - obszar wiejski	92,3	97,5	99,6	105,0	100,2	102,9	105,7

Źródło: GUS <https://bdl.stat.gov.pl/BDL>

Tabela 5.24 Ilość zużywanej wody na 1 mieszkańca w ciągu roku na terenie Gminy Ustrzyki Dolne

Nazwa	Ilość mieszkańców korzystających z sieci wodociągowej						
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
	Mk	Mk	Mk	Mk	Mk	Mk	Mk
Powiat bieszczadzki	25,3	25,1	25,7	25,8	25,8	25,8	26,1
Ustrzyki Dolne	25,3	25,1	25,7	25,8	25,8	25,8	26,1
Ustrzyki Dolne - miasto	25,3	25,1	25,7	25,8	25,8	25,8	26,1
Ustrzyki Dolne - obszar wiejski	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Źródło: GUS <https://bdl.stat.gov.pl/BDL> ⁴

⁴<https://bdl.stat.gov.pl/BDL>

Ilość zużywanej wody na terenie Gminy w latach 2015 – 2021 była na ustabilizowanym poziomie.

Tabela 5.25 Ilość mieszkańców korzystających z sieci wodociągowej na terenie Gminy Ustrzyki Dolne

Nazwa	Ilość mieszkańców korzystających z sieci wodociągowej						
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
	Mk	Mk	Mk	Mk	Mk	Mk	Mk
Powiat bieszczadzki	15 786	15 733	15 730	15 619	15 446	15 339	15 251
Ustrzyki Dolne	13 122	13 054	12 891	12 903	12 760	12 662	12 549
Ustrzyki Dolne - miasto	8 919	8 827	8 708	8 661	8 578	8 464	8 320
Ustrzyki Dolne - obszar wiejski	4 203	4 227	4 183	4 242	4 182	4 198	4 229

Źródło: GUS <https://bdl.stat.gov.pl/BDL>

Tabela 5.26 Długość czynnej sieci rozdzielczej na terenie Gminy Ustrzyki Dolne

Nazwa	Długość czynnej sieci rozdzielczej w roku						
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
	[km]	[km]	[km]	[km]	[km]	[km]	[km]
Powiat bieszczadzki	89,7	89,7	92,6	93,0	93,1	93,1	93,1
Ustrzyki Dolne	66,8	66,8	66,8	67,2	67,3	67,3	67,3
Ustrzyki Dolne - miasto	12,4	12,4	12,4	12,5	12,6	12,6	12,6
Ustrzyki Dolne - obszar wiejski	54,4	54,4	54,4	54,7	54,7	54,7	54,7

Źródło: GUS <https://bdl.stat.gov.pl/BDL>

Tabela 5.27 Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania na terenie Gminy Ustrzyki Dolne

Nazwa	Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania						
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
	Szt.	Szt.	Szt.	Szt.	Szt.	Szt.	Szt.
Powiat bieszczadzki	2 117	2 143	2 061	2 006	2 002	2 034	2 079
Ustrzyki Dolne	1 565	1 583	1 432	1 456	1 447	1 472	1 505
Ustrzyki Dolne - miasto	630	638	502	492	498	506	518
Ustrzyki Dolne - obszar wiejski	935	945	930	964	949	966	987

Źródło: GUS <https://bdl.stat.gov.pl/BDL>

5.4.2. Systemy kanalizacyjne i oczyszczalnie ścieków

Poniżej w tabelach przedstawiono podstawowe dane n/t kanalizacji sanitarnej ścieków na terenie Gminy Ustrzyki Dolne.

Tabela 5.28 Długość czynnej sieci kanalizacyjnej, ilość przyłączy, bilans ilości ścieków z terenu Gminy Ustrzyki Dolne – dane GUS za rok 2021

Nazwa	Długość czynnej sieci kanalizacyjnej	Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	Ścieki bytowe odprowadzone siecią kanalizacyjną	Liczba ludność korzystającej z sieci kanalizacyjnej
	[km]	[szt.]	[tys.m ³]	Szt.
Powiat bieszczadzki	29,1	584	271,0	8 358

Źródło: GUS <https://bdl.stat.gov.pl/BDL>

Tabela 5.29 Długość czynnej sieci kanalizacyjnej w Gminy Ustrzyki Dolne

Nazwa	Długość czynnej sieci rozdzielczej w roku						
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
	[km]	[km]	[km]	[km]	[km]	[km]	[km]
Powiat bieszczadzki	44,9	46,2	46,9	50,9	53,5	53,9	54,5
Ustrzyki Dolne	20,3	21,6	22,3	26,3	28,9	29,1	29,1
Ustrzyki Dolne - miasto	17,2	18,1	18,8	22,0	23,3	23,5	23,5
Ustrzyki Dolne - obszar wiejski	3,1	3,5	3,5	4,3	5,6	5,6	5,6

Źródło: GUS <https://bdl.stat.gov.pl/BDL>

Tabela 5.30 Ilość przyłączy prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania w Gminy Ustrzyki Dolne

Nazwa	Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania						
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
	Szt.	Szt.	Szt.	Szt.	Szt.	Szt.	Szt.
Powiat bieszczadzki	828	880	749	860	867	883	899
Ustrzyki Dolne	502	554	439	550	556	570	584
Ustrzyki Dolne - miasto	488	540	425	510	516	524	538
Ustrzyki Dolne - obszar wiejski	14	14	14	40	40	46	46

Źródło: GUS <https://bdl.stat.gov.pl/BDL>

Tabela 5.31 Liczba ludność korzystającej z sieci kanalizacyjnej w Gminie Ustrzyki Dolne

Nazwa	Liczba ludność korzystającej z sieci kanalizacyjnej						
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
	Szt.	Szt.	Szt.	Szt.	Szt.	Szt.	Szt.
Powiat bieszczadzki	10 715	10 696	10 457	10 647	10 539	10 444	10 325
Ustrzyki Dolne	8 698	8 682	8 486	8 641	8 564	8 481	8 358
Ustrzyki Dolne - miasto	8 166	8 149	7 956	8 034	7 962	7 863	7 740
Ustrzyki Dolne - obszar wiejski	532	533	530	607	602	618	618

Źródło: GUS <https://bdl.stat.gov.pl/BDL>

Na terenie Gminy Ustrzyki Dolne funkcjonuje duża mechaniczno-biologiczna oczyszczalnia ścieków, zlokalizowana w dolinie rzeki Strwiąż w miejscowości Brzegi Dolne. Zarządzana jest przez Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. W oczyszczalni przyjęto proces technologiczny zapewniający w drodze oczyszczania mechaniczno-biologicznego usunięcie ze ścieków zanieczyszczeń mechanicznych, organicznych oraz związków biogenywnych azotu i fosforu.

W obrębie Gminy funkcjonują również 3 mniejsze oczyszczalnie ścieków, tj. w miejscowości Serednica, Trzcianiec oraz w Moczarach

5.5. Środowisko przyrodnicze

5.5.1. System obszarów i obiektów prawnie chronionych

W obowiązującym w Polsce prawie ochrona przyrody regulowana jest przepisami ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t. j. Dz. U. z 2018 r. poz. 142).

W jej rozumieniu ochrona przyrody polega na zachowaniu, zrównoważonym użytkowaniu oraz odnawianiu zasobów, tworów i składników przyrody tj.:

- dziko występujących roślin, zwierząt i grzybów;
- roślin, zwierząt i grzybów objętych ochroną gatunkową;
- zwierząt prowadzących wędrowny tryb życia;
- siedlisk przyrodniczych;
- siedlisk roślin, zwierząt i grzybów zagrożonych wyginięciem, rzadkich i chronionych;
- tworów przyrody żywej i nieożywionej oraz kopalnych szczątków roślin i zwierząt;
- krajobrazu;
- zieleni w miastach i na wsiach;
- zadrzewień;

Ww. ustawa wprowadza następujące formy ochrony przyrody:

- parki narodowe,
- rezerваты przyrody,
- parki krajobrazowe,
- obszary chronionego krajobrazu,
- obszary natura 2000,
- pomniki przyrody,
- stanowiska dokumentacyjne,
- użytki ekologiczne,
- zespoły przyrodniczo-krajobrazowe.

Na terenie Gminy Ustrzyki Dolne znajdują się następujące formy ochrony przyrody:

- Rezerваты przyrody
- Park krajobrazowy
- Obszary chronionego krajobrazu
- Obszary Natura 2000
- Pomniki przyrody

5.5.2 Rezerваты Przyrody

Na terenie Gminy Ustrzyki Dolne znajduje się 5 rezerwatów przyrody. Poniżej w tabeli zamieszczono podstawowe dane charakteryzujące te formy ochrony przyrody:

Tabela nr 5.55 Formy ochrony przyrody - rezerваты .

nazwa	Data utworzenia	Opis granicy	powierzchnia	nadzorca
Chwaniów	1996-12-24	Opis granic rezerwatu w formie współrzędnych punktów załamania granic obszaru w układzie PL-1992 określa załącznik nr 1 do zarządzenia.	354.6900	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Rzeszowie
Na Opalonym	1996-12-24	Opis granic rezerwatu w formie współrzędnych punktów załamania granic obszaru w układzie PL-1992 określa załącznik nr 1 do zarządzenia.	216.9800	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Rzeszowie

„RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA GMINY USTRZYKI DOLNE ZA LATA 2019-2021”

Nad Trzciancem	2000-05-27	Opis granic rezerwatu w formie współrzędnych punktów załamania granic obszaru w układzie PL-1992 określa załącznik nr 1 do zarządzenia.	180.5200	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Rzeszowie
Na Oratyku	2000-04-25	Opis granic rezerwatu w formie współrzędnych punktów załamania granic obszaru w układzie PL-1992 określa załącznik nr 1 do zarządzenia.	233.1200	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Rzeszowie
Cisy w Srednicy	2002-02-01	Opis granic rezerwatu w formie współrzędnych punktów załamania granic obszaru w układzie PL-1992 określa załącznik nr 1 do zarządzenia.	14.2900	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Rzeszowie

Nazwa	Rodzaj rezerwatu	Typ ochrony	Podtyp ochrony	Typ ekosystemu	Podtyp ekosystemu
Chwaniów	leśny	fitocenotyczny	zbiorowisk leśnych	leśny i borowy	lasów górskich i podgórskich
Na Opalonym	leśny	biocenotyczny i fizjocenotyczny	biocenoz naturalnych i półnaturalnych	leśny i borowy	lasów górskich i podgórskich
Nad Trzciancem	leśny	fitocenotyczny	zbiorowisk leśnych	leśny i borowy	lasów górskich i podgórskich
Na Oratyku	leśny	fitocenotyczny	zbiorowisk leśnych	leśny i borowy	lasów górskich i podgórskich
Cisy w Srednicy	florystyczny	florystyczny	krzewów i drzew	leśny i borowy	lasów górskich i podgórskich

Nazwa	Cel ochrony	Akt prawny
Chwaniów	Celem ochrony jest zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych wspaniałe wykształconej regłowej buczyny karpackiej.	M. P. z 1996 r. Nr 75, poz. 675
Na Opalonym	Celem ochrony jest zachowanie ze względów naukowych, dydaktycznych i krajobrazowych naturalnego zbiorowiska buczyny karpackiej porastającej zbocze poprzecinane licznymi potokami.	M.P. z 1996 r. Nr 75, poz. 687
Nad Trzciancem	Celem ochrony jest zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych dobrze wykształconego zbiorowiska	Dz. Urz. z 2000 r. Nr 29, poz. 242

	buczyny karpackiej w formie regłowej z występującym w jego runie szeregiem gatunków roślin chronionych oraz licznych osobliwości dendrologicznych.	
Na Oratyku	Celem ochrony jest zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych dobrze wykształconego zespołu buczyny karpackiej w strefie przejścia piętra pogórza w regiel dolny wraz z cennym drzewostanem i stanowiskami licznych gatunków roślin rzadkich i chronionych.	Dz. Urz. z 2000 r. Nr 24, poz. 197
Cisy w Serechnicy	Rezerwat tworzy się w celu zachowania ze względów naukowych i dydaktycznych stanowiska cisa pospolitego <i>Taxus baccata</i> .	Dz. Urz. z 2002 r. Nr 2, poz. 6

Poniżej zamieszczono szerszą charakterystykę zlokalizowanych na terenie Gminy Ustrzyki Dolne rezerwatów:

- **Rezerwat Cisy w Serechnicy** (gmina Ustrzyki Dolne). Rezerwat florystyczny o powierzchni 14,48 ha, obejmuje stanowisko cisa pospolitego.

Utworzono go w 2002 r. Jest to jedno z najbogatszych stanowisk cisa na Podkarpaciu z ok. 380 okazami.

- **Rezerwat Chwaniów** (gmina Ustrzyki Dolne)

Rezerwat leśny, ustanowiony Zarządzeniem Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów

Naturalnych i Leśnictwa z dn. 12.11.1996 r., zajmuje powierzchnię 354,71 ha. Rezerwat chroni regłową buczynę karpacką, która zajmuje aż 80 % jego powierzchni. W runie łąnowo rośnie miesięcznica trwała. Występują także m.in. obrazki wschodnie, storczyk szerokolistny, wawrzynek wilczełyko i jastrzębiec sabaudzki. Jest położony w sołectwach Jureczkowa

i Chwaniów.

- **Rezerwat Na Opalonym** (gmina Ustrzyki Dolne)

Rezerwat leśny, zajmuje powierzchnię 216,54 ha. Chroni zespół Żyznej buczyny karpackiej charakterze pierwotnej puszczy. Utworzony został Zarządzeniem Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dn. 12.11.1996 r. Położony jest na terenie sołectwa Wojtkówka.

- **Rezerwat Nad Trzciańcem** (gmina Ustrzyki Dolne)

Rezerwat leśny, utworzony w 2000 r., obejmuje obszar o powierzchni 182,13 ha. Prawie cały obszar tego rezerwatu położonego na północno - zachodnim krańcu pasma Chwaniów jest porośnięty lasami bukowymi oraz borami jodłowymi. Z ciekawych gatunków runa warto wymienić: lilię złotogłów, miesięcznicę trwałą, żywokost oraz stroczyki m.in. gnieźnik leśny, podkolan biały oraz listera jajowata. Występuje tu także widłak wroniec.

- **Rezerwat Na Oratyku (gmina Ustrzyki Dolne)**

Jest to rozległy kompleks leśny, zbiorowisko buczyny karpackiej, cenny starodrzew i liczne stanowiska gatunków roślin rzadkich i chronionych. Zajmuje powierzchnię 233,15 ha. Rezerwat został ustanowiony w 2000 r. Znajduje się na terenie wsi Krościenko, przy granicy

z Ukrainą.⁵

5.5.3 Parki Krajobrazowe

Park Krajobrazowy Pogórza Przemyskiego. Obszar Parku obejmuje jedyny w Polsce fragment najbardziej wysuniętych na zachód lesistych pogórzy Karpat Wschodnich. Park leży na terenach gmin: Bircza, Dubiecko, Dynów, Dubiecko, Krasieczyn, Krzywczyna, Przemyśl i miasta Dynów, w powiecie przemyskim i rzeszowskim. Otulinę o powierzchni 48 914ha stanowi Przemysko-Dynowski Obszar Chronionego Krajobrazu.

Na terenie parku zachowany jest jedyny w łuku karpackim skręt fałdów czołowych Karpat, tworzący tzw. sigmoidę przemyską. Pogórza są niewysokie, góry z rusztową rzeźbą grzbietów oraz kratową siecią dolin rzecznych - sięgają do ponad 600 m. n.p.m. Najwyższe to: Suchy Obycz (617 m. n.p.m.) i Kopystanka (541 m. n.p.m.). Istotną rolę w krajobrazie parku stanowi rzeka San. Podziwiać można charakterystyczne przełomy Sanu, zwłaszcza w rejonie Słonnego, Wybrzeża, Iskani, Babic, Nienadowej i Krasieczyna urozmaicające ten zachowany w znacznej części krajobraz naturalny. Osobliwe są również odkrywki fliszu karpackiego, np. w Rybotyczach i Kotowie oraz po kamieniołomach w Krzeczkowej. Rozległe kompleksy leśne, w postaci buczyn i grądów, stanowią dominujący element krajobrazotwórczy. Lasy zajmują bowiem 64 % powierzchni Parku.

Na niżej położonych terenach Parku rozciąga się strefa wielogatunkowych lasów liściastych, z dominacją dębu, grabu, lipy drobnolistnej i klonu. W dolinach rzek i potoków dotrwały do naszych czasów lasy łęgowe z wiązem, jesionem i dębem szypułkowym. Dominującym zbiorowiskiem roślinnym Pogórza jest podgórska forma buczyny karpackiej w drzewostanie, której obok buka występuje dość licznie jodła, a także świerk, jawor i wiąz górski. Duży wpływ na wygląd szaty Pogórza miał proces sztucznego wprowadzania w latach 1945 - 47 sosny i modrzewia na użytki rolne po wysiedleniu ludności ukraińskiej.

Wielką osobliwością przyrodniczą Parku są zbiorowiska w Rybotyczach i Makowej. Cennym jest także obecność torfowiska przejściowego i wysokiego w okolicach Dubiecka (m. Bachórzec). Objętego ochroną prawną w rezerwacie przyrody „Broduszurki”.

Na skutek przenikania różnych elementów flory (górski, nizinny i pontyjski) roślinność Parku charakteryzuje się dużą różnorodnością. W składzie szaty roślinnej występuje ponad 900 gatunków roślin naczyniowych, z tego ściślejszej ochronie gatunkowej podlega 47, natomiast częściowej - 16. Z grupy roślin całkowicie chronionych dość licznie występują: kłokoczka południowa, lilia złotogłów, skrzyp olbrzymi, wawrzynek wilczełyko, widłak jałowcowaty, gatunki z rodziny storczykowatych oraz bluszcz pospolity. Ten ostatni występuje często w lasach Parku, jako okazałe pnącze zakwitające jesienią. Bogata i zróżnicowana flora naczyniowa zawiera również w swym składzie gatunki uznane za rzadkie, narażone na wyginięcie bądź wymierające umieszczone na Liście roślin zagrożonych w Polsce.

Gatunkami rzadkimi są: bylica piołun, pszeniec grzebieniasty, ostrożeń siedmiogrodzki, głóg Palmstrucha i zaraza gałęzista, zaś narażonymi na wyginięcie: dziewanna austriacka, dzwonecznik

⁵ Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Bieszczadzkiego

wonny oraz 4 gatunki z rodziny storczykowatych - storzan bezlistny, storczyk plamisty, kruszczyk błotny i storczyk kukawka. Grupę roślin wymierających reprezentują: kręcynka jesienna, storczyk cuchnący oraz buławnik czerwony. Flora Parku liczy 3 subendemity ogólnokarpackie: tojad mołdawski, żywiec gruczołowy i żywokost sercowaty oraz odmianę wschodniokarpacką śnieżycy wiosennej.

Najwartościowsze elementy przyrody chronione są w 9 rezerwach: Brzoza Czarna w Reczpolu, Krępak, Broduszurki, Turnica, Reberce, Przełom Hołubli, Kalwaria Pałacowska, Kopystanka i Leoncina.

Ochroną pomnikową objęto dotychczas 150 obiektów przyrody żywej. Najliczniejsze są lipy i dęby. Przewiduje się objąć tą formą ochrony dalszych kilkaset obiektów przyrody żywej. Najokazalsze drzewa można spotkać w zabytkowych ogrodach i parkach. Wśród nich na szczególną uwagę zasługuje jeden z najbogatszych gatunkowo w naszym kraju ogrodów krajobrazowych w Krasieczynie. Osobliwością w skali kraju jest okazały jałowiec (36 cm średnicy na wys. pierśnicy) rosnący na bardzo stromym brzegu Sanu w Babicach, gm. Krzywca. Indywidualną formą ochrony przyrody w postaci stanowisk dokumentacyjnych objęto 13 obiektów przyrody nieożywionej.

Fauna Parku - Stwierdzono tu 3 chronione gatunki ryb, 16 gatunków płazów i gadów, 134 gatunki lęgowych ptaków oraz 30 gatunków ssaków. 39 gatunków kręgowców znajduje się na czerwonej liście rzadkich i wymierających⁶, m.in. orzeł przedni, orlik krzykliwy, dzięcioł trójpalczasty, puchacz, puszczyk uralski, nocek Bechsteina, bóbr europejski, żbik i żaba dalmatyńska.

W dużych kompleksach leśnych mają tu swoją ostoję ssaki: jeleni karpaccy, sarna, dzik, ryś i żbik, a z płazów traszka karpacka będąca jedynym wśród kręgowców, karpackim endemitem. Gnieźdzą się tu jastrzębie, pustułki, puchacze, inne gatunki sów, orlik krzykliwy (ok. 10 % populacji krajowej), trzmielozad oraz bocian czarny. Prowadzone w ostatnich latach badania drobnej fauny w dolinie Wiaru wykazały na terenie Parku obecność endemicznych elementów wschodniokarpaccich, reprezentowanych przez 17 gatunków chrząszczy, ślimaków i krocionogów. Ponadto stwierdzono 12 gatunków nowych dla naszej fauny⁶.

Park Krajobrazowy Gór Słonnych utworzony został rozporządzeniem Wojewody Krośnieńskiego w 1992 r. na powierzchni 38 096 ha. W 2005 roku jego powierzchnia wynosiła 56 032 ha. Obecnie powierzchnia parku wynosi 56.188 ha i obejmuje gminy: Sanok, Tyrawa Wołoska i Miasto Sanok w powiecie sanockim, Gminę Ustrzyki Dolne i Miasto Ustrzyki Dolne w powiecie bieszczadzkim, gminy: Lesko i Olszanica w powiecie leskim. Według podziału fizjograficznego Park obejmuje północne fragmenty Gór Sanocko - Turczańskich przechodzących w Pogórze Przemyskie. Wschodnią granicę Parku stanowi granica państwowa z Ukrainą na odcinku Bandrów - Arłamów, od południa - linia drogowo - kolejowa na odcinku Ustrzyki Dolne - Lesko. Zachodnia granica biegnie doliną Sanu od Monasterca po Dobrą i wreszcie północna - granicą administracyjną gminy Ustrzyki Dolne. Park obejmuje swoim obszarem typowe dla Karpat Wschodnich pasma górskie: Gór Słonnych i Chwaniowa. Pięknie, rusztowo uformowane grzbiety górskie ułożone z kierunku północnego zachodu na południowy wschód poprzecinane są siecią rzek i potoków będących dopływami Sanu i Wiaru. Przez południowo - wschodnią część Parku przechodzi granica głównego europejskiego działu wód, oddzielającego zlewiska Bałtyku i Morza Czarnego. Wody do Morza Czarnego z terenu Polski zbiera Strwiąż, wypływający ze stoków góry Berdo, doprowadzając je najpierw do Dniestru.

Osobliwością Parku są licznie występujące słone źródła, o których w swoim dziele "O ziemioródtwie Karpatów i innych gór i równin Polski" pisał Stanisław Staszic. Znaczne ich zagęszczenie znajduje się w obrębie szczytu Na Opalonym. Naliczono 78 potoków, które odprowadzają wody o różnym stopniu zawartości soli.

⁶http://www.zpkprzemysl.pl/index.php?fsid=2&ssid=15&t=park_krajobrazowy_gor_slonnych

Nie tylko solanki ukryte są pod powierzchnią ziemi. Znane są złoża roponośne ciągnące się pasmem od Berehów Dolnych i Łodyny przez Ropienkę, Wańkową i Leszczowate po Witryłów, Temeszów i Obarzym. Już w 1886 r. prowadzono eksploatację ropy naftowej w Ropience, a tuż przed II wojną stanęło na tym terenie 70 szybów o średniej głębokości 300 m. Obecnie złoża są już na wyczerpaniu.

Pogórza i grzbiety górskie porośnięte w 73% kompleksami leśnymi administrowane są przez Nadleśnictwa: Bircza, Brzegi Dolne, Brzozów i Lesko. Pośród lasów wyłaniają się enklawy pól uprawnych, łąk i pastwisk, na których mieszkańcy Parku wypasają owce i kozy rzadziej bydło. Niezamieszkałym dolinom Parku uroku dodają stare drzewa owocowe pozostałe po dawnych wsiach wysiedlonych w latach 1945-47.

Powyżej 500 m. n.p.m. szatę roślinną tworzy piętro regla dolnego, które stanowią lasy bukowe i bukowo-jodłowe z runem charakterystycznym dla żyznej buczyny karpackiej. Roślinność występującą do 500 m. n.p.m. stanowi piętro pogórza, którego wyższe partie porasta podgórska forma buczyny karpackiej, niższe zaś - grądy odmiany wschodniokarpackiej. W dolinach rzecznych występują głównie zarośla wiklinowe i nadrzeczna olszynka karpacka. Wysoki stopień naturalności tego terenu wyraża się dużym bogactwem florystycznym, liczącym ok. 900 gatunków roślin naczyniowych, w tym wielu gatunków górskich, podgórskich i pontyjskich. Na tych stosunkowo niewielkich wysokościach występuje aż 68 gatunków górskich, w tym 5 subalpejskich i 45 reglaowych. Wschodniokarpacki charakter zbiorowiskom roślinnym Parku nadają gatunki wschodnie, m.in. groszek wschodniokarpacki, smotrawa okazała, lulecznica kraińska i żywokost sercowaty. Florę pontyjską reprezentuje 79 gatunków kserotermicznych, z których należałoby wymienić: czosnek zielonawy, przelot pospolity, kłosownicę pierzastą, kruszczyk siny, dzwonek brzoskwiniolistny, wilczomlec lancetowaty, goryczkę krzyżową oraz miodownik melisowaty.

Osobliwością dendrologiczną Parku są drzewiaste formy cisa występujące w ok. Sierednicy oraz stanowisko krzewu - kosa olcha w ok. Bandrowa, natomiast geologiczną - odkrywki fliszu karpackiego rozrzucone po całym jego terenie.

Duże powierzchnie kompleksów leśnych poprzecinanych potáciami pól uprawnych i ciekami wodnymi stwarzają dogodne warunki do rozwoju i bytowania dla wielu gatunków zwierząt, w tym typowych dla fauny puszczańskiej.

Pomrów błękitny - bezskorupowy ślimak karpacki

W Parku spotkać można takie gatunki jak: niedźwiedź brunatny, ryś, wilk, żbik, wydra, jeleń szlachetny, dzik, orzeł przedni, orlik krzykliwy i grubodzioby, jastrząb, trzmielozad, puchacz, puszczyk uralski, sóweczka, dzięcioł trójpalczasty i biało grzbiety. Łąki w dolinach rzek i potoków są miejscem żerowania dla wielu gatunków ssaków: jelenia szlachetnego, sarny, dzika, lisa i borsuka. Doliny te są również wspaniałym terenem łowieckim ptaków drapieżnych oraz miejscem gniazdowania zagrożonego w skali globalnej derkacza.

Ponadto w obrębie Parku odnotowano wśród bezkręgowców wiele endemitów wschodnio-, zachodnio- i ogólnokarpackich głównie wijów, chrząszczy i ślimaków.

O wysokich wartościach przyrodniczo - krajobrazowych Parku świadczy fakt, że planuje się objąć część jego terenu najwyższą formą ochrony - parkiem narodowym, pod nazwą TURNICKI.

5.5.4. Obszary Chronionego Krajobrazu

Wschodniobeskidzki Obszar Chronionego Krajobrazu - Wschodniobeskidzki Obszar Chronionego Krajobrazu był pierwszą tego typu formą ochrony przyrody. Utworzony został w 1972 r. Rok później w

jego granicach wydzielono Bieszczadzki Park Narodowy, a w 1992 r. Parki Krajobrazowe: Doliny Sanu i Ciśniańsko - Wetliński (będące otuliną dla BPN, Gór Słonnych oraz Pogórza Przemyskiego).

W tej chwili obejmuje on niewielki procent z pierwotnego zasięgu. Są to głównie tereny najbardziej zurbanizowane, a głównym jego zadaniem jest stanowienie strefy zewnętrznej dla wymienionych parków krajobrazowych. Na terenie powiatu bieszczadzkiego znajduje się część (31050,9 ha) Wschodniobeskidzkiego Obszaru Chronionego Krajobrazu. Został utworzony Rozporządzeniem Nr 54/05 Wojewody Podkarpackiego z dn. 30.05.2005 r. w sprawie Wschodniobeskidzkiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Podk. Nr 80, poz. 1355). Aktualnym aktem prawa miejscowego w sprawie Wschodniobeskidzkiego Obszaru Chronionego Krajobrazu jest Uchwała NR XLIII/998/14 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 23 czerwca 2014 r. w sprawie Wschodniobeskidzkiego Obszaru Chronionego Krajobrazu.

5.5.5. Obszary Natura 2000

Na terenie gminy Ustrzyki Dolne zlokalizowane są następujące obszary Natura 2000, z czego 3 obszary to tzw. obszary mające znaczenie dla Wspólnoty (wyznaczone zgodnie z Dyrektywą Rady Wspólnot Europejskich 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 roku w sprawie ochrony siedlisk naturalnych oraz dzikiej fauny i flory) oraz dwa tzw. obszar ptasi (wyznaczone zgodnie z Dyrektywą Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009r. w sprawie ochrony dzikich ptaków, tzw. Dyrektywa ptasia):

- Moczary
- Ostoja Góry Słonne
- Ostoja Przemyska
- Góry Słonne
- Pogórze Przemyskie

Moczary (PLH 180026)

Obszar obejmuje teren o powierzchni 1 181,8 ha, obejmuje fragment Bieszczadów Niskich przylegający do Gór Słonnych. Zajmuje północne zbocza pasm Żuków (868 m n.p.m.) i Na Buczkach (796 m n.p.m.), Górę Kiczerki (626 m n.p.m.) oraz górną część dolin potoków: Królówka i bezimiennego dopływu Mszańca. Teren proponowanej ostoi jest niezaludniony, a oprócz lasów w jego skład wchodzi łąki i pastwiska wsi Bandrów. Od strony zachodniej ostoja graniczy z łąkami wsi Moczary (ok. 300 mieszkańców), zaś od strony wschodniej przylega do granicy Państwa. Na obszarze stwierdzono występowanie 10 siedlisk przyrodniczych z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG oraz 7 gatunków jej załącznika.

Siedliska przyrodnicze o znaczeniu europejskim zajmują 70 % powierzchni. Ponadto 5 % terenu pokrywają cenne przyrodniczo łąki wilgotne. Jest to obszar ważny dla zachowania starodrzewi jodłowych, lasów łęgowych, łąk świeżych, torfowisk zasadowych i przejściowych.

Jedynie stanowisko boru bagiennego w Górach Słonnych i Bieszczadach Niskich. Bogata flora roślin naczyniowych, w tym 36 gatunków chronionych, liczne rośliny oraz 4 gatunki wschodniokarpackie występujące tu na skraju zasięgu. Ważna ostoja fauny leśnej, w tym dużych drapieżników. Istotny element korytarza ekologicznego łączącego ostoję "Bieszczady" oraz ostoje "Gór Słonnych" i "Pogórza Przemyskiego". Obszar z wieloma naturalnymi i sztucznymi drobnymi zbiornikami wodnymi zasiedlanymi przez liczne populacje płazów. Najbardziej powszechne lasy na terenie ostoi to jodliny.

Pod względem fitosocjologicznym dzielą się na żyzniejszy jodłowy wariant buczyny karpackiej i uboższe jedliny. Znaczny jest udział mchów. Spory jest także udział roślin górskich. Obficie występują paprocie. Poza jedlinami w wyższych partiach dość powszechnie spotykane są typowe buczyny. Wśród lasów szczególną pozycję zajmuje 1-hektarowy płat boru bagiennego. Pod względem fitosocjologicznym jest to sosnowy bór. Lasy łęgowe reprezentują dwa typy zbiorowisk roślinnych olszynę bagienną i podgórski łęg jesionowy. Lasom łęgowym towarzyszą zwykle płaty ziołorośli nadrzecznych. Wśród zbiorowisk nieleśnych na szczególną uwagę zasługują torfowiska niskie. Torfowiska te wraz z otaczającymi je łąkami wilgotnymi są siedliskiem gatunku Załącznika II Dyrektywy Siedliskowej. Zbiorowiska te zasługują na szczególną ochronę także z uwagi na występujące tu w dużym zagęszczeniu chronione gatunki takie jak storczyki czy mszaki. Znaczną wartość przyrodniczą mają także ekstensywnie użytkowane łąki świeże.

Góry Słonne (PLH 180013)

Obszar zajmuje powierzchnię 46 071,5 ha. Obszar obejmuje fragment Gór Słonnych, ze szczytem Słonnym (671 m n.p.m.). Stanowią one granice europejskiego działu wodnego pomiędzy Morzem Bałtyckim, a Morzem Czarnym. Grzbiety mają układ rusztowy. Gęsta jest sieć rzeczna, a poszczególne ciekі często tworzą odcinki przełomowe. Osobliwością jest występowanie licznych słonych źródeł, dających początek blisko 80 potokom o wodzie słonawej. W obszarze stwierdzono występowanie 5 siedlisk przyrodniczych z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG oraz 10 gatunków z II jej załącznika. Obszar ważny dla zachowania m.in. siedliska grądu środkowoeuropejskiego i subkontynentalnego. Bogata flora roślin naczyniowych, w tym wiele wschodniokarpackich gatunków, występujących tu na skraju zasięgu. Ważna ostoja fauny leśnej, w tym dużych drapieżników. Rzeki o naturalnym charakterze są m.in. ostoją gatunków ryb z Załącznika II Dyrektywy Rady 92/43/EWG. W bezpośrednim sąsiedztwie powiatu bieszczadzkiego funkcjonuje obszar Ostoja Przemyska (PLH 180012)

Obszary specjalnej ochrony ptaków OSO

Góry Słonne (PLB 180003)

Obejmuje obszar o powierzchni 55 036,8 ha. Jest położony na terenie gmin: Bircza (0,2 ha), Fredropol (0,4 ha), Lesko (2 989,1 ha), Olszanica (5 934,3 ha), Sanok — gmina miejska (1 347,1 ha), Sanok — gmina wiejska (5 305,5 ha), Tyrawa Wołoska (6 924,6 ha), Ustrzyki Dolne (32 535,6 ha). Rozporządzenie Ministra Środowiska z dn. 27.10.2008 r. zmieniające wcześniejsze rozporządzenie w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 - Dz. U. Nr 198, poz. 1226 (poprzednie rozporządzenia Min. Środowiska: z dn. 21.07.2004 r. - Dz. U. nr 229, poz. 2313 i z dn. 05.09.2007 r. - Dz. U. nr 179, poz. 1275).

Pogórze Przemyskie (PLB 180001)

Obejmuje obszar o powierzchni 65 366,3 ha. Jest położony na terenie gmin: Ustrzyki Dolne (1,4 ha), Rokietnica (1 702,5 ha), Roźwienica (140,8 ha), Bircza (17 051,7 ha), Dubiecko (7 982,9 ha), Fredropol (11 977,7 ha), Krasiczyn (12 450,2 ha), Krzywczka (5 868,7 ha), Przemyśl — gmina wiejska (3 149,6 ha),

śurawica (524,0 ha), Dynów — gmina wiejska (3 503,4 ha) i Dynów — gmina miejska (1 013,2 ha). Rozporządzenie Ministra Środowiska z dn. 27.10.2008 r. zmieniające wcześniejsze rozporządzenie w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 - Dz. U. Nr 198, poz. 1226 (poprzednie rozporządzenia Min. Środowiska: z dn. 21.07.2004 r. - Dz. U. nr 229, poz. 2313 i z dn. 05.09.2007 r. - Dz. U. nr 179, poz. 1275).

Ostoja Przemyska

Powierzchnia : 39645.2 ha

Kod obszaru : PLH180012

Forma ochrony w ramach sieci Natura 2000:

specjalny obszar ochrony siedlisk (Dyrektywa Siedliskowa)

Status obszaru :

obszar zatwierdzony Decyzją Komisji Europejskiej

Opis :

Ostoja znajduje się w południowo - wschodniej Polsce, na terenie Pogórza Przemyskiego i niewielkiej części Pogórza Dynowskiego. Obszar charakteryzuje się rusztowym układem grzbietów górskich, które poprzecinane są równoleżnikowymi dolinami Sanu i Wiaru. Lasy stanowią ponad 70% ogólnej powierzchni obszaru, pośród których dominuje podgórska forma buczyny karpackiej. W wyższych partiach Pogórza występują lasy jodłowo-bukowe. Kompleksy leśne poprzecinane są polami uprawnymi oraz łąkami i pastwiskami. Brzegi naturalnie meandrujących rzek porastają priorytetowe dla UE łągi. Na skarpach w dolinie Wiaru, w okolicach Rybotycz i Makowej występują ciepłolubne murawy zwane murawami kserotermicznymi, które są szczególnie cenne dla zachowania europejskiej przyrody. Na terenie ostoi zidentyfikowano łącznie 6 rodzajów siedlisk ważnych dla UE. Spośród nich największą powierzchnię zajmują łąki środkowoeuropejskie (21%) oraz żyzne buczyny (18%). Obszar ten stanowi ważną ostoję fauny puszczańskiej z dużymi drapieżnikami: wilkiem i rysiem oraz dużymi ssakami roślinożernymi. Stwierdzono tu w sumie 31 gatunków zwierząt cennych z europejskiego punktu widzenia, w tym 13 gatunków ptaków. Można tu m.in. obserwować bociana czarnego, bielika, puchacza, puszczyka uralskiego i trzmielojada. Wśród bezkręgowców szczególnie cenne są gatunki związane ze starymi drzewostanami dębowymi i bukowymi: jelonek rogacz, pachnica dębowa i kozioróg dębosz. Teren ten charakteryzuje się również bogatą florą roślin naczyniowych, w tym wielu gatunków zagrożonych, chronionych i rzadkich.⁷

5.6. Awarie przemysłowe

Nadzwyczajne zagrożenia dla środowiska oraz człowieka mogą mieć miejsce w wyniku:

- prowadzenia działalności przemysłowej z użyciem substancji niebezpiecznych,
- transportu materiałów i substancji niebezpiecznych,
- celowej działalności człowieka związanej z pozbywaniem się, w sprzeczności z przepisami, substancji lub materiałów niebezpiecznych.

5.6.1. Zakłady o dużym i zwiększonym ryzyku wystąpienia awarii przemysłowych

⁷ http://ine.eko.org.pl/index_areas.php?rek=806

Zakład stwarzający zagrożenie wystąpienia poważnej awarii przemysłowej, w zależności od rodzaju, kategorii i ilości substancji niebezpiecznej znajdującej się w zakładzie uznaje się za zakład o dużym ryzyku wystąpienia awarii (ZDR) lub za zakład o zwiększonym ryzyku wystąpienia awarii (ZZR). Na terenie Gminy Ustrzyki Dolne nie ma zakładów o dużym i zwiększonym ryzyku wystąpienia awarii.

5.6.2. Transport materiałów niebezpiecznych

Innym źródłem nadzwyczajnych zagrożeń są drogi i szlaki komunikacyjne, po których odbywa się przewóz materiałów niebezpiecznych dla środowiska. Największa częstotliwość przewozów materiałów niebezpiecznych w Gminie Ustrzyki Dolne występuje na drodze krajowej i wojewódzkiej.

Dotychczas nie odnotowano na terenie gminy awarii związanej z transportem materiałów niebezpiecznych.

Strategia długoterminowa „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Ustrzyki Dolne na lata 2016-2025”, stanowi podstawę planowania działań w zakresie ochrony środowiska w latach 2016-2025 na terenie gminy. Strategia do roku 2025 została sformułowana w oparciu o ocenę stanu istniejącego, tendencje mające istotne znaczenie dla przyszłości gminy i najważniejsze kierunki rozwojowe. Została ona opracowana w odniesieniu do poszczególnych elementów środowiska przyrodniczego, dla których zdefiniowano długoterminowe cele i opisano strategię ich osiągnięcia. Strategia Programu ochrony środowiska ma na celu zachowanie najcenniejszych elementów środowiska i poprawę jego stanu.

6. Cele główne

„Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Ustrzyki Dolne na lata 2016-2025” został opracowany na podstawie szeregu dokumentów udostępnionych m.in. przez Urząd Gminy Ustrzyki Dolne, Starostwo Powiatowe w Ustrzykach Dolnych, Nadleśnictwa, przedsiębiorstwa wodno-kanalizacyjne, GUS, WIOŚ, RDOŚ, PPIS i inne. Informacje wykorzystane w opracowaniu posłużyły określeniu stanu aktualnego komponentów środowiska przyrodniczego.

Zgodnie z zapisami „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Ustrzyki Dolne na lata 2016-2025” powinien on być realizowany poprzez uwzględnienie zapisów wynikających z dokumentów rządowych, zwłaszcza wynikających z listy przedsięwzięć własnych i koordynowanych. Ponadto wszelkie działania winny wynikać z przedsięwzięć zawartych w opracowaniach na szczeblu regionalnym (Program Wojewódzki, Strategia Wojewódzka) oraz z dokumentów i koncepcji władz powiatu i gmin, postulatów rozmaitych środowisk, w tym organizacji pozarządowych i mieszkańców. Zgodnie z zapisami przedmiotowego dokumentu osiągnięcie celów głównych Programu będzie możliwe poprzez realizację celów szczegółowych i zadań w obrębie obszarów priorytetowych. Cele systemowe wyznaczają stan jaki należy osiągnąć w horyzoncie czasowym 10 lat. Cele systemowe są identyfikowane na podstawie analizy obszarów problemowych występujących na terenie powiatu. Cele systemowe powinny być mierzalne, realistyczne i terminowe. Na poszczególne cele systemowe składają się kierunki działań. W ramach poszczególnych kierunków działań określono konkretne zadania, których realizacja pozwoli na osiągnięcie wyznaczonych celów.

Zadania podzielono na krótkoterminowe, czyli takie które przewidziano do realizacji w latach 2016 – 2019 oraz zadania długoterminowe - przewidziane do realizacji w latach 2020 – 2025.

W harmonogramie rzeczowo-finansowym realizacji zadań na lata 2016 – 2020 przedstawionym w Programie ujęto poszczególne zadania niezbędne do osiągnięcia założonych celów, wraz z potencjalnymi źródłami ich finansowania oraz jednostką odpowiedzialną za realizację. Poniżej podano działania jakie zostały ujęte w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Ustrzyki Dolne chronologicznie zgodnie z zapisami tego dokumentu.

1. OCHRONA POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO I KLIMATU - PRIORYTET 1

- 1) *Redukcja niskiej emisji poprzez: modernizację istniejących źródeł ciepła (poprawę sprawności w procesach spalania i stosowanie ekologicznych nośników energii).*
- 2) *Termomodernizacja obiektów i termorenowacja budynków,*
- 3) *Działania mających na celu ograniczanie tzw. „niskiej emisji”. Inwestycje podnoszące efektywność energetyczną:*
 - budowa energooszczędnych budynków mieszkalnych, biurowych i usługowych z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii;
 - montaż kolektorów słonecznych, ogniw fotowoltaicznych;
 - termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej, bloków, domów - wymiana wyposażenia na energooszczędne.
- 4) *Utrzymanie czystości na drogach.*
- 5) *Ograniczanie emisji komunikacyjnej i ochrona przed jej negatywnym oddziaływaniem. Modernizacja dróg gminnych, modernizację istniejących połączeń komunikacyjnych, remonty nawierzchni i przebudowy dróg o małej przepustowości, tworzenie warunków do rozwoju ruchu rowerowego,*
- 6) *Wymiana oświetlenia ulicznego na energooszczędne .*
- 7) *Promowanie i realizacja systemu zielonych zamówień publicznych w ogłaszanych przetargach,*
- 8) *Działania administracyjne i organizacyjne mające na celu utrzymanie standardów jakości środowiska w zakresie emisji do powietrza i lokowania działalności gospodarczej we właściwych strefach.*

2. OCHRONA PRZED HAŁASEM I UTRZYMANIE JAK NAJLEPSZEJ JAKOŚCI STANU AKUSTYCZNEGO ŚRODOWISKA - PRIORYTET 2

- 1) *Wspieranie i realizacja inwestycji zmniejszających narażenie na hałas - modernizacja istniejącej infrastruktury drogowej.*
- 2) *Rozwój ścieżek rowerowych i promocja transportu publicznego.*
- 3) *Działania administracyjne i organizacyjne mające na celu utrzymanie standardów jakości środowiska w zakresie emisji hałasu i lokowania działalności gospodarczej we właściwych strefach.*
- 4) *Promocja i wspieranie stosowania rozwiązań technicznych zapobiegających powstawaniu i przenikaniu hałasu do środowiska oraz środków zmniejszających poziom hałasu;*

3. OCHRONA PRZED PROMIENIOWANIEM ELEKTROMAGNETYCZNYM - PRIORYTET 3.

- 1) inwentaryzacja źródeł elektromagnetycznych oraz rozeznanie jakie obszary podlegają ponadnormatywnemu promieniowaniu elektromagnetycznemu, kontrola emisji promieniowania elektromagnetycznego do środowiska przy wydawaniu przez organy ochrony środowiska pozwoleń na emitowanie pól elektromagnetycznych przez linie i inne źródła pól elektromagnetycznych.
- 2) Preferowanie niskokonfliktowych lokalizacji źródeł pól elektromagnetycznych, z dala od zabudowy mieszkaniowej;

4. POPRAWA JAKOŚCI WÓD POWIERZCHNIOWYCH I PODZIEMNYCH, OCHRONA PRZED POWODZIĄ . ZRÓWNOWAŻONA GOSPODARKA WODNO – ŚCIEKOWA - PRIORYTET 4.

- 1) *Kontynuacja rozbudowy i modernizacji infrastruktury związanej z odprowadzaniem ścieków komunalnych i przemysłowych oraz wód opadowych i roztopowych.*
- 2) *Kontynuacja rozbudowy i modernizacji infrastruktury związanej z zaopatrzeniem mieszkańców i podmiotów gospodarczych w wodę.*
- 3) *Kontrola odprowadzania ścieków i gospodarowania wodą.*
- 4) *Działania informacyjne i edukacyjne mające na celu zmniejszenie zużycia wody.*
- 5) *Kontynuacja działań administracyjnych i organizacyjnych w zakresie prawidłowo prowadzonej gospodarki wodno-ściekowej przez nowe i obecnie funkcjonujące podmioty gospodarcze.*
- 6) *Realizacja założeń dokumentów wyższego szczebla.*
- 7) *Zabezpieczenie miejsc narażonych na podtopienia, w tym na poziomie MPZP.*

5. OCHRONA ZASOBÓW KOPALIN- PRIORYTET 5.

- 1) *racjonalne i efektywne gospodarowanie zasobami kopalin ze złóż,*
- 2) *zabezpieczanie cennych gospodarczo złóż surowców mineralnych, w tym wód leczniczych, wód termalnych i solanek,*
- 3) *ograniczanie presji środowiskowej wywieranej przez sektor górniczy,*
- 4) *zmniejszenie uciążliwości wynikających z wydobywania kopalin*

6. OCHRONA POWIERZCHNI ZIEMI I PRZYWRÓCENIE WARTOŚCI UŻYTKOWEJ GLEB – PRIORYTET 6

- 1) *Utrzymanie porządku i czystości w gminie.*
- 2) *Rekultywacja i zagospodarowanie terenów zdegradowanych,*
- 3) *Ograniczanie negatywnego oddziaływania procesów gospodarczych na środowisko glebowe.*
- 4) *Identyfikacja i likwidacja zagrożeń powierzchni ziemi.*
- 5) *Ochrona zasobów gleb nadających się do wykorzystania rolniczego i leśnego przed ich przeznaczeniem na inne cele*

7. OPTYMALIZACJA SYSTEMU GOSPODARKI ODPADAMI: – PRIORYTET 6

- 1) *Zapewnienie właściwego systemu odbioru odpadów komunalnych, w tym zmniejszenie ilości odpadów i rozwój selektywnej zbiórki.*
- 2) *Rozwój lokalnych punktów selektywnej zbiórki odpadów.*
- 3) *Prawidłowe gospodarowanie odpadami innymi niż komunalne.*
- 4) *Kontynuacja działań związanych z unieszkodliwianiem wyrobów zawierających azbest.*
- 5) *Kontynuacja kontroli w zakresie prawidłowego gospodarowania odpadami.*

- 6) *Działania administracyjne i organizacyjne mające na celu prawidłowe gospodarowanie odpadami.*
- 7) *Realizacja założeń dokumentów wyższego szczebla.*

8. OCHRONA RÓŻNORODNOŚCI BIOLOGICZNEJ I KRAJOBRAZU

- 1) *Pielęgnacja oraz rozbudowa terenów czynnych biologicznie na terenie Gminy.*
- 2) *Ochrona i rozwój form ochrony przyrody.*
- 3) *Gospodarowanie zasobami leśnymi.*
- 4) *Działania administracyjne i organizacyjne mające na celu ochronę zasobów przyrodniczych.*
- 5) *Organizacja akcji edukacyjno-informacyjnych, w tym promocja zachowań proekologicznych w prasie i mediach.*
- 6) *Kontynuacja systemu informowania społeczeństwa poprzez różne środki przekazu i zwiększanie aktywności społecznej w zakresie udziału przy opracowywanych strategiach i programach.*

9. ZAPOBIEGANIE POWAŻNYM AWARIOM

- 1) *Kontrole zakładów mogących mieć negatywny wpływ na stan środowiska i bezpieczeństwa mieszkańców.*

Najważniejszymi kwestiami dla Gminy Ustrzyki Dolne wynikającymi z analizy stanu i zagrożeń środowiska i obszarów stwarzających nadal problemy, są inwestycje i czynności administracyjno-organizacyjne w zakresie:

- rozbudowy sieci infrastruktury kanalizacji sanitarnej i deszczowej w celu poprawy jakości wód płynących,
- wymiany źródeł ogrzewania, wprowadzania energii odnawialnej, modernizacji systemu komunikacyjnego w celu poprawy jakości powietrza i poprawy stanu w całej strefie,
- modernizacji ciągów komunikacyjnych i lokowania działalności gospodarczej we właściwych miejscach w celu ochrony mieszkańców przed ponadnormatywną emisją hałasu,
- rozbudowy systemu selektywnej zbiórki odpadów komunalnych, w związku z ciągłym dostosowywaniem nowych przepisów ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach do warunków lokalnych.

7. Realizacja zadań ekologicznych w 2019 - 2021 roku

W harmonogramie realizacyjnym przygotowanym dla Gminy Ustrzyki Dolne, poszczególnym celom strategicznym przyporządkowano konkretne zadania z oszacowaniem czasu ich realizacji (lub określeniem czy zadania mają charakter ciągły) oraz instytucje, które powinny je realizować lub współrealizować.

Obowiązujące akty prawne nakładają na organy administracji samorządowej szeroki zakres obowiązków dotyczących ochrony środowiska. Według definicji wyrażonej na przykład w art. 3, pkt. 15 ustawy – Prawo ochrony środowiska, organami ochrony środowiska są organy administracji powołane do wykonywania zadań publicznych z zakresu ochrony środowiska stosownie do określonej właściwości. Przepis art. 376 ustawy Prawo ochrony środowiska jako organ ochrony środowiska wskazuje m.in. wójta, burmistrza, starostę (jako organ samorządowy).

Poniżej w tabeli przedstawiono wykaz planowanych i zrealizowanych (w latach 2019-2021) zadań

ujętych w „Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Ustrzyki Dolne na lata 2016-2025”.

„RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA GMINY USTRZYKI DOLNE ZA LATA 2019-2021”

Tabela nr 34 Wykaz zrealizowanych zadań ujętych w „Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Ustrzyki Dolne na lata 2016-2025”.

Zadanie	Jednostka odpowiedzialna za realizację	Stopień realizacji	Poniesione koszty w 2019 r. [zł]	Poniesione koszty w 2020 r. [zł]	Poniesione koszty w 2021 r. [zł]
1.OCHRONA POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO I KLIMATU – PRIORYTET 1					
Redukcja niskiej emisji poprzez: modernizację istniejących źródeł ciepła (poprawę sprawności w procesach spalania i stosowanie ekologicznych nośników energii) oraz instalację pomp ciepła). Rozbudowa i przystosowanie kotłowni miejskiej do Ustawy o Odnawialnych Źródłach Energii.	Przedsiębiorstwa, Zakłady, Gmina, podmioty gospodarcze, właściciele i zarządcy budynków, inwestorzy indywidualni	Działanie realizowane na bieżąco			
Termomodernizacja i termorenowacja budynków	Zakłady, właściciele i zarządcy budynków, inwestorzy indywidualni	Działanie realizowane na bieżąco			151000,00 zł
Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej wraz z audytami energetycznymi	Gmina Ustrzyki Dolne, zarządcy budynków	Działanie realizowane na bieżąco	35000,00 zł	18000,00 zł	
• środki na dofinansowanie własnych inwestycji gmin pozyskanych z innych źródeł na realizację projektu pn. „Przebudowa budynku szkoły i zmiana sposobu użytkowania na budynek mieszkalny wielorodzinny z mieszkaniami socjalnymi w Krościenku” w wysokości 1.533.517,22 zł (dotacja z Banku Gospodarstwa Krajowego),	Gmina Ustrzyki Dolne	Działanie realizowane na bieżąco	1533517,22 zł		

„RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA GMINY USTRZYKI DOLNE ZA LATA 2019-2021”

W roku 2020 pozyskano środki i podpisano umowę na dofinansowanie projektu pn.: Budowa pasywnego segmentu B budynku Urzędu Miejskiego w Ustrzykach Dolnych. Głównym celem projektu jest obniżenie emisyjności pyłów w mieście Ustrzyki Dolne poprzez efektywność wykorzystania zasobów energetycznych.	Gmina Ustrzyki Dolne	Działanie realizowane na bieżąco			
W roku 2021 kontynuowano realizację projektu pn.: Budowa pasywnego segmentu B budynku Urzędu Miejskiego w Ustrzykach Dolnych. Głównym celem projektu jest obniżenie emisyjności pyłów w mieście Ustrzyki Dolne poprzez efektywność wykorzystania zasobów energetycznych.	Gmina Ustrzyki Dolne	Działanie realizowane na bieżąco			2889871,07 zł
Ochrona atmosfery poprzez termomodernizację budynku użyteczności publicznej przy ulicy Rynek 14 w Ustrzykach Dolnych. Wartość całkowita projektu: 149 045,48 zł.	Gmina Ustrzyki Dolne	Działanie realizowane na bieżąco			149045,48 zł
Modernizacja i rozbudowa sieci ciepłociągu na terenie miasta Ustrzyki Dolne.	Miasto i Gmina Ustrzyki Dolne, Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej	Działanie realizowane na bieżąco	Zadanie realizowane na bieżąco		
Ograniczanie emisji komunikacyjnej i ochrona przed jej negatywnym oddziaływaniem. Modernizacja dróg gminnych, modernizację istniejących połączeń komunikacyjnych, remonty nawierzchni i przebudowy dróg o małej przepustowości, tworzenie warunków do rozwoju ruchu rowerowego, odpowiednie utrzymanie czystości nawierzchni ulic.	Powiat, Gmina	Działanie realizowane na bieżąco	Zadanie realizowane na bieżąco		

„RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA GMINY USTRZYKI DOLNE ZA LATA 2019-2021”

środki otrzymane z państwowych funduszy celowych na finansowanie realizacji inwestycji jednostek sektora finansów publicznych – z Funduszu Dróg Samorządowych (dz.600), dotyczące zadania pn. „Rozwój dostępności komunikacyjnej miasta Ustrzyki Dolne – przebudowa ulicy Jagiellońskiej” w wysokości 306.665,00 zł,	Gmina Ustrzyki Dolne	Zadanie zrealizowano	306665,00 zł		
środki otrzymane z państwowych funduszy celowych na finansowanie realizacji inwestycji jednostek sektora finansów publicznych – z Funduszu Dróg Samorządowych (dz.600), dotyczące zadania pn. „Przebudowa drogi gminnej nr 119214R i 119213R w Ustrzykach Dolnych” w wysokości 578.404,00 zł,	Gmina Ustrzyki Dolne	Zadanie zrealizowano	578404,00 zł		
środki otrzymane z państwowych funduszy celowych na finansowanie realizacji inwestycji jednostek sektora finansów publicznych – z Funduszu Dróg Samorządowych (dz.600), dotyczące zadania pn. „Podniesienie atrakcyjności gospodarczej i inwestycyjnej gminy Ustrzyki Dolne poprzez przebudowę i budowę dróg w m-ci Ustjanowa Górna” w wysokości 1.464.968,00 zł,	Gmina Ustrzyki Dolne	Zadanie zrealizowano	1464968,00 zł		
środki otrzymane z państwowych funduszy celowych na finansowanie realizacji inwestycji jednostek sektora finansów publicznych – z Funduszu Dróg Samorządowych (dz.600), dotyczące zadania pn. „Zwiększenie dostępności do centrów miejskich na terenie gminy Ustrzyki Dolne – budowa i przebudowa drogi gminnej nr 118333R w m-ci Stańkowa” w wysokości 675.823,00 zł,	Gmina Ustrzyki Dolne	Zadanie zrealizowano	675823,00 zł		
dotacja celowa w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014 – 2020 na realizację projektu pn. „Budowa systemu zaopatrywania w wodę w m-ci Ropienka” w wysokości 1.320.898,00 zł (refundacja wydatków z lat ubiegłych),	Gmina Ustrzyki Dolne	Zadanie zrealizowano	1320898,00 zł		

„RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA GMINY USTRZYKI DOLNE ZA LATA 2019-2021”

Przebudowa drogi gminnej nr 119214R i 119213R w m-ci Ustrzyki Dolne. Na zadaniu poniesiono wydatki w kwocie 1 262 815,67 zł.	Gmina Ustrzyki Dolne	Zadanie zrealizowano	262815,67 zł		
Przebudowa drogi gminnej nr ewid. działki 2173 w m-ci Ustrzyki Dolne. Koszt całej inwestycji wyniósł 39 323,10 zł.	Gmina Ustrzyki Dolne	Zadanie zrealizowano	39323,10 zł		
Przebudowa drogi gminnej, ul. Zielona w m-ci Ustrzyki Dolne. Koszt zadania to 175 251,20 zł.	Gmina Ustrzyki Dolne	Zadanie zrealizowano	175251,20 zł		
Przebudowa drogi gminnej Jałowe Hoszów o nr ewid. działki 407. Na zadaniu w roku 2019 poniesiono koszty w wysokości 149 913,63 zł.	Gmina Ustrzyki Dolne	Zadanie zrealizowano	149913,63 zł		
Przebudowa drogi gminnej o nr ewid. działki 386 w m-ci Nowosielce Kozickie od km 0+330 do 0+530. Koszt całej inwestycji wyniósł 148 387,20 zł.	Gmina Ustrzyki Dolne	Zadanie zrealizowano	148387,20 zł		
Przebudowa drogi gminnej w Trzciańcu wraz z chodnikiem. Koszt zadania to 40 000,00 zł.	Gmina Ustrzyki Dolne	Zadanie zrealizowano	40000,00 zł		

„RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA GMINY USTRZYKI DOLNE ZA LATA 2019-2021”

Przebudowa drogi gminnej 119402R w km 0+000 do km 0+470 w miejscowości Teleśnica Oszwarów. Koszt całej inwestycji wyniósł 169 961,40 zł.	Gmina Ustrzyki Dolne	Zadanie zrealizowano	169961,40 zł		
Przebudowa drogi gminnej nr ewid. działki 140 w m-ci Ustjanowa Dolna. Na zadaniu poniesiono wydatki w kwocie 49 692,00 zł.	Gmina Ustrzyki Dolne	Zadanie zrealizowano	49692,00 zł		
Zwiększenie dostępności do centrów miejskich na terenie Gminy Ustrzyki Dolne – budowa i przebudowa drogi gminnej nr 118333R w miejscowości Stańkowa. Koszty poniesione w 2019 r. to 148 387,20 zł.	Gmina Ustrzyki Dolne	Zadanie zrealizowano	148387,20 zł		
Poprawa przejezdności na drodze gminnej nr ewid. działki 24 i 47 w m-ci Brzegi Dolne. Koszt zadania to 59 896,08 zł.	Gmina Ustrzyki Dolne	Zadanie zrealizowano	59896,08 zł		
Przebudowa drogi gminnej na odcinku od ul. Jagiellońskiej do połączenia z ul. Rzeczną na długości 150,16 m w Ustrzykach Dolnych w km 0+345,00 - 0+495,16. Koszt zadania to 613 331,89 zł.	Gmina Ustrzyki Dolne	Zadanie zrealizowano	613331,89 zł		
Przebudowa drogi dz. nr ewid. 2123 w km 0+000- 0+100 w Ustrzykach Dolnych. Na zadaniu poniesiono wydatki w kwocie 77 189,88 zł.	Gmina Ustrzyki Dolne	Zadanie zrealizowano	77189,88 zł		
Podniesienie atrakcyjności gospodarczej i inwestycyjnej gminy Ustrzyki Dolne poprzez przebudowę i budowę dróg w m-ci Ustjanowa Górna. Na zadaniu w roku 2019 poniesiono wydatki w kwocie 1 247 066,37 zł.	Gmina Ustrzyki Dolne	Zadanie zrealizowano	1247066,37 zł		

„RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA GMINY USTRZYKI DOLNE ZA LATA 2019-2021”

Przebudowa i budowa drogi gminnej Zawadka – Stańkowa oraz budowa nowego odcinka drogi w m-ci Stańkowa. Całkowite wydatki poniesione na zadaniu to 1 351 646,37 zł w tym 675 823,00 zł to kwota dofinansowania z Funduszu Dróg	Gmina Ustrzyki Dolne	Zadanie zrealizowano		1351646,37 zł	
Przebudowa drogi gminnej Jałowe – Hoszów. Całkowite koszty poniesione na zadaniu w roku 2020 to 1 723 678,75 zł, w tym kwota dofinansowania 735 502,76 zł.	Gmina Ustrzyki Dolne	Zadanie zrealizowano		1723678,75 zł	
Wykonanie utwardzenia przy cmentarzu ul. Nadgórna w m-ci Ustrzyki Dolne. Wydatki poniesione na zadaniu w roku 2020 to 59 882,55zł.	Gmina Ustrzyki Dolne	Zadanie zrealizowano		59882,55zł	
Budowa parkingu położonego przy ul. Rzecznej w m-ci Ustrzyki Dolne. Całkowite koszty poniesione na zadaniu w roku 2020 to 199 945,27 zł.	Gmina Ustrzyki Dolne	Zadanie zrealizowano		199945,27 zł	
Przebudowa ul. Nadgórnej od skrzyżowania z ul. Zieloną w Ustrzykach Dolnych. Całkowite koszty poniesione na zadaniu w roku 2020 to 100 698,87 zł.	Gmina Ustrzyki Dolne	Zadanie zrealizowano		100698,87 zł	
Przebudowa drogi ul. Wincentego Pola w m-ci Ustrzyki Dolne. Całkowite koszty poniesione na zadaniu w roku 2020 to 79 993,05 zł.	Gmina Ustrzyki Dolne	Zadanie zrealizowano		79993,05 zł	
Droga gminna w m-ci Ropienka. Całkowite koszty poniesione na zadaniu w roku 2020 to 66 951,36 zł.	Gmina Ustrzyki Dolne	Zadanie zrealizowano		66951,36 zł	
Utwardzenie powierzchni przy cmentarzu ul. Jasień w m-ci Ustrzyki Dolne. Wydatki poniesione na zadaniu w roku 2020 to 59 860,66 zł.	Gmina Ustrzyki Dolne	Zadanie zrealizowano		59860,66 zł	

„RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA GMINY USTRZYKI DOLNE ZA LATA 2019-2021”

Przebudowa drogi w m-ci Ustrzyki Dolne ul. Rzeczna . W roku 2020 na zadaniu poniesiono koszty w wysokości 219 150,47 zł, w tym kwota dofinansowania to 215 950,47 zł.	Gmina Ustrzyki Dolne	Zadanie zrealizowano		219150,47 zł	
Przebudowa drogi w m-ci Ustrzyki Dolne ul. Nadgórna – W roku 2020 na zadaniu poniesiono koszty w wysokości 94 490,06 zł, w tym kwota dofinansowania to 91 290,06 zł.	Gmina Ustrzyki Dolne	Zadanie zrealizowano		94490,06 zł	
Przebudowa drogi gminnej nr 407 w m-ci Hoszów – Jałowe. Koszty poniesione na zadaniu w roku 2021 to 98 830,50 zł.	Gmina Ustrzyki Dolne	Zadanie zrealizowano			98830,50 zł
Przebudowa drogi ul. Nadgórna od skrzyżowania z ul. Zieloną. Koszty poniesione na zadaniu w roku 2021 to 149 639,34 zł.	Gmina Ustrzyki Dolne	Zadanie zrealizowano			149639,34 zł
Przebudowa drogi gminnej nr 307 w m-ci Ustjanowa Górna. Koszty poniesione na zadaniu w roku 2021 to 149 639,34 zł.	Gmina Ustrzyki Dolne	Zadanie zrealizowano			149639,34 zł
Przebudowa drogi gminnej w m-ci Nowosielce Kozickie nr ewid. dz. 437. Koszty poniesione na zadaniu w roku 2021 to 134 500,50 zł.	Gmina Ustrzyki Dolne	Zadanie zrealizowano			134500,50 zł
Przebudowa ulicy Sikorskiego 130 mb etap II. Koszty poniesione na zadaniu w roku 2021 to 141 520,27 zł.	Gmina Ustrzyki Dolne	Zadanie zrealizowano			141520,27 zł
Przebudowa drogi gminnej w m-ci Nowosielce Kozickie nr ewid. dz. 391. Koszty poniesione na zadaniu w roku 2021 to 54 725,16 zł.	Gmina Ustrzyki Dolne	Zadanie zrealizowano			54725,16 zł

„RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA GMINY USTRZYKI DOLNE ZA LATA 2019-2021”

Przebudowa drogi gminnej nr ewid. dz. 256 w m-ci Jałowe. Koszty poniesione na zadaniu w roku 2021 to 52 877,70 zł.	Gmina Ustrzyki Dolne	Zadanie zrealizowano			52877,70 zł
Przebudowa drogi gminnej - ul Wincentego Pola nr ewid. działki 438,437/1 w m-ci Ustrzyki. Koszty poniesione na zadaniu w roku 2021 to 119 635,95 zł.	Gmina Ustrzyki Dolne	Zadanie zrealizowano			119635,95 zł
Przebudowa drogi gminnej nr 118308R w Ropience. Koszty poniesione na zadaniu w roku 2021 to 99 900,60 zł.	Gmina Ustrzyki Dolne	Zadanie zrealizowano			99900,60 zł
Przebudowa drogi rolnej usytuowanej na działce nr 47 w m-ci Brzegi Dolne na odcinku 400 mb w km 0+070 do km 0+470. Koszty poniesione na zadaniu w roku 2021 to 102 090,00 zł.	Gmina Ustrzyki Dolne	Zadanie zrealizowano			102090,00 zł
Utwardzenie działki nr ewid. 864 w m-ci Ustrzyki Dolne (plac przy SP Nr2), Koszty poniesione na zadaniu w roku 2021 to 79 653,57 zł.	Gmina Ustrzyki Dolne	Zadanie zrealizowano			79653,57 zł
Przebudowa drogi gminnej w m-ci Równia nr ewid. działek 390/26, 365/3. Koszty poniesione na zadaniu w roku 2021 to 97 846,50 zł.	Gmina Ustrzyki Dolne	Zadanie zrealizowano			97846,50 zł
Przebudowa drogi gminnej nr ewid. dz. 499 w m-ci Bandrów Narodowy. Koszty poniesione na zadaniu w roku 2021 to 79 719,99 zł.	Gmina Ustrzyki Dolne	Zadanie zrealizowano			79719,99 zł

„RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA GMINY USTRZYKI DOLNE ZA LATA 2019-2021”

Przebudowa drogi gminnej nr 75 w Ustjanowej Górnej. Koszty poniesione na zadaniu w roku 2021 to 129 622,32 zł.	Gmina Ustrzyki Dolne	Zadanie zrealizowano			129622,32 zł
Przebudowa drogi gminnej nr ewid. dz. 533/2 w m-ci Ustrzyki Dolne. Koszty poniesione na zadaniu w roku 2021 to 44 235,72 zł.	Gmina Ustrzyki Dolne	Zadanie zrealizowano			44235,72 zł
Przebudowa drogi gminnej w m-ci Hoszów nr ewid. działek 459. Koszty poniesione na zadaniu w roku 2021 to 99 502,70 zł.	Gmina Ustrzyki Dolne	Zadanie zrealizowano			99502,70 zł
Przebudowa drogi gminnej nr ewid. dz. 533/2 w m-ci Ustrzyki Dolne. Koszty poniesione na zadaniu w roku 2021 to 44 235,72 zł.	Gmina Ustrzyki Dolne	Zadanie zrealizowano			44235,72 zł
Przebudowa drogi gminnej nr 119208R w Łobozewie Górnym. Koszty poniesione na zadaniu w roku 2021 to 196 800,00 zł.	Gmina Ustrzyki Dolne	Zadanie zrealizowano			196800,00 zł
Przebudowa drogi gminnej nr ewid. działki 462 w m-ci Hoszów. Koszty poniesione na zadaniu w roku 2021 to 119 777,40 zł.	Gmina Ustrzyki Dolne	Zadanie zrealizowano			119777,40 zł
Drogi publiczne wojewódzkie – dofinansowanie do dróg wojewódzkich	Gmina Ustrzyki Dolne	Zadanie zrealizowano		62500,00, zł	240154,94 zł
Drogi publiczne powiatowe – dofinansowanie do dróg powiatowych	Gmina Ustrzyki Dolne	Zadanie zrealizowano		18450,00 zł	13320,29 zł

„RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA GMINY USTRZYKI DOLNE ZA LATA 2019-2021”

Drogi publiczne gminne remonty	Gmina Ustrzyki Dolne	Zadanie zrealizowano	596387,69 zł	236581,48 zł	257687,03 zł
Drogi wewnętrzne remonty	Gmina Ustrzyki Dolne	Zadanie zrealizowano	73562,22 zł	129748,14 zł	127040,24 zł
Usuwanie skutków klęsk żywiołowych	Gmina Ustrzyki Dolne	Zadanie zrealizowano	47695,40 zł		
Budowa, przebudowa i modernizacja infrastruktury drogowej (dróg gminnych, dróg powiatowych, dróg wojewódzkich, drogi krajowej). Budowa parkingów na terenie miasta i sołectw.	Gmina, Powiat, GENERALNA DYREKCJA DRÓG KRAJOWYCH I AUTOSTRAD	Działanie realizowane na bieżąco	Zadanie realizowane na bieżąco		
Aktualizacja Planu Gospodarki Niskoemisyjnej	Gmina	Do realizacji w następnych latach	3000,00 zł		
Działania edukacyjne , w tym organizacja akcji społecznych związanych z ograniczeniem emisji, efektywnością energetyczną oraz wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii	Gmina	Zadanie realizowane na bieżąco			
Inwentaryzacja oświetlenia ulicznego	Gmina	Działanie realizowane na bieżąco			
Modernizacja oświetlenia ulicznego	Gmina	Działanie realizowane na bieżąco			

„RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA GMINY USTRZYKI DOLNE ZA LATA 2019-2021”

Oświetlenia drogowe: w 2019 roku w Gminie Ustrzyki Dolne wykonano 75 nowych stanowisk oświetleniowych za łączną kwotę ok. 370 000,00 zł. Kolejne odcinki oświetlenia drogowego wybudowano w wielu miejscowościach gminnych: Równia, Jureczkowa, Hoszowczyk, Daszówka, Brzegi Dolne, Wojtkówka (Chwaniów), Brelików, Moczary, Łodyna, Serednica, Dźwiniacz Dolny, Łobozew Dolny, Łobozew Górny, Ustjanowa Dolna, Krościenko-Stebnik, Zawadka oraz w Ustrzykach Dolnych przy ulicach: Strwiążyk, W. Pola i Bieszczadzka. Część zadań została sfinansowana w ramach Funduszu Sołeckiego.	Gmina	Działanie realizowane na bieżąco	370000,00 zł		
Oświetlenia drogowe: W 2020 roku w Gminie Ustrzyki Dolne wykonano 48 nowych stanowisk oświetleniowych za łączną kwotę ok. 295 000,00 zł. Kolejne odcinki oświetlenia drogowego wybudowano w wielu miejscowościach gminnych: Brzegi Dolne, Dźwiniacz Dolny, Liskowate, Moczary, Teleśnica Oszwarowa, Wojtkówka, Jureczkowa, Krościenko w kierunku Stebnika, Łobozew Dolny, Łobozew Górny, Nowosielce Kozickie, Wola Romanowa oraz w Ustrzykach Dolnych przy ulicach: Strwiążyk, Wincentego Pola i Stokowa.	Gmina	Działanie realizowane na bieżąco		295000,00 zł	
Oświetlenia drogowe: W 2021 roku w Gminie Ustrzyki Dolne wykonano 83 nowe stanowiska oświetleniowe za łączną kwotę ok. 515 000,00 zł. Kolejne odcinki oświetlenia drogowego wybudowano w wielu miejscowościach gminnych: Moczary, Teleśnica Oszwarowa, Zawadka, Ustjanowa Dolna, Krościenko, Brelików, Dźwiniacz Dolny, Trzcianiec, Jałowe, Łodyna, Ropienka, Hoszów oraz w Ustrzykach Dolnych przy ulicach: Strwiążyk, Bieszczadzka, PCK, Jagiellońska, Gombrowicza i Stokowa. Część zadań została sfinansowana w ramach Funduszu Sołeckiego.	Gmina	Działanie realizowane na bieżąco			515000,00 zł

„RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA GMINY USTRZYKI DOLNE ZA LATA 2019-2021”

Wymiana energochłonnego oświetlenia w budynkach użyteczności publicznej	Gmina Ustrzyki Dolne, zarządcy budynków	Działanie realizowane na bieżąco			
Montaż odnawialnych źródeł energii na/w budynkach użyteczności publicznej	Miasto i Gmina Ustrzyki Dolne, zarządcy budynków	Działanie realizowane na bieżąco			
Kompleksowe zarządzanie energią w budynkach publicznych zarządzanych przez Urząd Miejski, w tym audyty energetyczne	Miasto i Gmina Ustrzyki Dolne	Działanie realizowane na bieżąco	8610,00 zł	23985,00 zł	
Zmniejszenie negatywnego wpływu transportu publicznego na środowisko naturalne i poprawa jakości transportu poprzez zakup nowych pojazdów (np. pojazdy hybrydowe)	prywatni przewoźnicy	Działanie realizowane na bieżąco			
Budowa, rozbudowa i modernizacja ścieżek rowerowych	Miasto i Gmina Ustrzyki Dolne	Działanie realizowane na bieżąco			
Samoobsługowe stacje napraw dla rowerów, które zostało zrealizowane w 2019 roku na kwotę 23.702,10 zł.	Miasto i Gmina Ustrzyki Dolne	Działanie realizowane na bieżąco	23702,10 zł		
Wiaty fotowoltaiczne (carporty)	Miasto i Gmina Ustrzyki Dolne				
Promocja komunikacji ekologicznej	Miasto i Gmina Ustrzyki Dolne, mieszkańcy	Zadanie realizowane na bieżąco	Zadanie realizowane na bieżąco		
Rozwój rozproszonych źródeł energii - małe instalacje fotowoltaiczne	Przedsiębiorcy	Zadanie realizowane na bieżąco	Zadanie realizowane na bieżąco		
Budowa nowych przyłączy ciepłowniczych do domów jednorodzinnych na terenie gminy	Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej w Ustrzykach Dolnych	Działanie realizowane na bieżąco			
Rozwój rozproszonych źródeł energii - mikro instalacje fotowoltaiczne	Mieszkańcy	Zadanie realizowane na bieżąco			

„RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA GMINY USTRZYKI DOLNE ZA LATA 2019-2021”

Rozwój rozproszonych źródeł energii - kolektory słoneczne	Mieszkańcy	Zadanie realizowane na bieżąco			
- Realizowany przez Gminę projekt pn. „Wsparcie energetyki rozproszonej w Gminach Bieszczadzkich poprzez instalację systemów energii odnawialnej dla gospodarstw domowych” w ramach RPO WP 2014-2020 wpisuje się w Strategię Rozwoju Gminy, Działanie IV - Zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii. Energetyka jest sektorem silnie oddziałującym na środowisko naturalne zarówno z racji korzystania z zasobów przyrodniczych, jak i z powodu negatywnego wpływu procesów przetwarzania energii w przypadku energetyki konwencjonalnej na otoczenie. Ograniczanie wpływu sektora energetycznego na otoczenie jest jednym z priorytetów działań samorządu. Projekt realizowany jest w partnerstwie z czterema gminami bieszczadzkimi tj. Czarna, Cisna, Olszanica, Solina. W ramach projektu w Gminie Ustrzyki Dolne zostały zamontowane instalacje wpływające na poprawę stanu środowiska naturalnego na terenie naszej gminy tj.: kolektory słoneczne, panele fotowoltaiczne, gruntowe pompy ciepła i kotły na biomasę. Gmina Ustrzyki Dolne pełni w tym projekcie rolę partnera wiodącego. Finansowy wkład do projektu wnieśli mieszkańcy wszystkich gmina partnerskich. Realizacja projektu zakończyła się rzeczowo w roku bieżącym. W efekcie na terenie Gminy Ustrzyki Dolne, na prywatnych posesjach mieszkańców zainstalowano: – 58 kolektorów słonecznych, – 145 instalacji fotowoltaicznych, – 44 kotłów na biomasę opalanych pelletem, – 22 gruntowe pompy ciepła.	Miasto i Gmina Ustrzyki Dolne, mieszkańcy	Zadanie zrealizowano			
dotacja celowa w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014 – 2020 na realizację projektu pn. „Wsparcie energetyki rozproszonej w Gminach Bieszczadzkich poprzez instalację systemów energii odnawialnej w gospodarstwach domowych OZE” w wysokości 898.857,32 zł,	Miasto i Gmina Ustrzyki Dolne,	Zadanie realizowane na bieżąco	898857,32 zł		

„RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA GMINY USTRZYKI DOLNE ZA LATA 2019-2021”

środki na dofinansowanie własnych inwestycji gmin pozyskanych z innych źródeł na realizację projektu pn. „Wsparcie energetyki rozproszonej w Gminach Bieszczadzkich poprzez instalację systemów energii odnawialnej w gospodarstwach domowych OZE” w wysokości 1.883.590,49 zł,	Miasto i Gmina Ustrzyki Dolne,	Zadanie realizowane na bieżąco	1883590,49 zł		
Wsparcie energetyki rozproszonej w Gminach Bieszczadzkich poprzez instalację systemów energii odnawialnej dla gospodarstw domowych. Dzięki realizacji projektu zrealizowaliśmy zadanie określone w Strategii: wykorzystanie przez gospodarstwa indywidualne, podmioty prywatne i użyteczności publicznej OZE. W efekcie na terenie Gminy Ustrzyki Dolne, na prywatnych posesjach mieszkańców zainstalowano: – 58 kolektorów słonecznych, – 145 instalacji fotowoltaicznych, – 44 kotły na biomasę opalanych pelletem, – 22 gruntowe pompy ciepła.	Miasto i Gmina Ustrzyki Dolne,	Zadanie zrealizowano			
Instalacje pomp ciepła	Mieszkańcy	Zadanie realizowane na bieżąco	Zadanie realizowane na bieżąco		
Termomodernizacja budynków mieszkalnych wraz z audytami energetycznymi	Mieszkańcy	Zadanie realizowane na bieżąco	Zadanie realizowane na bieżąco		
Ograniczenie emisji z budynków mieszkalnych - wymiana kotłów	Mieszkańcy	Zadanie realizowane na bieżąco	Zadanie realizowane na bieżąco		
Rozwój budownictwa pasywnego i energooszczędnego	Mieszkańcy	Zadanie realizowane na bieżąco	Zadanie realizowane na bieżąco		
2. OCHRONA PRZED HAŁASEM I UTRZYMANIE JAK NAJLEPSZEJ JAKOŚCI STANU AKUSTYCZNEGO ŚRODOWISKA - PRIORYTET 2					
Wspieranie i realizacja inwestycji zmniejszających narażenie na hałas - modernizacja istniejącej infrastruktury drogowej;	Gmina Ustrzyki Dolne Powiatowy Zarząd Dróg	-	Realizacja w pkt. 1		

„RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA GMINY USTRZYKI DOLNE ZA LATA 2019-2021”

Promocja i wspieranie stosowania rozwiązań technicznych zapobiegających powstawaniu i przenikaniu hałasu do środowiska oraz środków zmniejszających poziom hałasu	Gmina Ustrzyki Dolne	Zadanie realizowane na bieżąco	Zadanie realizowane na bieżąco b.d.		
Działania administracyjne i organizacyjne mające na celu utrzymanie standardów jakości środowiska w zakresie emisji hałasu i lokowania działalności gospodarczej we właściwych strefach.	Gmina Ustrzyki Dolne	Zadanie realizowane na bieżąco	Koszty administracyjne		
3. OCHRONA PRZED PROMIENIOWANIEM ELEKTROMAGNETYCZNYM - PRIORYTET 3					
inwentaryzacja źródeł elektromagnetycznych oraz rozeznanie jakie obszary podlegają ponadnormatywnemu promieniowaniu elektromagnetycznemu, kontrola emisji promieniowania elektromagnetycznego do środowiska przy wydawaniu przez organy ochrony środowiska pozwoleń na emitowanie pól elektromagnetycznych przez linie i inne źródła pól elektromagnetycznych	WIOŚ, Gmina	Zadanie zrealizowano na bieżąco	w ramach środków własnych, koszty administracyjne		
Preferowanie niskokonfliktowych lokalizacji źródeł pól elektromagnetycznych, z dala od zabudowy mieszkaniowej;	Gmina, Powiat i przyjmowanie zgłoszeń instalacji (koszty administracyjne)	Zadanie zrealizowano na bieżąco	w ramach środków własnych, koszty administracyjne		
4. OCHRONA I EFEKTYWNE WYKORZYSTANIE ZASOBÓW WODNYCH PROPRIYTET 4					
Modernizacja i budowa sieci wodociągowej na terenie gminy Ustrzyki Dolne.	Gmina Ustrzyki Dolne	Działanie realizowane na bieżąco			
Budowa ujęcia wody w m-ci Krościenko koszty poniesione na zadaniu to 121 044,30 zł.	Gmina Ustrzyki Dolne	Działanie realizowane na bieżąco	121044,30 zł		
Budowa sieci wodociągowej w miejscowości Łobozew Dolny. Całkowite koszty poniesione na zadaniu to 907 428,24 zł.	Gmina Ustrzyki Dolne	Działanie realizowane na bieżąco		907428,24 zł	

„RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA GMINY USTRZYKI DOLNE ZA LATA 2019-2021”

Budowa sieci wodociągowej w miejscowości Łobozew Dolny – etap II. Całkowite koszty poniesione w ramach zadania to 578 923,00 zł,	Gmina Ustrzyki Dolne	Działanie realizowane na bieżąco			578923,00 zł
dotacja celowa w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014 – 2020 na realizację projektu pn. „Budowa systemu zaopatrywania w wodę w m-ci Ropienka” w wysokości 1.320.898,00 zł (refundacja wydatków z lat ubiegłych),	Gmina Ustrzyki Dolne	Działanie realizowane na bieżąco	1320898,00 zł		
Budowa kanalizacji sanitarnej, zgodnie z planami inwestycyjnymi i projektowymi (planami Aglomeracji Kanalizacyjnych) zgodnie Krajowym Programu Oczyszczania Ścieków. Modernizacja i budowa kanalizacji na terenie gminy Ustrzyki Dolne. Modernizacja kanalizacji/ rozdzielenie kanalizacji deszczowej od sanitarnej.	Gmina Ustrzyki Dolne	Działanie realizowane na bieżąco			
Program strategiczny "Błękitny San" - uporządkowanie gospodarki ściekowej w aglomeracji Ustrzyki Dolne (kanalizacja sanitarne przy ul. Działkowej i ul. Gombrowicza). W ramach kolejnego etapu budowy sieci kanalizacji sanitarnej wykonano przy ul. Działkowej odcinek o długości 617,81 m, natomiast przy ul. Gombrowicza 409,90 m. Zadanie zostało zrealizowane zgodnie z umową, a wybudowane obiekty we wrześniu oraz październiku 2019 r. zostały oddane do użytku. Koszt robót budowlanych wyniósł 742,864,13 zł, wartość dotacji unijnej to 537 566,49 zł.	Gmina Ustrzyki Dolne	Działanie realizowane na bieżąco	742864,13 zł		
M. Budowa kanalizacji sanitarnej od studni S44 do S63 przy ul. Dwernickiego. Zadanie zostało odebrane protokołem odbioru końcowego z dnia 12 września 2019 r., koszt całej inwestycji to 110 085,00 zł.	Gmina Ustrzyki Dolne	Działanie realizowane	110085,00 zł		

„RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA GMINY USTRZYKI DOLNE ZA LATA 2019-2021”

• Budowa i przebudowa sieci kanalizacji sanitarnej przy ul. Bieszczadzkiej w Ustrzykach Dolnych. Całkowite koszty poniesione na zadaniu to 59 000,00 zł.	Gmina Ustrzyki Dolne	Działanie realizowane		59000,00 zł	
Projekt pn.: Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków w gminie Ustrzyki Dolne wpisujący się w Priorytet II. W ramach tego projektu planuje się inwestycje polegającą na instalacji 120 biologicznych przydomowych oczyszczalni ścieków na obszarze Natura 2000 w gminie Ustrzyki Dolne oraz przeprowadzenie kampanii informacyjno-edukacyjnej na temat potencjału przyrodniczego tego obszaru i ochrony jego bioróżnorodności.	Gmina Ustrzyki Dolne	Działanie realizowane		0,00 zł	
Budowa kanalizacji deszczowej w rejonie ulicy Rynek i Mikołaja Kopernika w Ustrzykach Dolnych – etap I. Całkowite koszty poniesione na zadaniu, łącznie z nadzorem inwestorskim, to 224 400,00 zł.	Gmina Ustrzyki Dolne	Działanie realizowane			224400,00 zł
Gospodarka ściekowa i ochrona wód - Inwestycje	Gmina Ustrzyki Dolne	Działanie zrealizowane	714039,58 zł	71000,00 zł	1606755,02 zł
Budowa szczelnych – zbiorników bezodpływowych z zapewnieniem kontrolowanego wywozu ścieków, budowa przydomowych, przyzagrodowych oczyszczalni ścieków na obszarach, na których prowadzenie zbiorczych systemów kanalizacyjnych jest ekonomicznie lub technicznie nieuzasadnione (obszary górskie, obszary z rozproszoną zabudową)	właściciele posesji	Działanie realizowane na bieżąco			

„RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA GMINY USTRZYKI DOLNE ZA LATA 2019-2021”

Stosowanie nowoczesnych stanowisk do składowania obornika i zbiorników na gnojówkę w gospodarstwach rolnych oraz realizacja innych działań inwestycyjnych mających na celu ograniczanie zanieczyszczeń azotowych pochodzących z rolnictwa	Rolnicy indywidualni na terenie, Gmina	Działanie realizowane na bieżąco			
Modernizacja ujęcia wody na J. Solińskim dla Miasta i Gminy Ustrzyki Dolne.	Gmina Ustrzyki Dolne	-			
Dostarczanie wody – wydatki majątkowe, inwestycje	Gmina Ustrzyki Dolne	Działanie zrealizowane	47032,84 zł	857264,41 zł	578923,00 zł
5. OCHRONA ZASOBÓW KOPALIN – PRIORYTET 5					
Racjonalne i efektywne gospodarowanie zasobami kopalin ze złóż, Ochrona i zrównoważone wykorzystanie zasobów kopalin oraz ograniczanie presji na środowisko związanej z eksploatacją kopalin i prowadzeniem prac poszukiwawczych.	Przedsiębiorstwa, Zakłady, Gmina. Podmioty gospodarcze, Powiat (koncesje) Urząd Górniczy	Zadanie zrealizowano na bieżąco	w ramach środków własnych, koszty administracyjne		
Racjonalne gospodarowanie zasobami surowców mineralnych wraz z minimalizacją wpływu eksploatacji na środowisko. Ograniczanie presji środowiskowej wywieranej przez sektor górniczy, zmniejszenie uciążliwości wynikających z wydobywania kopalin	Przedsiębiorstwa, Zakłady, Gmina. Podmioty gospodarcze, Powiat (koncesje – koszty administracyjne) Urząd Górniczy	Zadanie zrealizowano na bieżąco	w ramach środków własnych, koszty administracyjne		
6. OCHRONA POWIERZCHNI ZIEMI I PRZYWRÓCENIE WARTOŚCI UŻYTKOWEJ GLEB – PRIORYTET 6					

„RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA GMINY USTRZYKI DOLNE ZA LATA 2019-2021”

Utrzymanie porządku i czystości w gminie.	Gmina	Zadanie zrealizowano na bieżąco	w ramach środków własnych
Rekultywacja i zagospodarowanie terenów zdegradowanych,	Przedsiębiorstwa, Zakłady, Podmioty gospodarcze, Powiat (w ramach nadzoru –decyzje administracyjne), Nadleśnictwa, RDOŚ	Zadanie realizowano na bieżąco	w ramach środków własnych, koszty administracyjne
Ograniczanie negatywnego oddziaływania procesów gospodarczych na środowisko glebowe.	Przedsiębiorstwa, Zakłady, Podmioty gospodarcze, WIOŚ, RDOŚ	Zadanie realizowano na bieżąco	w ramach środków własnych, koszty administracyjne
Identyfikacja i likwidacja zagrożeń powierzchni ziemi.	WIOŚ, Przedsiębiorstwa, Zakłady, Podmioty gospodarcze, Nadleśnictwa, RDOŚ	Zadanie realizowano na bieżąco	w ramach środków własnych, koszty administracyjne
Ochrona zasobów gleb nadających się do wykorzystania rolniczego i leśnego przed ich przeznaczeniem na inne cele.	Nadleśnictwa, Powiat (w ramach nadzoru – decyzje administracyjne)	Zadanie realizowano na bieżąco	w ramach środków własnych, koszty administracyjne
7. RACJONALNA GOSPODARKA ODPADAMI - PRIORYTET 7			

„RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA GMINY USTRZYKI DOLNE ZA LATA 2019-2021”

likwidacja miejsc nielegalnego składowania odpadów	Gmina Ustrzyki Dolne	Zadanie realizowano na bieżąco			
Realizacja zadań w zakresie gospodarowania azbestem	Przedsiębiorstwa, Zakłady, Gmina	Zadanie realizowano			
W 2019 roku w ramach programu priorytetowego „Ogólnopolski program finansowania usuwania wyrobów zawierających azbest” Gmina Ustrzyki Dolne uzyskała dofinansowanie w wysokości 24 820,00 złotych. Kwota dotacji obejmowała środki udostępnione przez NFOŚiGW oraz WFOŚiGW w Rzeszowie. Przy wkładzie Gminy w wysokości 9 437,60 zł odebrano i zutylizowano azbest z terenu Gminy Ustrzyki Dolne w ilości 61 Mg. Przyznana dotacja oraz wkład własny Gminy w wysokości 9 437,60 zł pozwoliły na odebranie i zutylizowanie wyrobów zawierających azbest w ilości 61 Mg z 26 nieruchomości na terenie Gminy Ustrzyki Dolne.	Gmina Ustrzyki Dolne	Zadanie zrealizowano na bieżąco	24820,00 zł 9437,60 zł		
W 2020 roku ramach programu priorytetowego „Ogólnopolski program finansowania usuwania wyrobów zawierających azbest” Gmina Ustrzyki Dolne uzyskała dofinansowanie w wysokości 24 990,00 złotych. Kwota dotacji obejmowała środki udostępnione przez NFOŚiGW oraz WFOŚiGW w Rzeszowie. Przy wkładzie Gminy w wysokości 10 155,45 zł	Gmina Ustrzyki Dolne	Zadanie zrealizowano na bieżąco		24 990,00 zł 10 155,45 zł	

„RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA GMINY USTRZYKI DOLNE ZA LATA 2019-2021”

Dostosowanie infrastruktury Stacji Segregacji Odpadów do wymogów ustawowych w zakresie gospodarki odpadami poprzez budowę, rozbudowę i modernizację dotychczasowej infrastruktury. Rozbudowa i modernizacja Stacji Segregacji Odpadów.	Przedsiębiorstwa, Gmina	Zadanie zrealizowano na bieżąco			
Gospodarka odpadami – zadania inwestycyjne	Gmina Ustrzyki Dolne	Zadanie zrealizowano na bieżąco			
Gospodarka odpadami – wydatki bieżące	Gmina Ustrzyki Dolne	Zadanie zrealizowano na bieżąco	2290780,55 zł		
Wydatki związane z funkcjonowaniem systemu gospodarki odpadami komunalnymi oraz jego obsługą administracyjną zostały poniesione w kwocie 3 641 719,33 zł. Wpływy z opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi w roku 2020 wyniosły 3 641 719,33 zł.	Gmina Ustrzyki Dolne	Zadanie zrealizowano na bieżąco		3 641 719,33 zł	
Wydatki związane z funkcjonowaniem systemu gospodarki odpadami komunalnymi oraz jego obsługą administracyjną zostały poniesione w kwocie 4 039 307,41 zł, natomiast wpływy z opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi w roku 2021 wyniosły 3 959 375,05 zł.	Gmina Ustrzyki Dolne	Zadanie zrealizowano na bieżąco			4 039 307,41 zł
8. OCHRONA RÓŻNORODNOŚCI BIOLOGICZNEJ I KRAJOBRAZU – PRIORYTET 8					
Urządzanie i utrzymanie terenów zieleni, zadrzewień, zakrzewień oraz parków. Pielęgnacja oraz rozbudowa terenów czynnych biologicznie na terenie Gminy.	Gmina	Zadanie zrealizowano na bieżąco	w ramach środków własnych		
Utrzymanie zieleni w miastach i gminach	Gmina Ustrzyki Dolne	Zadanie zrealizowano na bieżąco	190327,55 zł	228321,09 zł	188977,18 zł

„RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA GMINY USTRZYKI DOLNE ZA LATA 2019-2021”

Prowadzenie racjonalnej gospodarki leśnej	RDLP, Nadleśnictwa, Gmina	Działanie realizowane na bieżąco			
Gospodarka leśna	Gmina Ustrzyki Dolne	Zadanie zrealizowano na bieżąco	45713,02 zł	44138,07 zł	55288,00 zł
1. Zwalczanie Barszczu Sosnowskiego. 2. Opracowanie dokumentacji strategicznych z zakresu ochrony środowiska (np. Planów Gospodarki Niskoemisyjnej i innych adekwatnych dokumentów dot. ochrony środowiska). 4. Inwestycje i działania zapobiegające powodziom i zmniejszające skutki powodzi (m.in. regulacja i wzmocnienie brzegu rz. Strwiąż). 5. Ochrona bioróżnorodności - działania ograniczające negatywne oddziaływanie turystyki na obszary cenne przyrodniczo. 6. Zagospodarowanie terenów zielonych z poszanowaniem istniejących gatunków. 7. Tworzenie ekoparków na terenie gminy Ustrzyki Dolne. 8. Zagospodarowanie terenów zielonych Parku pod Dębami. 9. Rewitalizacja obszarów zdegradowanych z przeznaczeniem na cele środowiskowe.	Gmina, zarządcy terenu, RDOS	-			
Organizacja akcji edukacyjno-informacyjnych, w tym promocja zachowań proekologicznych w prasie i mediach.	Gmina, organizacje,	Zadanie zrealizowano na bieżąco			

„RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA GMINY USTRZYKI DOLNE ZA LATA 2019-2021”

1) Zwiększenie problematyki ekologicznej w szkolnych programach nauczania przez: • uświadamianie zagrożeń środowiska przyrodniczego, występujących w miejscu zamieszkania • budzenie szacunku do przyrody • rozumienie zależności istniejących w środowisku przyrodniczym • zdobycie umiejętności obserwacji zjawisk przyrodniczych i ich opisu • poznanie współzależności człowieka i środowiska • wyrobienie poczucia odpowiedzialności za środowisko. 2) Realizacja różnych form edukacji ekologicznej dla mieszkańców poprzez: • udział w cyklicznych akcjach i imprezach ekologicznych („Sprzątanie Świata”). 3) Informowanie mieszkańców gminy o stanie środowiska w gminie i działaniach podejmowanych na rzecz jego ochrony.	Gmina Ustrzyki Dolne, Powiat	Zadanie zrealizowano na bieżąco	
Kontynuacja systemu informowania społeczeństwa poprzez różne środki przekazu i zwiększanie aktywności społecznej w zakresie udziału przy opracowywanych strategiach i programach	Gmina	Zadanie zrealizowano na bieżąco	
Wspieranie stowarzyszeń, lokalnych grup działania oraz organizacji ekologicznych	Gmina	Zadanie zrealizowano na bieżąco	
Promowanie i realizacja systemu zielonych zamówień publicznych w ogłaszanych przetargach	Gmina	Zadanie zrealizowano na bieżąco	

„RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA GMINY USTRZYKI DOLNE ZA LATA 2019-2021”

Ochrona i rozwój form ochrony przyrody. Działania administracyjne i organizacyjne mające na celu ochronę zasobów przyrodniczych.	Gmina,	Zadanie zrealizowano na bieżąco			
ZAPOBIEGANIE POWAŻNYM AWARIOM - PRIORYTET 9					
likwidacja skutków osuwisk,	UW, Powiatowy Zarząd Dróg , Gmina	Zadanie zrealizowano na bieżąco			
Środki z dotacji celowej z budżetu państwa na likwidację szkód powodziowych w drogach w wysokości	Gmina Ustrzyki Dolne	Zadanie zrealizowano na bieżąco	190777,00 zł		
Kontrole zakładów mogących mieć negatywny wpływ na stan środowiska i bezpieczeństwa mieszkańców.	WIOŚ	Zadanie zrealizowano na bieżąco			
Tworzenie, modernizacja, uzupełnienie zaplecza lokalowo – technicznego w szczególności budowa garaży dla samochodów, wymiana taboru samochodowego, doposażenie w sprzęt specjalistyczny Ochotniczych Straży Pożarnych.	Gmina, Powiat	Zadanie zrealizowano na bieżąco			
Budowa garażu dla OSP Łodyna – stan surowy zamknięty. Wydatki poniesione w 2019 r. na realizacji zadania to 232 849,00 zł.	Gmina	Zadanie zrealizowano na bieżąco	232849,00 zł		
L. Budowa zbiornika p.poż. w m-ci Dźwiniacz Dolny. Zadanie zakończono w grudniu 2019 r., koszt robót budowlanych oraz zakupu zbiornika wyniósł 57 219,60 zł.	Gmina	Zadanie zrealizowano na bieżąco	57219,60 zł		
Zakup lekkiego pojazdu specjalnego ochrony przeciwpożarowej. Wartość całkowita projektu: 384 771,10 zł	Gmina	Zadanie zrealizowano na bieżąco		384771,10 zł	
Ochotnicze straże pożarne – wydatki inwestycyjne	Gmina Ustrzyki Dolne	Zadanie realizowano na bieżąco	241491,90		

„RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA GMINY USTRZYKI DOLNE ZA LATA 2019-2021”

Ochotnicze straże pożarne – zakupy inwestycyjne	Gmina Ustrzyki Dolne	Zadanie realizowano na bieżąco	6500,00 zł	426271,70 zł	93990,00 zł
łącznie koszty realizacji w 2019, 2020, 2021 roku			Suma:	44 350 188,04 zł	

8. Wnioski z analizy realizacji Programu Ochrony Środowiska Gminie Ustrzyki Dolne.

Analizując stan środowiska w Gminie Ustrzyki Dolne na przestrzeni 2019 - 2021 roku można stwierdzić, iż uległ on poprawie. Priorytetem Gminy Ustrzyki Dolne w zakresie ochrony środowiska jest:

- kontynuacja zadań związanych z poprawą jakości powietrza i zmniejszenie uciążliwości hałasu poprzez obniżenie jego natężenia do poziomu obowiązujących standardów.

Na przestrzeni lat 2019-2020-2021 nie stwierdzono wyraźnych różnic w zakresie oddziaływania różnych źródeł hałasu na środowisko. Głównym działaniem, jakie podjęto w Gminie Ustrzyki Dolne, w celu ochrony przed hałasem była przebudowa i modernizacja dróg, bieżące utrzymanie dróg, na działania te wydatkowana była kwota: 15 219 651,74 zł.

Na przestrzeni 2019-2020-2021 roku nie stwierdzono wyraźnych różnic w zakresie zanieczyszczenia powietrza. Ocenę również utrudnia brak wykonywania na terenie powiatu pomiarów poziomów stężeń zanieczyszczeń powietrza. W celu poprawy i ochrony powietrza atmosferycznego podjęto szereg działań inwestycyjnych: modernizację istniejących źródeł ciepła (poprawę sprawności w procesach spalania i stosowanie ekologicznych nośników energii), termomodernizację i termorenowację budynków, modernizację i bieżące utrzymanie dróg gminnych i powiatowych, zwiększenie udziału energii ze źródeł odnawialnych w produkcji energii elektrycznej w gminie. Równolegle w tym zakresie były prowadzone działania nie inwestycyjne:

- działania edukacyjne i promocyjne dotyczące upowszechniania wykorzystania odnawialnych źródeł energii, stosowania ekologicznych nośników energii, edukacja na temat szkodliwości spalania materiałów odpadowych różnego pochodzenia;
- promocja odnawialnych źródeł energii.

Natomiast w zakresie zwiększenie udziału energii ze źródeł odnawialnych w Gminie Ustrzyki Dolne dało się zauważyć sporo działań wśród mieszkańców gminy.

Na działania związane z ochroną powietrza (w tym wydatki na drogownictwo) wydatkowana była kwota: 24 017 830,42 zł.

Ważnym zadaniem w Gminie Ustrzyki Dolne jest gospodarka wodno-ściekowa i w związku z tym realizacja zadań związanych z zaopatrzeniem w wodę i odprowadzaniu ścieków była najważniejszą w analizowanym okresie. Z uwagi na wysokie koszty budowy sieci wodno-kanalizacyjnych postęp prac w tej dziedzinie jest ściśle uzależniony od możliwości pozyskania środków zewnętrznych. Część inwestycji w tym czasie dotyczyła gospodarki wodno – ściekowej. Głównymi działaniami, jakie podjęto w Gminie Ustrzyki Dolne w ramach priorytetu „GOSPODARKA WODNO –ŚCIEKOWA. Rozbudowa zbiorowego systemu oczyszczania ścieków i zaopatrzenia w wodę” - w celu ochrony wód była budowa kanalizacji sanitarnej, na działania te w ramach tego priorytetu w latach 2020 - 2021 wydatkowana była kwota: 7 939 657,52 zł.

W zakresie gospodarowania odpadami gminy Gminie Ustrzyki Dolne terminowo realizują zakładane cele. Kontynuowano wsparcie mieszkańców w działaniach na rzecz usuwania wyrobów zawierających azbest. Na podstawie inwentaryzacji ilości wyrobów zawierających azbest na terenie gminy oraz informacji zbieranych corocznie od mieszkańców, do momentu aktualizacji inwentaryzacji, odnotowano zmniejszenie ilości wyrobów zawierających azbest. Program ten przynosząc wymierne efekty będzie kontynuowany w przyszłości.

Poprawia się również gospodarka odpadami komunalnymi. Na podstawie informacji zebranych od mieszkańców stwierdza się, że poprawia się gospodarka odpadami oraz selektywna zbiórka odpadów. Rośnie świadomość ekologiczna mieszkańców gminy w tym zakresie. Na zadania związane z

optymalizacją systemu gospodarowania odpadami w 2020 - 2021 roku całkowita kwota wydatków wyniosła 10 006 064,89 zł, co stanowiło 1/4 wydatkowanych środków na ochronę środowiska w Gminie Ustrzyki Dolne.

W 2019 - 2021 roku w zakresie ochrony przyrody nie zaszły zmiany. Ochrona przyrody ukierunkowana jest na objęcie ochroną obiektów i terenów o wysokich walorach przyrodniczych, a także na tworzeniu możliwości właściwego korzystania z zasobów przyrody przez mieszkańców i turystów odwiedzających Gminę Ustrzyki Dolne.

W zakresie działań związanych z poprawą bezpieczeństwa: w ramach Obszaru interwencji: Zagrożenia poważnymi awariami - w 2019, 2020 i 2021 roku w ramach wydatków budżetowych Gminy Ustrzyki Dolne wydatkowano: 1 633 870,30 zł.

Realizacja Programu kształtuje się na wysokim poziomie zaawansowania. Ma na to wpływ wysoki stopień realizacji dużej części zadań. Przeważająca część zadań, jest wykonywana przez jednostki w ramach potrzeb oraz statutowej działalności – ich realizacja kształtuje się na dobrym poziomie. Duży stopień realizacji wykazują zadania z zakresu remontów i budowy infrastruktury drogowej, w zakresie termomodernizacji budynków oraz z zakresu ochrony przyrody i wielofunkcyjnego rozwoju zasobów leśnych – zadania te zostały zrealizowane w 100%. W większości były to zadania przyjęte do realizacji w 2020-2021 roku i zostały one zrealizowane w całkowitym stopniu. Niektóre zadania przyjęte w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Ustrzyki Dolne, jako zadania długoterminowe były realizowane na bieżąco w każdym roku objętym programem. Koszt realizacji zadań z zakresu ochrony Środowiska zrealizowanych w latach 2019 – 2021 na terenie Gminy Ustrzyki Dolne wynosił: 44 350 188,04 zł.

Zaleca się, aby realizując zamierzenia Programu Ochrony Środowiska, kontynuować pozyskiwanie jak największej liczby partnerów inwestycyjnych oraz korzystać z zewnętrznych środków finansowania, gdyż wielkość inwestycji oraz koszty związane z ich realizacją znacznie obciążają budżet gminy. Pozyskanie zewnętrznych funduszy pomoże gminie na zrealizowanie znacznie większej ilości zadań, zwłaszcza z zakresu gospodarki wodno-ściekowej oraz ochrony powietrza.

Dla lepszej harmonizacji działań w zakresie zrównoważonego rozwoju w Gminie Ustrzyki Dolne opracowana zostanie w 2025 roku aktualizacja Programu Ochrony Środowiska definiująca zadania ochrony środowiska na kolejny okres planowania.

9. Monitoring Programu Ochrony Środowiska

Realizacja działań zaplanowanych w: „Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Ustrzyki Dolne na lata 2016-2025”, wymagała monitorowania oraz podjęcia natychmiastowych działań w przypadku pojawienia się rozbieżności między planowanymi rezultatami, a stanem osiągniętym w rzeczywistości. W procesie wdrażania Programu ważna jest kontrola przebiegu tego procesu oraz ocena stopnia realizacji zadań w nim wyznaczonych z punktu widzenia osiągnięcia założonych celów. Z tego względu ważne jest wyznaczenie systemu sporządzania raportów z realizacji POŚ na podstawie, którego będzie możliwe dokonanie oceny procesu wdrażania oraz będą mogły być dokonane modyfikacje Programu.

Wskaźniki monitorowania realizacji zadań ujętych w „Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Ustrzyki Dolne na lata 2016-2025”, zostały przedstawione w poniższej tabeli:

Tabela 35 Wskaźniki służące do monitoringu Programu Ochrony Środowiska. Źródło: „Program Ochrony Środowiska dla Gminy Ustrzyki Dolne na lata 2016-2025”, oraz obliczenia własne, dane GUS.

Wskaźnik	Jednostka	Dane za 2015 rok	Dane za 2021 rok	Źródło danych
Jakość wód powierzchniowych	brak	Zły stan wód	Zły stan wód	WIOŚ w Rzeszowie
Jakość wód podziemnych	klasa	II klasa	II klasa	WIOŚ w Rzeszowie
Woda dostarczona gospodarstwom domowym	tys.m ³	328,5	336,1	Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Lokalnych
Długość czynnej sieci wodociągowej na terenie gminy	km	66,8	67,3	Główny Urząd Statystyczny Bank Danych Lokalnych
Liczba osób korzystających z sieci wodociągowej na terenie gminy	osoba	13 122	12 549	Główny Urząd Statystyczny Bank Danych Lokalnych
Długość czynnej sieci kanalizacyjnej na terenie gminy	km	20,3	29,1	Główny Urząd Statystyczny Bank Danych Lokalnych
Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej	osoba	8 698	8 358	Główny Urząd Statystyczny Bank Danych Lokalnych
Liczba przyłączy kanalizacyjnych	szt.	502	584	Główny Urząd
Ścieki oczyszczane odprowadzone	tys.m ³	208,6	271,0	Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Lokalnych
Stan jakości powietrza na terenie gminy	Klasa jakości powietrza	- Klasyfikacja strefy – kryterium ochrona zdrowia: dwutlenek azotu: klasa A; benzen: klasa A; ołów: klasa A; tlenek węgla: klasa A; arsen: klasa A; kadm: klasa A; nikiel: klasa A. pył zawieszony PM10: klasa C; pył zawieszony PM2,5: klasa C; benzo(a)piren: klasa C. dwutlenek siarki: klasa A ozon: klasa C	Klasyfikacja strefy - kryterium ochrona zdrowia: dwutlenek azotu: klasa A; benzen: klasa A; ołów: klasa A; tlenek węgla: klasa A; arsen: klasa A; kadm: klasa A; nikiel: klasa A. pył zawieszony	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Rzeszowie

„RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DŁA GMINY USTRZYKI DOLNE ZA LATA 2019-2021”

			PM10: klasa C; pył zawieszony PM2,5: klasa C; benzo(a)piren: klasa C. dwutlenek siarki: klasa A ozon: klasa A1	
Średnia arytmetyczna zmierzonych wartości skutecznych natężeń pól elektrycznych promieniowania elektromagnetycznego dla zakresu częstotliwości, co najmniej od 3 MHz do 3 000 MHz uzyskanych dla punktu pomiarowego	[V/m]	0,5	0,3	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Rzeszowie
długość czynnej sieci gazowej ogółem w m	[m]	6 681	6674	Główny Urząd Statystyczny Bank Danych Lokalnych
czynne przyłącza gazowe do budynków ogółem (mieszkalnych i niemieszkalnych)	[szt.]	36	36	Główny Urząd Statystyczny Bank Danych Lokalnych
ludność korzystająca z sieci gazowej	[mk]	96	184	Główny Urząd Statystyczny Bank Danych Lokalnych
zużycie gazu w	[MWh]	282,4	309,2	Główny Urząd Statystyczny Bank Danych Lokalnych

„RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DŁA GMINY USTRZYKI DOLNE ZA LATA 2019-2021”

Wskaźnik	Jednostka	Dane za 2015 rok	Dane za 2021 rok	Źródło danych
Powierzchnia lasów na terenie gminy	ha	29 565,36	29 776,56	Główny Urząd Statystyczny Bank Danych Lokalnych
Lesistość	%	61,1	61,8	Główny Urząd Statystyczny Bank Danych Lokalnych
Obszary NATURA 2000	szt.	5	5	Główny Urząd Statystyczny Bank Danych Lokalnych
Liczba pomników przyrody ustanowionych na terenie powiatu	szt.	46	64	Główny Urząd Statystyczny Bank Danych Lokalnych

10. Wykorzystane materiały i opracowania

1. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz.U. 2022 poz. 1260);
2. Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 699 z późn.zm.);
3. Ustawa z dnia 20 lipca 2017r. Prawo wodne (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 855 z późn. zm.);
4. Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 916 z późn.zm);
5. Ustawa z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1079);
6. Ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1297.z późn. zm.)
7. Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz.U. 2021 poz. 247 z późn.zm.)
8. Ustawa z dnia 7 lipca 1994 roku Prawo budowlane (t.j. Dz.U. 2022r. poz. 88 z późn. zm.)
9. Ustawa z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz.U. z 2022 r. poz. 503. z późn. zm.)
10. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze (t.j. Dz.U. z 2022 r. poz. 1072. z późn.zm.)
11. Ustawa z dnia z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 2163 z późn.zm.)
12. Ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym (t.j. Dz.U. 2022 r. poz. 974.)
13. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz.U. z 2017 r. poz. 2294).
14. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (t. j. Dz.U. z 2014 r. poz. 112).
15. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz.U. z 2019 r. poz. 2448).
16. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia z dnia 30 grudnia 2002 r. w sprawie poważnych awarii objętych obowiązkiem zgłoszenia do Głównego Inspektora Ochrony Środowiska (Dz.U. z 2021 r. poz. 1555).
17. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 roku w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (t. j. Dz.U. z 2019 r. poz. 1839).
18. Rozporządzenie Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 12 lipca 2019 r. w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego oraz warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu do wód lub do ziemi ścieków, a także przy odprowadzaniu wód opadowych lub roztopowych do wód lub do urządzeń wodnych (Dz.U. 2019 poz. 1311).
19. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 roku w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. z 2012 r. poz. 1031).
20. Dostępne strony internetowe:
21. <http://isap.sejm.gov.pl>
22. <http://natura2000.gdos.gov.pl>
23. www.kp.org.pl
24. www.pois.gov.pl
25. www.sejm.gov.pl

26. www.stat.gov.pl

Polityki, programy, plany i inne dokumenty rządowe:

1. Polityka leśna państwa (Dokument powstał w konsekwencji uchwalenia w 1991 r. ustawy o lasach i przyjęcia Polskiej Polityki Kompleksowej Ochrony Zasobów Leśnych (1994 r.), Krajowego Programu Zwiększania Lesistości (1995 r.) oraz Strategii Ochrony Leśnej Różnorodności Biologicznej (1996 r.). Dokument został przyjęty przez Radę Ministrów 22 kwietnia 1997 r.
2. Strategia „Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko perspektywa do 2020 r.” (Uchwała nr 58 Rady Ministrów z dnia 15 kwietnia 2014 r. w sprawie przyjęcia Strategii „Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko – perspektywa do 2020 r.”).
3. Krajowy Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych (V AKPOŚK przyjęty przez Radę Ministrów 31.07.2017 r.).
4. Program ochrony różnorodności biologicznej: SIEĆ NATURA 2000.

Programy, plany, rejestry, dane administracji rządowej i samorządowej województwa i powiatu:

- Stan środowiska za lata: 2017,2018,2019,2020,2021 (WIOŚ Rzeszów)